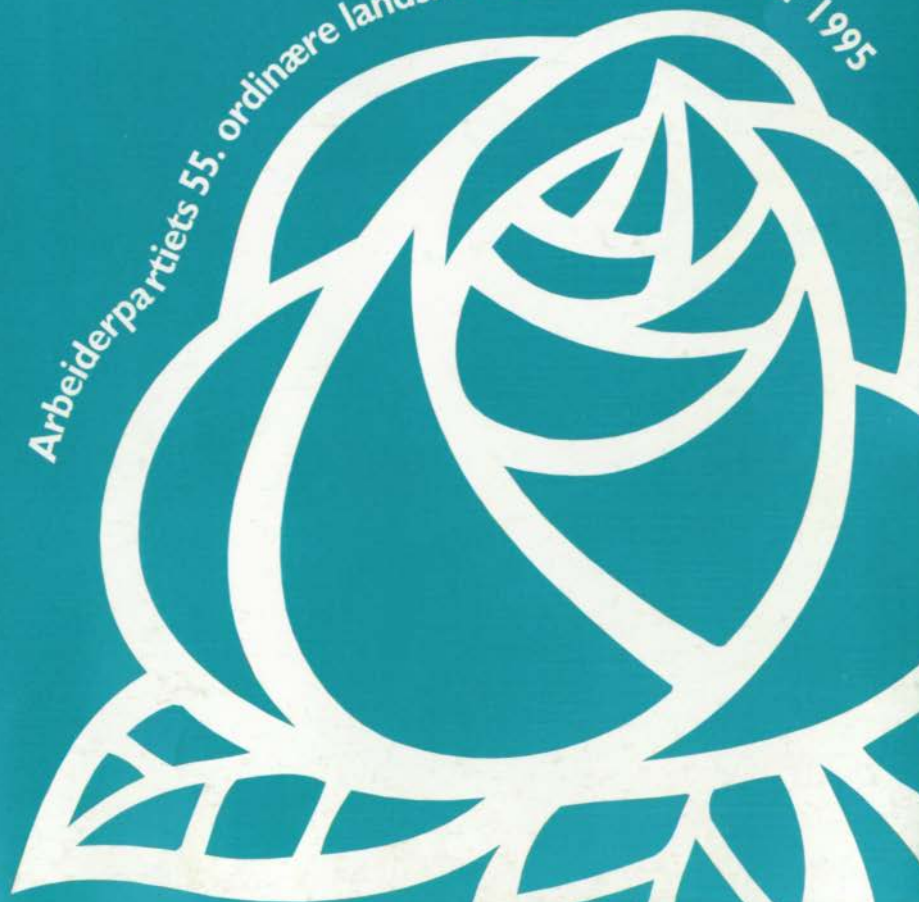

Det Norske Arbeiderparti

Beretning for perioden
01.07.1992 - 30.06.1994

Arbeiderpartiets 55. ordinære landsmøte 10. - 12. februar 1995

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

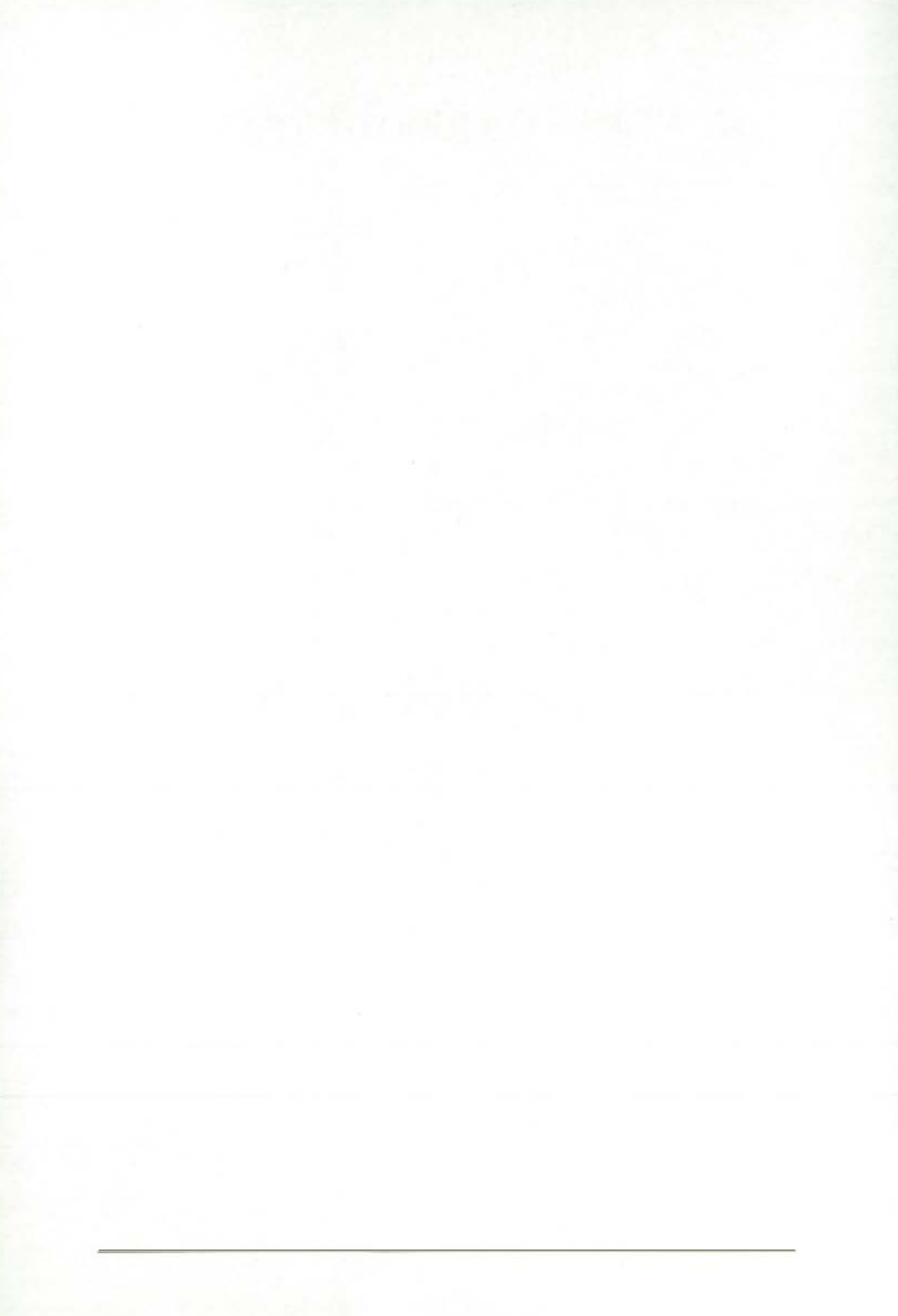
Beretning

for perioden

01.07.1992 - 30.06.1994

utarbeidet av partikontoret

INNHOOLD

INNLEDNING	1	LANDSRÅDET	43
LANDSMØTET 1992	2	FYLKESKRETSENE	43
LANDSMØTET 1994	4	LANDSTINGET 1994	43
SENTRALSTYRET	7	ORDFØRERKONFERANSER	44
SENTRALSTYRETS SAMMENSETNING	7	SAMARBEIDET MED NORSK KOMMUNE-	
VIRKSOMHETEN	7	FORBUND (NKF) OG NORSK ELEKTRI-	
FASIE UTVALG	7	KER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND	
AD HOC-UTVALG	9	(NEKF)	44
LANDSSTYRET	11	KOMMUNALT SAMARBEID I NORDEN	44
LANDSSTYRETS SAMMENSETNING	11	PARTIKONTORET	44
LANDSSTYRETS VIRKSOMHET	12	SAMEPOLITISK UTVALG	45
ÆRESMEDLEMMER	16	SAMETINGSGRUPPA	46
REVISJONSNEMDA	16	DNA's REPRESENTANTER I MØTELEDERSKAP	
KVINNEPOLITISK UTVALG	16	OG RÅD	46
SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG		NORDISK SAMARBEID	48
DNA	17	ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJO-	
PARTIETS REPRESENTASJON I STYRET		NALE SOLIDARITETSKOMITE (AIS)	48
OG KOMITEER	19	SENTRAL- OG ØST-EUROPA	49
PARTIKONTORET	21	EUROPEISK SAMARBEID	49
PARTIETS FYLKESSEKRETERERER	22	DEN SOSIALISTISKE INTERNASJONA-	
ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE	23	LEN	49
SEKRETÆRKONFERANSER	24	KVINNEBEVEGELSEN	51
ORGANISASJONSARBEIDET	25	INNLEDNING	51
MEDLEMSUTVIKLINGEN	25	LANDSKVINNEKONFERANSEN 1992	51
ORGANISASJONS-		ARBEIDET FRAM TIL LANDSMØTET I	
UTVIKLINGSARBEIDET	25	NOVEMBER 1992	53
REGION - ORGANISERINGEN	26	KVINNEPOLITISK UTVALG	54
STRATEGISK PLAN	26	SEKRETARIAT	54
KOMPETANSEUTVIKLING	26	UTVALGETS ARBEID	54
ERFARINGER MED UTVIKLINGSARBEIDET	26	UTVALGETS MØTER	55
STRATEGISK PLAN - OMSORG FOR BARN,		ARBEIDSGRUPPER	56
UNGE OG ELDERE	27	NORDISK FORUM 94	57
STRATEGISK PLAN - MILJØ	27	KOLAPROSJEKTET	57
STRATEGISK PLAN - ARBEID	28	INTERNASJONAL SOLIDARITETSGRUPPE	58
STRATEGISK PLAN - FAGLIG/POLITISK	29	ORGANISASJONS- OG STUDIE-	
STRATEGISK PLAN - VERVING - SYNLI GGJØR-		ARBEIDET	58
ING	29	ORGANISASJONEN	58
STRATEGISK PLAN - SKOLERING	29	STRATEGISK PLAN	59
STRATEGISK PLAN - REGION ØST	30	STUDIEVIRKSOMHET	59
STRATEGISK PLAN - REGION MIDT-NORGE	31	ORGANISASJONSUTVIKLING	59
STRATEGISK PLAN - REGION SØR	31	THINA-FONDET	59
STRATEGISK PLAN - REGION VEST	32	INFORMASJONSARBEID	60
STRATEGISK PLAN - REGION NORD	33	SYNLIGGJØRING	60
PROGRAMDEBATTEN	34	BRUK AV MEDIA	60
IDESEMINAR	35	DELTADELSE PÅ KVINNER KAN-MESSE	60
INFORMASJONS VIRKSOMHETEN	37	MATERIELL	60
VALGKAMPEN 1993	38	POLITISK ARBEID	61
VALGKAMPSENTRAL	38	KJERRINGRÅD - OM KVINNELIV	61
MATERIELL	39	BARNEHAGELOVEN	61
SKOLERING	39	EU	62
FAGLIG/POLITISK ARBEID	40	ANDRE SAKER	62
FAGLIG/POLITISK UTVALG	40	LEDERMØTER	63
NYE RETNINGSLINJER FOR DET FAGLIG/ POLITISKE SAMARBEIDET	40	VALGKAMPEN 93	63
MØTER I FYLKENE	40	NORDISK FORUM 94	64
FAGLIG/POLITISK KONFERANSE	40	SAMARBEID	65
VALGET 1993	41	ANDRE SAKER	65
1.MAI 1993 OG 1994	41	INTERNASJONALT ARBEID	65
LANDSKOMMUNALUTVALGET	42	NORDISK SAMARBEID	65
KOMMUNENES SENTRALFORBUND	42	EUROPEISK SAMARBEID	66
		SOSIALISTKVINNEINTERNASJONALEN	66

FN	66	SAMFERDSELSPOLITIKK	92
KVINNER KAN-KURS	67	KRIMINALTET	93
SOLIDARITETSARBEID	67	INNVANDRINGS- OG FLYKTNINGEPOLITIKK	94
INTERNASJONALT UTVALG	67	KIRKEN	95
TV-AKSJONSPROSJEKTENE	67	SAMEPOLITIKK	95
KOLAPROSJEKTET	68	ANDRE SAKER	95
FADDERORDNINGEN	68	AKTUELT PERSPEKTIV	95
PROSJEKTBEØK	69	DET NORSKE ARBEIDERPARTIS LOTTERI-	
INTERNASJONALT SEMINAR	69	VIKRSOMHET	96
SKOLERING	69	ROSELOTTERIET	97
RACHEL GREPP-HEIMEN	70	ADMINISTRASJONEN	97
DNA'S STORTINGSGRUPPE	71	ROSELOTTERIET	97
TILLITSVALGTE OG ANSATTE	71	ADMINISTRASJONEN	98
GRUPPA OG STYRET	71	ARBEIDERNES UNGDOMSFYLKNING ..	98
TILLITSVALGTE I STORTINGET OG AV-		AUF VISJON	98
DELINGENE	71	AUF ORGANISASJONSSIDE	99
SEKRETARIATET	72	EVALUERING AV HOVEDMÅLENE FOR	
STORTINGSGRUPPAS FAGLIG/POLITISKE		LANDSMØTEPERIODEN	100
UTVALG	73	MÅL 1: ARBEID	100
STORTINGSGRUPPAS VIRKSOMHET	73	MÅL 2: MILJØ	102
REGJERINGENS VIRKSOMHET	74	MÅL 3: LIVSKVALITET	104
REGJERINGENS SAMMENSETNING	74	MÅL 4: ANTI-RASISME	105
ØKONOMISK POLITIKK	75	MÅL 5: ORGANISASJON	106
SYSSELSETTING	77	VALGKAMPEN 1993	108
SKATTE- OG FORDELINGSPOLITIKKEN	78	LØVEBAKKEN AUF	108
BANKKRISEN	78	LIKESTILLING	109
ARBEIDSMARKEDSPOLITIKKEN	78	SOMMERLEIR PÅ UTØYA	110
NÆRINGSPOLITIKKEN	79	INFORMASJON/MEDIA	110
KOMMUNALFORVALTNINGEN	81	PRAKSIS	110
BOLIGPOLITIKKEN	82	UTØYA	110
ARBEIDSMILJØ- OG SIKKERHET	83	ORGANISASJONSPROFIL	111
MILJØPOLITIKKEN	83	UNGDOMSSEKRETÆRORDNINGA	111
BARN OG UNGE	85	ØKONOMI	111
UTDANNING	85	INTERNASJONALT	112
FORSKNING	86	MØTER	112
KULTURPOLITIKK	86	FASTE ANSATTE PÅ AUF-SENTRALT I	
HELSE- OG SOSIALPOLITIKK	87	PERIODEN	112
EUROPAPOLITIKKEN	89	UNGDOMSSEKRETÆRER I PERIODEN	112
UTENRIKS- OG BISTANDSPOLITIKK	89	SENTRALSTYRETS SAMMENSETNING	113
FORSVARET	90	SLUTTORD	113
LANDBRUKSPOLITIKKEN	90		
FISKERIPOLITIKKEN	91		

INNLEDNING

Det har i perioden vært avholdt to landsmøter. Det 54. ordinære landsmøtet ble avviklet i Folkets Hus, Oslo i tida 5. - 8. november 1992 og det ekstraordinære landsmøtet i Folkets Hus, Oslo 18. og 19. juni 1994.

Hovedsakene på landsmøtet 1992 var behandlingen av forslag til Sosialdemokratisk program for 90-åra: Mer Fellesskap og forslag til Samepolitisk manifest. Forslag til lovendringer, med bl.a. nye lover for partiets kvinnepolitiske arbeid og forslag om å oppheve det kollektive medlemskapet fra 01.01.1995, var også saker som sto i fokus.

Nestlederne Gunnar Berge og Thorbjørn Berntsen hadde på forhånd meddelt at de ikke tok gjenvalg. Gro Harlem Brundtland meddelte på landsmøtets 2. dag at hun hadde besluttet å frasi seg vervet som leder av partiet. Landsmøtet valgte følgende nye partiledelse: Thorbjørn Jagland, leder, Hill-Marta Solberg og Jens Stoltenberg, nestledere og Dag Terje Andersen, sekretær.

På det ekstraordinære landsmøtet i 1994 redegjorde Gro Harlem Brundtland for resultatet av forhandlingene mellom Norge og EU i spørsmålet om norsk medlemskap og en behandlet Sentralstyrets flertallsforslag til programmet: Et solidaritetsalternativ for Europa og mindretallsforslaget: Solidaritet for alle. Flertallsforslaget ble vedtatt med 197 stemmer mot 93 stemmer som ble avgitt for mindretallets forslag. En uttalelse som konkluderer med at Arbeiderpartiet anbefaler det norske folk å stemme ja til norsk medlemskap i EU, ble vedtatt med det samme stemmetall. En uttalelse med følgende konklusjon: Foran folkeavstemningen skal det enkelte partimedlem stå fritt til å engasjere seg i samsvar med egen overbevisning. Arbeiderpartiet vil uten forbehold respektere utfallet av folkeavstemningen, ble enstemmig vedtatt.

Perioden mellom landsmøtene var preget av organisasjonens behandling av EU-saken samt valgkampen i forbindelse med Stortingsvalget i 1993.

Stortingsvalget i 1993 resulterte i en framgang på 2,6 prosent sammenlignet med Stortingsvalget i 1989. Fra 34,3 % i 1989 til 36,9 % i 1993. Antallet stortingsrepresentanter økte med 4 fra 63 representanter i 1989 til 67 representanter i 1993.

Medlemstallet har imidlertid utviklet seg i ugunstig retning med en nedgang i medlemstallet på 15229 i 1992 og en ytterligere nedgang på 11998 medlemmer i 1993. Pr. 31.12.93 var medlemstallet 102.865 mot 130.092 pr. 31.12.91.

LANDSMØTET 1992

Det norske Arbeiderpartis 54. ordinære landsmøte ble holdt i Kongressenteret, Folkets Hus, Oslo i tida 5. - 8. november 1992.

Landsmøtet skal ifølge lovene bestå av 300 representanter med fulle rettigheter valgt av fylkespartiene etter bestemte regler. Landsstyret og Kvinnepolitisk utvalg deltar med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Stortingsgruppa og Sametingsgruppa velger en representant for hver påbegynt 10. medlem som deltar i landsmøtet med tale- og forslagsrett. Sekretærene ved partikontoret har rett til å være med i forhandlingene på samme vilkår.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter og ved åpningen var det møtt fram 295 representanter, herav 12 vararepresentanter. 48 prosent av representantene var kvinner og 52 prosent menn.

Landsmøtets forhandlinger ble ført for åpne dører, med adgang for presse og etermedier samt for partimedlemmer mot framvisning av spesielt adgangskort.

Det var innbudt en rekke gjester fra våre søsterpartier i Europa og følgende var til stede:

Poul Nyrup Rasmussen	Sosialdemokratiet, Danmark
Steen Christensen	Sosialdemokratiet, Danmark
Erik Boel	Sosialdemokratiet, Danmark
Ralf Pittelkow	Sosialdemokratiet, Danmark
Ulf Sundqvist	SSP, Finland
Ingvar Carlsson	Sosialdemokraterna, Sverige
Mona Sahlén	Sosialdemokraterna, Sverige
Enn Kokk	Sosialdemokraterna, Sverige
Conny Fredriksson	Sosialdemokraterna, Sverige
Sten Andersson	Sosialdemokraterna, Sverige
Mats Hellström	Sosialdemokraterna, Sverige
Peter Larsson	Sosialdemokraterna, Sverige
Jon Baldvin Hannibalsson	SDP, Island
Jerry Svensson	Sos. dem. gruppe i Nordisk råd
John Tomlinson	The Labour Party, Storbritannia
Philippe Royere	Parti Socialiste, Frankrike
Heinz Köhler	SPD, Tyskland
Axel Hanisch	Sosialdemokratiske partier i EF
Karl Schramek	Sozialistische Partei, Østerrike
Günter Dörflinger	Sozialistische Partei, Østerrike
Franco Bassanini	Partido Democratico Della Sinistra, Italia
Roberto Cuillo	Partido Democratico Della Sinistra, Italia
José Lamego	Partido Socialista, Portugal
Marijke Sickses	Socialist Group, Europaparlamentet
Andres Mandre	Estonian Social Democratic Party, Estland
Wilma Teness	Latvian Social Democratic Workers Party, Latvia

Linards Deidulis
Rimas Dagys

Latvian Social Democratic Workers Party, Latvia
Lithuanian Social Democratic Party, Litauen

I tillegg møtte en rekke innbudte fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte gjester.

Arja Saijoomaa og Mikis Theodorakis samt et gresk/finsk/norsk 10 manns-orkester sto for åpningsprogrammet som høstet langvarig og taktfast applaus. Programmet ble avsluttet med at «Sang om frihet» ble framført som allsang med Saijoomaa og Theodorakis som forsangere.

Gunnar Berge holdt minnetalen over de av våre som hadde gått bort siden forrige landsmøte.

Gro H. Brundtland holdt åpningstalen og Oslos ordfører - Ann-Marit Sæbønes - ønsket landsmøtets representanter og gjester velkommen til Oslo.

Ulf Sundqvist, Finland, Ingvar Carlsson, Sverige og Poul Nyrup Rasmussen, Danmark hilste alle landsmøtet og ønsket lykke til med forhandlingene.

Landsmøtet vedtok enstemmig følgende saksliste:

1. Åpning
2. Konstituering
3. Innstilling om beretningen
4. Innberetning fra Revisjonsnemda
5. Innkomne forslag
6. Lovendringer
7. Den politiske situasjonen
8. Det nye partiprogrammet
9. Rapport om organisasjonsutviklingen
10. Innstilling fra redaksjonskomiteen for det nye programmet
11. Innstilling fra redaksjonskomiteen for andre saker
12. Valg
13. Avslutning

Det ble oppnevnt 2 redaksjonskomiteer (se saksliste) som behandlet de innkomne saker og de forslag som ble tatt opp under landsmøtet. Landsmøtet vedtok følgende uttalelser:

1. Faglig/politisk samarbeid
2. Mer fellesskap
3. Situasjonen i det tidligere Jugoslavia

Det ble også vedtatt diverse lovendringer, bl.a. følgende:

1. Nye retningslinjer for det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske

Arbeiderparti. (Retningslinjene er gjeldende for en prøveperiode fram til landsmøtet i 1996).

2. Ordningen med det kollektive medlemskap opphører fra 1.1.1997. Partikontoret utarbeider et verve- og informasjonsopplegg for egne partilag på arbeidsplassen og det tilbys medlemskap i de fagorganisertes egne bostedslag. Bestemmelsen om faglig/politisk utvalg på fylkes- og kommuneplan tas ut av : Mønsterregler for faglig/politisk utvalg. Organisasjonsmønsteret for det faglig/politiske samarbeidet bestemmes av det enkelte fylkes- og kommuneparti i samråd med den lokale fagbevegelsen.
3. Sentralstyret består av 18 landsmøtevalgte medlemmer. En representant for AUFs sentralstyre og en representant for det kvinnepolitiske utvalget tiltrer Sentralstyret med fulle rettigheter.

LANDSMØTET 1994

Det norske Arbeiderparti avholdt ekstraordinært landsmøte i Kongressenteret, Folkets Hus, i tida 18. - 19. juni 1994.

Det ekstraordinære landsmøtet var sammensatt på samme måte som ordinære landsmøter, med 300 valgte representanter fra fylkene. Landsstyret og kvinnepolitisk utvalg deltok med tale- og forslagsrett. Det samme gjorde representanter fra Stortingsgruppa og Sametingsgruppa.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter og ved åpningen var det møtt fram 299 representanter, herav 30 vararepresentanter. 46,3% av representantene var kvinner og 53,7% var menn.

Landsmøtets forhandlinger ble ført for åpne dører, med adgang for presse og etermedier samt for partimedlemmer mot framvisning av spesielt adgangskort.

Det var innbudt gjester fra våre søsterpartier i Europa og følgende var til stede:

Erik Boel
Erkki Tuomioja
Ingela Carlsson
Stefan Svensson
David Mepham
Wolfgang Biermann
Giafranco Brusasco

Sosialdemokratiet, Danmark
SDP, Finland
Socialdemokraterna, Sverige
Socialdemokraterna, Sverige
The Labour Party, Storbritannia
SPD, Tyskland
Partido Democratico Della Sinistra, Italia

Jean-Pierre Cot
Julian Priesly
Axel Hanisch

Sosialdemokratisk gruppe i Europa-parlamentet
Sosialdemokratisk gruppe i Europa-parlamentet
De Europeiske Sosialdemokraters Parti

I tillegg møtte som vanlig en rekke innbudte fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte.

Åpningen var en musikalsk reise med Arve Telefsen, fiolin og Kjetil Bjerkestrand, tangentinstrumenter. Følgende stykker ble spilt:

Intermezzo	P. Mascagni
Gabriels Obo	Morricone
En moders bønn	Ole Bull
Valdresmarsj	Johannes Hanssen
To religiøse folketoner	
Csardas	V. Monty

Thorbjørn Jagland holdt åpningstalen og Jean-Pierre Cot hilste fra de internasjonale gjestene.

Landsmøtet vedtok enstemmig følgende saksliste:

1. Åpning
2. Konstituering
3. Norges forhold til EU
4. Redaksjonskomiteens innstilling
5. Avslutning

Thorbjørn Jagland innledet om programmet: «Et solidaritetsalternativ for Europa» og Trond Giske om mindretallets forslag: «Solidaritet for alle».

Gro H. Brundtland innledet om resultatet av forhandlingene mellom Norge og EU om norsk medlemskap i Den europeiske union.

Dag Terje Andersen orienterte om arbeidet i partiet framover.

Flertallsforslaget, «Et solidaritetsalternativ for Europa», ble vedtatt med 197 mot 93 stemmer som ble avgitt for mindretallets forslag «Solidaritet for alle». En uttalelse som konkluderte med at Arbeiderpartiet anbefaler det norske folk å stemme ja til norsk medlemskap i EU, ble vedtatt med det samme stemmetall for og imot.

Følgende uttalelse ble enstemmig vedtatt:

ARBEIDERPARTIETS HÅNDTERING AV EU-SAKEN.

Spørsmålet om norsk medlemskap i Den europeiske union får en spe-

siell behandlingmåte fordi den skal avgjøres av folket i en folkeavstemning. Hver eneste velger får anledning til å være med å bestemme dette viktige valget for Norge. Forut for folkeavstemningen må det legges til rette for en omfattende debatt der alle syn får komme til ordet. Bare gjennom grundig informasjon og ved å få presentert ulike synspunkter og argumenter, kan velgerne få et skikkelig grunnlag for å si ja eller nei.

Dette betyr at de vanlige spillereglene for behandling av politiske saker i Arbeiderpartiet ikke kan anvendes i forbindelse med EU-saken. Det er delte syn på spørsmålet om norsk EU-medlemskap blant Arbeiderpartiets medlemmer og tillitsvalgte. Velgerne har rett til å få høre begge syn slik at de kan gjøre seg opp en egen mening.

Arbeiderpartiets ekstraordinære landsmøte vil på dette grunnlag slå fast følgende prinsipper for partiets videre håndtering av EU-saken:

- * Foran folkeavstemningen skal det enkelte medlem stå fritt til å engasjere seg i samsvar med egen overbevisning.
- * Arbeiderpartiet vil uten forbehold respektere utfallet av folkeavstemningen.

SENTRALSTYRET

SENTRALSTYRETS SAMMENSETNING

Som nevnt tidligere i beretningen vedtok Landsmøtet 1992 bl.a. at Sentralstyret skulle bestå av 18 medlemmer uten varamedlemmer og i overensstemmelse med dette ble følgende valgt som medlemmer av Sentralstyret: Leder Thorbjørn Jagland, nestleder Hill-Marta Solberg, nestleder Jens Stoltenberg, sekretær Dag Terje Andersen, Gro H. Brundtland, Gunnar Berge, Yngve Hågensen, Grethe G. Fossum, Nils Totland, Anne Lise Grande Vollan, Gunnar Mathisen, Herdis Meihack Engen, Bengt Martin Olsen, Turid Innstrand, Solveig Torsvik, Unni Hole, Wenja Ringen og Kjell Bjørndalen.

I tillegg deltar leder av Kvinnepolitisk utvalg, Sylvia Brustad og AUFs leder Trond Giske i Sentralstyret med fulle rettigheter.

VIRKSOMHETEN

Sentralstyret har i perioden 01.07.1992 - 30.06.1994 holdt 42 møter, behandlet en lang rekke saker samt vedtatt uttalelser om følgende:

- 21.06.93: Trygghet for framtida
- 11.08.93: Sju punkter for en fortsatt Arbeiderparti-regjering

FASTE UTVALG

I Sentralstyrets møte 23.1.92 ble det vedtatt å opprette 5 faste utvalg og følgende er blitt oppnevnt:

18.01.93: LANDSKOMMUNALUTVALGETS ARBEIDSUTVALG

Hill-Marta Solberg, leder, Halvdan Skar, Arne Øren, Jan Davidsen, Anne Helen Rui, Rune Gerhardsen, Ernst Isaksen, Karin Kjølmoen, Jan Fridthjof Bernt, Åse Klundelien, Karen Irene Stangeland og Anne Marit Bjørnflaten.

Svein Bjørn Aasnes - partikontoret - sekretær.

I Sentralstyrets møte 01.11.93 gikk Hill-Marta Solberg ut av utvalget og Herdis Meihack Engen ble oppnevnt som ny leder. Arne Næsheim - partikontoret - overtok som sekretær 14.03.94 i det Svein Bjørn Aasnes hadde begynt som sekretær i DNAs stortingsgruppe.

18.01.93: ØKONOMISK/POLITISK UTVALG

Jens Stoltenberg, leder, Einar Amundsen, Marianne H. Andreassen, Hallvard Bakke, Beret Bråten, Vidar Christiansen, Sven Hugo Johanson, Kjellaug Jota, Vigdis Magistad, Torstein Moland, Synnøve Nymo, Kjell Roland, Knut Røed, Kari Skrede, Juul Bjerke og Olav Ljones.

Norvald Mo - statsministerens kontor - sekretær.

I Sentralstyrets møte 01.11.93 overtok Hill-Marta Solberg som leder og Jens Stoltenberg gikk ut av utvalget. I Sentralstyrets møte 07.02.94 ble Juul Bjerke, LO avløst av Stein Regaard, LO og Torstein Moland gikk ut av utvalget grunnet ansettelse som direktør i Norges Bank.

18.01.93: NÆRINGSPOLITISK UTVALG

Dag Terje Andersen, leder, Kjell Bjørndalen, Reidun Gravdal, Arvid Nyberg, Liv Undheim, Anne Lise Bakken, Eva Osphaug Teigen, Jone Handeland, Knut Petter Torgersen, Marit Nybakk, Christin Hanstveit, Tove Lise Granli og Olav Prestjord.

Finn Jota - partikontoret - sekretær.

I Sentralstyrets møte 01.11.93 overtok Tore Nordtun som leder etter Dag Terje Andersen som gikk ut av utvalget.

18.01.93: DNA.S ELDREFORUM

Utvalget som ble oppnevnt første gang 01.04.92 ble gjenoppnevnt i ovennevnte møte og består av: Kristian Ottosen, leder, Kirsten Myklevoll, Astrid Raastad, Bjørn Rudå, Else Moe, Lilly Valvik, John Peder Tandberg, Åse Bjerkholt, Mary Martiniussen, Odd Grythe, Kåre Myhre, Liv Andersen og Bjørg Tenmann, sekretær.

I tillegg innkalles: Einar Anstensen, Nils Axel Nissen og Ole Algård.

Eldreforum består av 12 medlemmer. Sentralstyret velger medlemmene og leder. Forumet bestemmer selv hvordan de skal organisere og drive sin virksomhet. Det norske Arbeiderparti er ansvarlig for de økonomiske utgiftene, basert på et avtalt budsjett.

01.02.93: SAMEPOLITISK UTVALG

Nils Asbjørn Engstad, leder, May-Lisbeth Myrhaug, Inger Anne Johansen, Inger Marit Bongo, Brynjulf Blixgård, Mimmi Bæivi og Tom Kappfjell.

Svein Bjørn Aasnes - partikontoret/stortingsgruppas sekretariat - sekretær.

01.11.93: INTERNASJONALT UTVALG

Dag Terje Andersen, leder, Siri Bjerke, Kaare Sandegren, Nils Røhne, Kjersti Sommerseth, Halle Jørn Hansen, Willy Østreng, Rigmor Aaserud Jahren, Valter Angel, Helga Hernes, Hans Christian Bugge, Trond Giske og Rikke Lind.

Frode Forfang - partikontoret - sekretær.

AD HOC-UTVALG

I tillegg til de faste utvalgene har også Sentralstyret oppnevnt en del ad hoc-utvalg i løpet av perioden:

29.03.93: IDRETTSUTVALG

Odd Flattum, leder, Grethe G. Fossum, Grete Fossli, William Engseth og Magnus Nilsen.

Rigmor Aaserud Jahren - partikontoret - sekretær.

24.05.93: ARBEID FOR UNGDOM

Jens Stoltenberg, leder, Erik Orskaug, Randi Øverland, Trond Giske, Liv Undheim og Ingunn Yssen.

Mandat: Utvalget skal følge opp intensjonene i Orskaug-utvalgets innstilling, Landsstyrets uttalelse «Trygghet for framtida» og forslag fra AUF.

25.05.93: SITUASJONEN I OSLO INDRE ØST

Håkon Blankenborg, leder, Rune Bjerke, Roger Ingebrigtsen, Tom Pape, Sissel Rønbeck og Ingunn Yssen.

Mandat: Utvalget skal se på de tiltak som er satt i verk og vurdere hva som er nødvendig å følge opp.

20.09.93: VALGKOMITE FOR KONSTITUERING AV STORTINGSGRUPPA

Thorbjørn Jagland, leder, Gro H. Brundtland, Jens Stoltenberg, Hill-Marta Solberg, Dag Terje Andersen, Yngve Hågensen, Sylvia Brustad, Trond Giske, Tom Thoresen, Roger Gudmundseth, Aud Blattmann og Oddbjørg Starrfeldt.

Martin Kolberg - stortingsgruppas sekretariat - sekretær.

01.11.93: PROGRAMKOMITE - IDEOLOGISK PROGRAMDEBATT

Thorbjørn Jagland, leder, Hill-Marta Solberg, Jens Stoltenberg, Dag Terje Andersen, Gro H. Brundtland, Jan Henry T. Olsen, Tarjei Skirbekk, Sølvi Ona Gjøl, Sissel Rønbeck, Terje Røed Larsen, Aage Søgård, Ellen Stensrud og Siri Bjerke.

Terje Røed Larsen er senere gått ut av komiteen grunnet sin ansettelse som visegeneralsekretær i FN og Tom Therkildsen har overtatt hans plass i utvalget og Børre Pettersen har overtatt som AOFs representant i stedet for Aage Søgård som har gått av med pensjon.

13.12.93: RÅDGIVENDE GRUPPE I FISKERISPØRSMÅL

William Engseth, leder, Einar Hepsø, Hans Johan Dahl, Einar Johansen, Jan Petter Rasmussen, Per Gunnar Olsen, Lisbeth Berg Hansen, Marit Wikholm, Anne Beth Skrede og Bente Lind Kassah. Utvalget ble utvidet med Olav Bjørklund i Sentralstyrets møte 07.02.94.

Mandat: Arbeidsgruppen skal sammen med fiskeriministeren trekke opp linjer for en framtidig politikk med siktemål å realisere det vekstpotensiale som finnes for verdiskaping på kysten av Norge med basis i marine ressurser, innenfor kystnæringsbegrepet.

LANDSSTYRET

LANDSSTYRETS SAMMENSETTING

Landsmøtet 1992 vedtok også nye lover for fylkespartienes representasjon i Landsstyret. Disse har følgende ordlyd: «Landsstyret består av partiets sentralstyre, av 2 representanter fra AUF og 2 representanter fra kvinnebevegelsen, som velges av AUF og kvinnebevegelsen selv og av 2 representanter fra hvert fylkesparti. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. Vararepresentantene skal være de som er valgt på sist avholdte årsmøte i fylkespartiet.

I tillegg deltar en representant fra partiets Sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.»

Ovenstående medfører at fylkespartienes landsstyreprerentanter ikke lenger velges av Landsmøtet, men bare blir registrert som en meddelelse fra det enkelte fylkesparti.

Pr. 30.06.1994 besto fylkespartienes representanter og vararepresentanter av følgende personer:

Fylke	Medlemmer	Varamedlemmer
Østfold	John Erik Eriksen Gerd Skovdal	Egil Scholden Signe Øyen
Akershus	Rolf Lasse Lund Rikke Lind	Kjell Hermann Kari Seljelid
Oslo	Britt Hildeng Geir Axelsen	Marit Nybakk Rune Gerhardsen
Hedmark	Einar O. Skogholt Eva Jensen	Nils Røhne Ann Christel Johnsgaard
Oppland	Hans Bjerregård Reidun Gravdal	Torstein Rudihagen Solveig Hamre
Buskerud	Tor Ottar Karlsen Torgunn Aas Reggestad	Trond Jensrud Åse Klundelien
Vestfold	Karl Einar Haslestad Inger Lise Fevang Jensen	Hans Hjerpekjøn Toril Abrahamsen
Telemark	Frode Svendsen Gunn Olsen	Arnt Haugen Turid Opedal

Aust-Agder	Jan Rudy Kristensen May Britt Lunde	Ole Torfinn Vestøl Cathrine Evensen
Vest-Agder	Unni Risholt Steinar Salvesen	Magne Råmundsen
Rogaland	Oddbjørg Ausdal Starrfeldt Johan Kåre Gjølme	Brit Egaas Roen Terje Emil Johannessen
Hordaland	Ranveig Frøiland Ole Jørgen Johannesen	Margrethe Ådland Øystein Holmelid
Sogn og Fjordane	Jo Ragnar Sønstlien Aud Wiger	Knut O. Aaretun Astrid Marie Nistad
Møre og Romsdal	Arve Bakke Ingrid Viseth	John Ekroll Liv Ingebrigtsen
Sør-Trøndelag	Sverre Tangen Karen Unni Knudsen	Gunnar Krogstad Kathinka Meirik
Nord-Trøndelag	Alf Daniel Moen Susanne Bratli Grannes	Per Bårdsen Elisabeth Taraldsen
Nordland	Bjørnar Olsen Kari Brudevoll	Geir Knutson Marie Sørensen
Troms	Åshild Bendiksen Paul Dahlø	Ellen Bergli Harold Jenssen
Finnmark	Tore Gundersen Åsla Eriksen	Alf E. Jakobsen Beate Aronsen

I tillegg har Kvinnepolitisk utvalg oppnevnt Unni Evang og Lene Løken. AUF har oppnevnt Rita Ottervik og Magne Svendsen. Alle fire deltar i Landsstyret med fulle rettigheter. I overensstemmelse med lovene deltar også Sametingsgruppas representant - Steinar Pedersen - i Landsstyret med tale- og forslagsrett.

Lovene fastsetter også at i de tilfeller hvor fylkespartiets leder er innvalgt i Sentralstyret, skal nestleder sitte i Landsstyret. Dette gjelder pr. 30.06.1994 for Vest-Agder og Finnmark.

LANDSSTYRETS VIRKSOMHET

Landsstyret har i perioden avholdt 9 møter.

01.09.1992 I FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Forslag til nytt partiprogram
2. Innkomne forslag til Landsmøtet 1992
3. Lovendringer

04.11.1992 I FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Regnskap for 1991 og 1992
2. Innstilling på landsmøtedirigenter, sekretærer og komitemedlemmer
3. Innstilling på behandling av forslag til nytt partiprogram

16.02.1993 I FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Politiske utfordringer i valgkampen, v/ Thorbjørn Jagland
2. Det organisatoriske opplegget i valgkampen, v/ Dag Terje Andersen
3. Behandling av Strategisk Plan 1994 / 1995
4. Oppnevning av æresmedlemmer

Landsstyret vedtok uttalelse om: Mer Fellesskap

03. - 04.05.1993 PÅ ROYAL CHRISTIANIA HOTEL, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Strategi for full sysselsetting - velferdsstatens framtid, v/ Thorbjørn Jagland og Sigbjørn Johnsen
2. Strategisk Plan for 1994 / 1995
3. Oppnevning av æresmedlemmer

Landsstyret vedtok uttalelse om: Trygghet for framtida

24. - 26.09.1993 PÅ TRIADEN HOTELL, LØRENSKOG

Møtet behandlet følgende saker:

1. Den politiske situasjonen - utfordringer framover, v/ Thorbjørn Jagland
2. Oppsummering av valgkampen - strategi for det videre arbeid, v/ Dag Terje Andersen

3. Regjeringens arbeid, v/ Gro H. Brundtland
4. Idedebatt om sosialdemokratiets utfordringer, v/ Thorbjørn Jagland
5. Tidspunkt for det 55. ordinære Landsmøte
6. Oppnevning av æresmedlemmer

Landsstyret vedtok uttalelser om: Den politiske situasjonen og om Den internasjonale situasjonen

25.02. - 01.03.1994 PÅ HOTEL NORGE, BERGEN

Møtet behandlet følgende saker:

1. Arbeidet i organisasjonen, v/ Dag Terje Andersen, Sylvia Brustad og Trond Giske
2. Forslag til sakliste for det 55. ordinære Landsmøte
3. Fordeling av representanter til Landskvinnekonferansen 1994 og Landsmøtet 1994
4. Programarbeidet med velferd og fordeling, v/ Hill-Marta Solberg
5. Det politiske arbeidet, v/ Thorbjørn Jagland
6. EU-forhandlingene, orientering ved Bjørn Tore Godal
7. Oppnevning av æresmedlemmer

Landsstyret vedtok uttalelser om: Arbeidet i partiorganisasjonen og om: Partiets behandling av EU-saken.

Det ble også foretatt en innsamling til fordel for Olympic AID som innbragte kr 6.355,-

24.03.1994 I FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Resultatet av forhandlingene mellom Norge og EU om betingelsene for et eventuelt norsk medlemskap i Den europeiske union, v/ Gro. H. Brundtland.
2. Partiets arbeid med EU-saken, v/ Dag Terje Andersen
3. Fullmakt til Sentralstyret for å innkalle til ekstraordinært landsmøte

27. - 28.05.1994 I FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Helsepolitikk, v/ Hill-Marta Solberg

2. Evaluering av Strategisk Plan for 1993, v/ Dag Terje Andersen
3. Den politiske situasjonen, v/ Thorbjørn Jagland
4. Endring av tidspunkt for ordinært landsmøte
5. Oppnevning av æresmedlemmer

Landsstyret vedtok uttalelser om: Evaluering av Strategisk Plan 1993 og om: Helsepolitikk, organisering, finansiering, prioritering og rettigheter.

17.06.1994 I KINOSALEN PÅ STORTINGET, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

1. Innkomne endringsforslag til programforslagene «Et solidaritetsalternativ for Europa» og «Solidaritet for alle» Thorbjørn Jagland orienterte
2. Kjøreplan for ekstraordinært landsmøte
3. Forslag til arbeidsordning for det ekstraordinære landsmøte 18. og 19. juni 1994
4. Forslag til landsmøtedirigenter, sekretærer og komitemedlemmer

ÆRESMEDLEMMER

Landsmøter 1992 vedtok også nye lovbestemmelser om utnevnelser av æresmedlemmer. I motsetning til tidligere er det Landsstyret og ikke de enkelte lokale avdelinger som nå utnevner æresmedlemmer. Utnevningene foretas etter forslag fra partiavdelinger / kommunepartier og med innstilling fra partikontoret. I løpet av beretningsperioden har Landsstyret utnevnt i alt 31 medlemmer til æresmedlemmer.

REVISJONSNEMDA

I våre lover, paragraf 9, Revisjonen, står det i punkt 1 følgende: «Til å sørge for revisjon av Det norske Arbeiderpartis regnskaper og årsoppgjør velger landsmøtet en revisjonsnemnd på 3 medlemmer og 2 varamedlemmer, bosatt i eller ved Oslo.»

I overensstemmelse med dette ble følgende valgt på landsmøtet i 1992:

Medlemmer: Harriet Andreassen, leder
Magnus Nilsen
Ivar Mathisen

Varamedlemmer: Sissel Rønbeck
Harry Jørgensen

KVINNEPOLITISK UTVALG

Landsmøtet valgte også - i overensstemmelse med de nye lovene - følgende som medlemmer i Det sentrale kvinnepolitiske utvalg:

Sylvia Brustad, Hedmark, leder, Lene Løken, Oslo, nestleder, Rigmor Aaserud Jahren, Oppland, sekretær, Unni Evang, Rogaland, Grete Berget, Oppland, Rikke Lind, Akershus, Astrid Marie Nistad, Sogn og Fjordane, Laila Roel, Nord-Trøndelag, Valborg Fossan, Troms, Inger Grethe Solstad, Telemark og Inger Anne Ravlum, Oslo.

SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG DNA

Komiteen har i perioden hatt følgende sammensetting:

Fra LO: Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Svein-Erik Oxholm, Terje Moe Gustavsen, Kjell Bjørndalen og Liv S. Nilsson. Etter Liv S. Nilssons død i 1994 har Jan Davidsen møtt fra NKF.

Fra DNA: Fram til landsmøtet i november 1992: Gro H. Brundtland, Gunnar Berge, Thorbjørn Berntsen, Thorbjørn Jagland og Kjell Borgen som møtte fram til Stortingsvalget i september 1993. For resten av beretningsperioden har følgende deltatt: Thorbjørn Jagland, Hill-Marta Solberg, Jens Stoltenberg, Dag Terje Andersen, Gro H. Brundtland og Gunnar Berge.

Samarbeidskomiteen har hatt 54 møter i perioden. Av de saker som er behandlet, nevnes:

- * Sysselsettingskommisjonen
- * Valgkamputvalg
- * Situasjonen i Ferrolegeringsindustrien
- * Statsbudsjettet 1993
- * Rentesituasjonen
- * Pensjonsordning for Teaterene og Den norske Opera
- * Faglig/politisk manifest
- * EØS-prosessen - Sosial dumping
- * Svartisuttbyggingen
- * Freia
- * Faglig/politisk handlingsplan
- * Heidrunutbyggingen
- * Streikerett i Politi- og lensmannsetaten
- * Samordning av den offentlige arbeidsgiverfunksjonen
- * Valutasituasjonen - Saldering av statsbudsjettet
- * Regjeringens krisepakke
- * Utbyggingen av hovedflyplass - Prosjekt Gardermoen 1.Mai 1993
- * Fagopplæring i arbeidslivet
- * Orskaugutvalget
- * Regjeringens langtidsprogram 1994 - 1997
- * Statlige styrer - Regjeringens oppfølging av NOU 26-1991
- * Arbeidsplikt for sosiale ytelser
- * Arbeidsplassene i offshore-sektoren
- * Revidert nasjonalbudsjett 1993
- * Arbeidsmiljøloven - Oppfølging av utredningen

- * Tidskontoutvalget
- * Handlingsplan mot ungdomsledighet
- * Arbeidsmarkedstiltakene - Lønns spørsmålet
- * Valgkampen 1993
- * Permitteringsloven
- * Statsbudsjettet 1994
- * Sysselsettingstiltak - KAJA
- * Likestillingssombudets mulighet for å reise saker for Arbeidsret-
ten
- * Organisering av Televerket, Postverket og NSB
- * Samarbeidsavtale LO / AF
- * Organisering av flygerledertjenesten
- * Trollutbyggingen
- * Statskraft - Arbeidsgiverorganisering
- * Nordisk Arbeiderkongress 4. - 6.05.1994
- * Oljebeskatningen
- * Konesjonslovgivningen
- * Levekår i Norge
- * Organiseringen av det faglig/politiske samarbeidet
- * 1.Mai 1994
- * Norsk Arbeiderpresse A/S
- * Nord-Norgebanen
- * Leteboring i Nordsjøområdene og Skagerak
- * Omstillinger i Forsvaret
- * Organisering av samferdselssektoren
- * Arbeidsmiljøloven
- * Bankstrukturen
- * Tariffoppjøret
- * Anbudsvilkårene i Odda kommune
- * Fusjonen mellom Postgiro og Postbanken
- * Lov om erverv av næringsvirksomhet
- * EU-arbeidet i partiet

PARTIETS REPRESENTASJON I STYRET OG KOMITEER

Pr. 30.06.1994:

Stortingsgruppas styre:

Dag Terje Andersen
Britt Schultz

A-Pressens Konsernstyre:

Styremedlemmer: Dag Terje Andersen
Lars Buer
Varamedlemmer: Britt Schultz
Knut Martin Johansen

AOFs forretningsutvalg:

Medlemmer: Dag Terje Andersen
Vigdís Løvdal
Varamedlem: Finn Jota

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek:

Styremedlem: Svein-Bjørn Aasnes
Varamedlem: Britt Schultz

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS):

Styremedlemmer: Dag Terje Andersen
Frode Forfang
Varamedlem: Britt Schultz

Folketeaterbygningen:

Styret: Ivar Leveraas,
varamedlem
Representantskapet: Martin Kolberg
Knut Martin Johansen

Oskar Torp-heimen:

Styret: Frank Andersen

Samarbeidskomiteen mellom LO og DNA:

Thorbjørn Jagland, Hill-Marta Solberg, Jens Stoltenberg, Dag Terje Andersen, Gro H. Brundtland og Gunnar Berge

Utsendinger til Nordisk Arbeiderkongress i Helsingør 4. - 6.05.1994:

Thorbjørn Jagland, Jens Stoltenberg, Hill-Marta Solberg, Dag Terje Andersen, Gro H. Brundtland, Herdis Meihack Engen, Grete Knudsen, Åshild Bendiksen, Rolf Lasse Lund, Britt Hildeng, Britt Schultz, Solveig Torsvik, Wenja Ringen og Trond Giske.

Fra partikontoret, Stortingsgruppas sekretariat og Statsministerens kontor: Finn Jota, Frode Forfang, Sten Helland, Norvald Mo, Svein Roald Hansen, Signe Horn og Even Aas.

ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE

Fylke:

Østfold: Thorbjørn Jagland
Akershus: Jens Stoltenberg
Oslo: Ikke årsmøte
Hedmark: Grete Knudsen
Oppland: Grete Knudsen
Buskerud: Thorbjørn Jagland
Vestfold: Gunnar Berge
Telemark: Ikke årsmøte
Aust-Agder: Bjørn Tore Godal
Vest-Agder: Thorbjørn Jagland
Rogaland: Thorbjørn Jagland
Hordaland: Dag Terje Andersen
Sogn og Fjordane: Jan Henry T. Olsen
Møre og Romsdal: Dag Terje Andersen
Sør-Trøndelag: Jens Stoltenberg
Nord-Trøndelag: Hill-Marta Solberg
Nordland: Thorvald Stoltenberg
Troms: Gro H. Brundtland
Finmark: Gro H. Brundtland

1994

Nils Totland
Gro H. Brundtland
Thorbjørn Jagland
Hill-Marta Solberg
Dag Terje Andersen
Bjørn Tore Godal
Nils Totland
Dag Terje Andersen
Gudmund Hernes
Gudmund Hernes
Gro H. Brundtland
Hill-Marta Solberg
Jens Stoltenberg
Jens Stoltenberg
Gunnar Berge
Thorbjørn Jagland
Thorbjørn Jagland
Thorbjørn Jagland
Jan Henry T. Olsen

SEKRETÆRKONFERANSER

I denne perioden har det vært avholdt konferanser for partiets fylkessekretærer. Det har også vært avholdt flere telefonkonferanser.

22.10.-25.10.92 DOVREFJELL HOTELL, DOMBÅS

1. Programprosessen
2. Valgkampevaluering
3. AUF
4. Organisasjonsutvikling - evaluering
5. Informasjonsplan
6. Medlemssituasjonen
7. Studieopplegget
8. Dataopplegget
9. LOs organisasjonsdebatt - prosjekt '93

16.02 - 17.02.93 FOLKETS HUS OSLO

1. Valgkampen
2. Medlemsutviklingen i fylkene
3. Strategisk plan 1994/95
4. Ungdomssekretærordningen i fylkene

30.11 - 01.12.93 QUALITY HAFJELL HOTELL, LILLEHAMMER

1. Arbeidet fram mot landsmøtet 1994 og valget 1995
2. Politisk strategi for arbeidet framover v/Thorbjørn Jagland
3. IT-strategi

14.04.94 FOLKETS HUS, OSLO

1. Regionarbeidet
2. Arbeidet med :
EU-saken
Velferdsdokumentet
Ordinært landsmøte/landskvinnekonferansen
Medlemssituasjonen
1. mai
IT-strategi

PARTIKONTORET

Følgende personer var pr. 30.06.1994 knyttet til partikontoret:

Leder:	Thorbjørn Jagland
Partisekretær:	Dag Terje Andersen
Kvinnesekretær:	Rigmor Aaserud Jahren
Kontorsjef:	Britt Schultz
Økonomi- og adm.sjef:	Knut Martin Johansen
Informasjonssjef:	Sigurd Sandvin
Politisk rådgiver:	Beret Bråten
Politisk rådgiver:	Frode Forfang
Politisk rådgiver:	Finn Jota
Politisk rådgiver:	Jan M. Johansen, halv stilling, kontor i Sarpsborg
Politisk rådgiver:	Hans Kjelsrud, halv stilling, kontor på Hamar
Politisk rådgiver:	Asbjørn Kristoffersen
Politisk rådgiver:	Vigdis Løvdal
Politisk rådgiver:	Arne Næsheim
Politisk rådgiver:	Kjersti Sommerseth, deltid
Politisk rådgiver:	Roar Thun

Følgende personlige rådgivere hadde ulike typer permisjon:

Siri Bjerke, Kari Nordheim-Larsen, Torgunn Aas Reggestad, Siri Ulvin og Svein-Bjørn Aasnes.

Det øvrige personalet ved partikontoret var pr. 30.06.1994:

Gro Mette Andersen, Line Anderson, Brit Axelsen, Aslak Berg, Trond Grøtting, Tone Merete Hemli, John Willy Hofsvang, Marita Håkonsen, Bodil Kiil, Karin Korslund, Asle Kristoffersen, Ove Karolin Larsen, Reidun Nymark, Liv M. Svendsrud, Lise M. Sørum, Greta Westerhaug, Øvind Westerhaug, Guri Wormdahl, Aage Birkelund, halv stilling

Følgende fast ansatte hadde ulike typer permisjon: Kari Vørner Hagen, Mette Jacobsen, Elin S. Kristiansen og Unni Elisabeth Kronstad.

Bjørg Tenmann har i løpet av perioden gått over i pensjonistenes rekke.

PARTIETS FYLKESSEKRETÆRER

Østfold:	Svein Åge Lauritsen, sluttet 28.02.1994 Anita Ruud, ansatt 01.04.1994
Akershus:	Aage Edvin Tovan, sluttet 13.05.1994 Vivi Lindholm Tore Krohn Hansen, ansatt 12.09.1994
Oslo:	Geir Axelsen Tove Christiansen Idar Eliassen
Hedmark:	Arvid Libak, permisjon fra 10.02.1992 Grete Mikalsen, vikariat fra 09.03.1992
Oppland:	Bjørn Næss
Buskerud:	Svein Bugge Persson
Vestfold:	Rolf Sætre
Telemark:	Karl Erik Høegh
Aust-Agder:	Fritz Y. Jenssen
Vest-Agder:	Ove K. Larsen, permisjon fra 14.03.1994 Fredd Wara, vikariat fra 21.03.1994
Rogaland:	Kjell Sund
Hordaland:	Marit Wikholm Norvald Heggertveit, sluttet 31.01.1994 Øyvind Slåke, ansatt 24.01.1994
Sogn og Fjordane:	Per Bjarne Molnes
Møre og Romsdal:	Edvin Hugo Pedersen
Sør-Trøndelag:	Odd Kvam Tore Nordseth
Nord-Trøndelag:	Svein J. Svensson
Nordland:	Hans H. Hansen Anne Rørvik, permisjon fra 01.12.1993 Frode Alfheim, vikariat fra 07.02.1994
Troms:	Eva Olsen
Finnmark:	Thorbjørn Wilhelmsen

ORGANISASJONSARBEIDET

Arbeiderpartiet har 434 kommunepartier og 19 fylkespartier. Antall avdelinger totalt er ca 2490 som fordeler seg på kommunepartier, bostedslag, kollektivt tilsluttede lag, kvinneavdelinger, AUF-lag og SSF-lag.

Virksomheten i avdelingene varierer sterkt.

I denne perioden har organisasjonsutviklingen med lederskolen og Strategisk planlegging vært det sentrale arbeidet i organisasjonen. Målet har som i forrige periode vært å utvikle en aktiv organisasjon hvor alle medlemmer har innflytelse.

Som i forrige periode har vi hatt følgende tre punkter som strategiske hovedsatsingsområder:

- * Skolering
- * Verving - synliggjøring
- * Faglig/politisk arbeid

MEDLEMSUTVIKLINGEN

Partiet innførte i 1989 sentralt medlemsregister med sentral innkreving av kontingent. Fortsatt har 259 avdelinger manuell innkreving av kontingent.

Innkreving sentralt har vært gjennomført som tidligere med 1 krav og 2 purringer. Der vi har hatt manuelle innkreving har lagene fått ferdig utfylte innbetalingskort og selv stått for distribusjon av disse. Medlemmer i lag med manuell innkreving har vært purret 1 gang.

Partiets vervekampanje har blitt videreført i 1993, men verveaktiviteten har vært liten i denne perioden. Tallet på nye betalende medlemmer i 1992 var på 1499 og i 1993 2476. Medlemstallet har gått ned i 1992-93 med ca 26500 medlemmer. Dette skyldes dels at vi nå kun regner medlemmer som har betalt kontingent som reelle medlemmer i motsetning til tidligere hvor alle registrerte var med i medlemsstatistikken. Det skyldes også vedtaket om at kollektivt medlemskap i partiet skal opphøre fra 1997. Omlag 7400 kollektive medlemmer, eller ca 27% av de kollektivt tilmeldte, er utmeldt siden 1992.

ORGANISASJONSUTVIKLINGSARBEIDET

Det organisasjonsutviklingsarbeidet som partiet startet opp i 1990 er

videreført i perioden. Arbeidet mot en mer aktiv og demokratisk organisasjon gir resultater og viser at vi er på rett vei.

REGION - ORGANISERINGEN

Landet er delt i 5 regioner. Ordningen er videreutviklet, og regionssekretærfunksjonen på partikontoret falt bort i 1. halvår 1994. Hver region har likevel sin egen regionkontakt sentralt. Hovedansvaret for å drive regionsarbeidet ligger på fylkessekretærene i regionen. De velger selv en av sekretærene til å samordne arbeidet og som har ansvaret for kontakten mellom regionen og regionkontakten på partikontoret. En del fylker har også delt fylkets kommunepartier i regioner.

STRATEGISK PLAN

Det viktigste redskapet i organisasjonsutviklingsarbeidet som helhet har vært arbeidet med Strategiske planer på alle nivåer i organisasjonen. I perioden har vi arbeidet for å utvikle Strategisk plan slik at planleggingsprosessen blir best mulig tilpasset lokale forhold. Dette har blant annet ført til en endring i evalueringsformen.

Måloppfølgingen er viktig. Nytt siden vi startet med strategisk planlegging er at det bare er hovedmålene som er felles for hele landet. Satsingspunktene i fylker og kommuner

er laget ut fra lokale behov og politiske prioriteringer. De politiske hovedmålene har fra 1993 vært Arbeid, Miljø, Barn, unge og eldre. Disse områdene vil ligge fast også i 1994/95.

KOMPETANSEUTVIKLING

Lederutviklingen har vært det altoverskyggende i kompetanseutviklingen i denne perioden.

Lederutviklingsprogrammet er en viktig faktor i de dyptgripende endringer vi vil gjennomgå mot et mer målstyrt parti. Partiet har fram til juni 1994 gjennomført lederutvikling på alle nivåer fram til og med kommunepartiledere.

ERFARINGER MED UTVIKLINGSARBEIDET

Strategisk plan har vært et godt verktøy i arbeidet med en enhetlig politisk profil for partiet. Erfaringene viser så langt at arbeidet med strategisk planlegging er i god utvikling, til tross for et lite tilbakeslag i aktiviteten i 1993. Fortsatt vil det være nødvendig å bruke mye tid

på å formidle kunnskap om, og utvikle metoder i strategisk planlegging.

Ordningen med regionsekretærer/regionkontakter har utviklet bedre kontakt og samarbeid mellom de ulike leddene i organisasjonen. Arbeidet med å utvikle samarbeidsformer og gi bedre kompetanse på dette området vil fortsette også i 1994/95.

Organisasjonsutviklingen på ledernivå har gitt gode resultater. Framover vil det være nødvendig å vektlegge kunnskapen om organisasjonen på medlemsnivå.

STRATEGISK PLAN - OMSORG FOR BARN, UNGE OG ELDERE

Landsstyret har konkretisert satsingen i omsorgskjede for barn, ingen ventetid i barnevernet, bedre permisjonsordninger for småbarnsforeldre, fullført 3-årig løp i videregående skole og trygghet og omsorg for eldre blant annet ved å sikre at de som vil kan bo i sitt hjem så lenge som mulig, samtidig som vi sikrer at de som trenger botilbud med heldøgns omsorg og pleie og evt. sykehjemsplass får dette. Sentralstyret vedtok underpunkter til disse satsingsområdene, hvor konkrete punkt blant annet var at barnevernet skal sikre utsatte barn rett hjelp i rett tid, utvide foreldrepermisjonen til 52 uker med 80% lønnskompensasjon, opprette 30000 barnehageplasser, tilbud for 6-åringer i skolen og skolefritidsordninger, øke antall stillinger i omsorgssektoren og øke utdanningskapasiteten for helse- og sosialpersonell. Mål i tråd med dette ble innarbeidet i planene for fylker og kommuner.

STRATEGISK PLAN - MILJØ

I perioden har vi hatt følgende hovedmål:

1. Bedre ressursforvaltning gjennom økt gjenvinning, redusere utslippene av forurensende stoffer til luft og vann, og styrke vernet av norsk natur.
2. Norge skal være en pådriver i internasjonalt miljøarbeid, og Arbeiderpartiet skal være en drivkraft i miljøatsingen i Norge.
3. Miljøvern handler om å beskytte våre mest grunnleggende fellesgoder, en ren natur og et godt miljø. Miljøvern krever derfor felles handling for felles goder. Å løse oppgaver sammen er i tråd med det sosialdemokratiske verdigrunnlaget.

Underområder til dette har vært: Redusere avfallsmengdene og sikre

økt gjenvinning samt forsvarlig behandling av restavfall. Redusere utslippene av forurensende stoffer. Ta vare på naturen.

Miljø har som tidligere periode vært sentralt område i hele partiet. Regjeringen har fulgt opp den strategiske planen for 1993 på alle områder. Blant annet har den på området avfall bidratt til økt glassgjenvinning, og innført nye prinsipper for emballasjeavgifter for å fremme effektive retursystemer. Regjeringen har innført forskrifter for mottak og innsamling av blybatterier, forskrifter om innsamling og gjenvinning av papp/kartong og ny forskrift om innsamling og håndtering av bildekk.

Mindre forurensing ved å delta aktivt i kommisjonen for bærekraftig utvikling. Regjeringen har innført CO₂avgift på fossilt brensel og gitt støtte til utprøving av nye brennstoff. I 1993 har vi også redusert KFK med 82% og forbruket av Halon med 85% av 1986 nivået.

STRATEGISK PLAN - ARBEID

Hovedmålet har vært:

Skape flere arbeidsplasser og redusere antall arbeidsledige.

Som underområder ble satt opp:

1. Å stimulere utviklingen av industri og annen næringsvirksomhet for å styrke sysselsettingen i alle deler av landet.
2. Bruke mulighetene i offentlig virksomhet til å løse viktige oppgaver og samtidig gi arbeid til flere.
3. Økt kompetanse.
4. Å trappe opp kampen mot svart arbeid og kontraktørvirksomhet og andre uregelmessige forhold i arbeidslivet.

Disse underområdene har vært førende i det arbeidet som er gjort på regjeringnivå og i Stortinget. Lokalt har hovedmålene i størst grad vært førende.

I tråd med intensjonene er blant annet følgende tiltak satt ut i livet:

- Nedsatt arbeidsgiveravgift med 2,4% til 14,3%.
- Økt antall offentlig ansatte med 15000 personer eller 2,6%.
- Sikret norske bedrifter adgang og likeverdige konkurransevilkår ved forhandlinger om EØS og en endelig avtale 1.1.94.
- Økt tiltaksplassene med 27% til 13600.
- Ved ny skattereform strammet inn regelverket for selvstendig næringsdrivende slik at fordelene forbeholdes de som reelt driver egen virksomhet.

STRATEGISK PLAN - FAGLIG/POLITISK

Som underpunkter har vi hatt:

1. Gjennomgå en debatt i alle faglig/politiske utvalg med sikte på en oppgave/rolleavklaring for utvalgene
2. Opprette faglig/politiske utvalg i alle kommuner og fylker
3. Etablere faste frokostmøter

Samtlige tre underpunkter har blitt gjenstand for arbeide både sentralt og ute i organisasjonen. Debatten om faglig/politiske utvalg er gjennomført og sentralstyret vedtok i januar 1994 nye retningslinjer for samarbeidet LO/DNA.

Samarbeidskomiteer er etablert i samtlige fylker. Likedan er frokostmøter i god gang i alle fylker.

STRATEGISK PLAN - VERVING - SYNLIGGJØRING

Underpunkter har vært:

1. Medlemsverving
2. Bruk av media
3. Intern informasjon

Medlemsvervingen har gått tregt i denne perioden. Partikontoret har systematisk krevd inn kontingent fra medlemmene, men det har bare helt unntaksvis vært avvirket systematiske verveaksjoner.

Aktiviteten i forhold til media på alle områder har blitt gjennomgått. Som en følge av dette har partiet økt aktiviteten og blitt mer planmessig og profesjonell i sitt forhold til media. Den interne informasjonen har blitt forbedret og et nytt informasjonsnettverk ble satt ut i livet 1.1.94.

STRATEGISK PLAN - SKOLERING

Tre områder har vært prioritert i denne perioden:

1. Lederopplæring
2. Nytt partiprogram
3. Valgkampskolering

Lederskolen ble avsluttet i vårhalvåret 1993 med 10 samlinger, de tre siste samlingene for region midt og vest og de fire siste samlingene for region øst. Lederskolen har så langt vært godt faglig gjennomført. Strategisk plan er fullført på dette punktet.

Partiet har avviklet valgkampskolering for de fremste listekandidatene i hvert fylke på Sørmarka. Kurset omfattet taletrening, medietrening og strategi. For partiledelsen ble det avholdt et 3 dagers kurs med de samme emnene.

STRATEGISK PLAN - REGION ØST

Østfold, Akershus, Vestfold og Buskerud.

Arbeidet med strategisk plan på fylkesnivå har i hovedsak fungert som et redskap for oppfølging av fylkesprogrammene. Felles for alle fylkene er at arbeidet i kommunepartiene varierer sterkt. Noen har fremdeles ikke startet opp.

ØSTFOLD

Østfold hadde i 1993 en god strategisk plan hvor de fleste målene i planen ble nådd. I Østfold ble første del av lederskoleringen gjennomført i 1993, samtidig hadde fylket en god valgkampskolering.

Vervearbeidet har ligget nede og fylket har mistet mange kollektive medlemmer i perioden.

AKERSHUS

Akershus har i denne perioden fulgt opplegget til den sentrale strategiske planen. Fylket har imidlertid ikke hatt underpunkter på de organisatoriske områdene.

På de politiske områdene er planen godt fulgt opp.

BUSKERUD

Buskerud har i perioden hatt en omfattende strategisk plan og også gode resultater i forhold til satsingsområdene. I Buskerud har man satset godt både i faglig/politisk arbeid og skoleringsarbeid, men vervearbeidet har vært svakt.

Også her har medlemstallet gått tilbake.

VESTFOLD

Har på fylkesnivå satset på strategisk plan og gjennomført de fleste tiltakene. Både på skolering og faglig/politisk er Vestfold i rute. Også her tilbakegang i medlemstallet.

STRATEGISK PLAN - REGION MIDT-NORGE

Hedmark, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Oppland

Samtlige fylker har gjennomført sin strategiske planlegging også i denne perioden. Det var større aktivitet i selve planarbeidet i forrige periode.

De politiske satsingsområdene er godt innarbeidet i fylkenes program. På kommuneplanet har det vært varierende virksomhet.

HEDMARK

Har også i denne perioden jobbet bra med strategisk planlegging. På de organisatoriske områdene er lederskolen og faglig/politisk arbeid gjennomført.

SØR-TRØNDELAG

Fylkespartiet har dekket alle hovedmål i sin strategiske plan. I Sør-Trøndelag har fylkespartiet arbeidet bevisst med evalueringen av sitt arbeid.

NORD-TRØNDELAG

Både fylkespartiet samt 17 kommuner har arbeidet med strategisk planlegging og dekket opp alle felles hovedmål. Ikke alle steder har man nådd målene, men evalueringen av dette er godt gjennomført og gir dermed mulighet for bedre satsing i neste omgang. Lederskolen er i godt gjenge og fylket ligger over mål når det gjelder medlemsverving.

OPPLAND

Oppland har egen prosjektsekretær som blant annet jobber spesielt med strategisk plan. Fylkespartiet har hatt klare målformuleringer på alle områder i perioden, og kommet i mål på mange områder. 14 av 26 kommunepartier hadde fullstendig strategisk plan for 1993.

STRATEGISK PLAN - REGION SØR

Telemark, Rogaland, Vest-Agder og Aust-Agder

TELEMARK

Satsingsområdene i strategisk plan har gjennomsyret alle kommunenes partiprogram og resultatene er merkbare. Strategisk plan har gitt et helt klart felles ansikt utad for Arbeiderpartiet i Telemark-kommunene.

AUST-AGDER

For alle områder i strategisk plan er det utarbeidet handlingsplaner som har blitt fulgt opp. Også faglig politisk og når det gjelder skole-ring er planene gjennomført. På vervesiden er det imidlertid dårlige resultater.

VEST-AGDER

Fylkespartiet har jobbet etter strategisk plan, men det har vært svært varierende arbeid med dette i kommunepartiene. Fylket/kommunepartiene ønsker mer skolering i planarbeidet.

ROGALAND

I Rogaland var det ikke fullstendig strategisk planlegging i 1993 og det er vanskelig å se mål i forhold til resultat. Imidlertid er det liten tvil om at også Rogaland har jobbet mot de felles målene vi har i strategisk plan, og har også mange eksempler å vise til. Aktiviteten i forhold til strategisk planlegging har vært lav.

STRATEGISK PLAN - REGION VEST

Møre- og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland

Fylkene har jobbet hver for seg med planleggingen men alle tre fylker har hatt laber aktivitet i forhold til strategisk planlegging i denne perioden. Imidlertid jobber alle opp mot felles mål, noe vi ser av de resultatene som er oppnådd i fylkene.

HORDALAND

Har jobbet lite med strategisk plan både på fylkesnivå og på kommunenivå i 1993. Fylkespartiet og en del kommunepartier har imidlertid laget gode planer og prosesser for 1994.

SOGN OG FJORDANE

Heller ikke dette fylket har arbeidet spesifikt med strategisk planlegging, men har utarbeidet årsrapport som viser klare resultater på våre hovedområder. Det har vært liten aktivitet totalt i fylket.

MØRE- OG ROMSDAL

Fylket har en strategisk plan som dekker alle hovedmålene og mange av punktene viser gode resultater og oppnådde mål.

STRATEGISK PLAN - REGION NORD

Nordland, Troms, Finnmark

Alle tre fylkene har jobbet med strategisk planlegging i denne perioden. I Nordland har det ligget noe nede i forhold til i forrige periode.

NORDLAND

Nordland har utarbeidet strategisk plan, men har i perioden 1993 ikke arbeidet kontinuerlig med denne. For 1994 har arbeidet tatt seg mer opp.

TROMS

Troms har også i 1993 en god strategisk plan med gode målformuleringer og god oppfølging av prosessen. Ikke alle politisk mål er nådd. Organisatorisk er det en svikt i forhold til lederutvikling og verving, men faglig/politisk arbeid har vært bra gjennomført.

FINNMARK

Finnmark hadde i 1993 en god strategisk planprosess. Klare målformuleringer i henhold til våre hovedmål er både fulgt opp og evaluert. Ikke alt er oppnådd, men en del av tiltakene er fremdeles under arbeid.

PROGRAMDEBATTEN

Det ble på landsstyremøtet 24.-26. september 1993 bestemt at det skulle settes igang en ny programprosess, der siktemålet var nytt prinsipp og arbeidsprogram på landsmøtet i 1996.

Det ble på sentralstyremøtet 18. oktober 1993 nedsatt følgende programkomite:

Thorbjørn Jagland - leder
Gro Harlem Brundtland
Jens Stoltenberg
Hill-Marta Solberg
Dag-Terje Andersen
Trond Giske
Sylvia Brustad
Jan Henry T. Olsen
Sølvi Ona Gjul
Tarjei Skirbekk
Aage Søgård
Ellen Stensrud
Sissel Rønbeck
Terje Rød Larsen
Siri Bjerke

(Det er seinere foretatt to endringer i programkomiteens sammensetning: Aage Søgård er byttet ut med Børre Pettersen. Terje Rød Larsen er byttet ut med Tom Therkildsen).

Hill-Marta Solberg, Siri Bjerke, Terje Rød Larsen og Sissel Rønbeck fikk i oppdrag å lede hver sin prosjektgruppe som skulle arbeide med følgende tema: Velferd/fordeling (Solberg). Internasjonal politikk (Bjerke). Vekst/vern, livskvalitet og arbeid (Rød Larsen). Makt/avmakt (Rønbeck).

Velferd og fordelingsgruppa skulle også arbeide med videreutvikling av velferdspolitikken som et programtema til kommune- og fylkestingsvalget - med behandling på landsmøtet i november 1994. Samt at det skulle gjøres forarbeid til den varslede helsemeldinga, i gruppa.

Sammensetningen av gruppene skulle foretas i programkomiteen.

Programkomiteen fikk også i fullmakt og nedsette en idegruppe som skulle bestå av forskere, forfattere, kunstnere, filosofer og mediafolk.

Programkomiteen hadde sitt første møte 14. desember 1993. Det ble her oppnevnt medlemmer i prosjektgruppene og en idegruppe.

PROSJEKTGRUPPE, INTERNASJONAL POLITIKK:

Siri Bjerke (leder), Jarle Simensen, Tone Bratteli, Dag Stokland, Nils Røhne, Gunn-Karin Gjøl, Frode Forfang (sekretær)

PROSJEKTGRUPPE, MAKT/AVMAKT:

Sissel Rønbeck (Leder), Helga Hernes, Tom Thoresen, Knut Røed, Wenche Pedersen, Nils Gilje, Magne Svendsen, Terje Halmø, Frode Jahren (sekretær)

PROSJEKTGRUPPE, VEKST/VERN, LIVSKVALITET OG ARBEID:

Terje Rød Larsen (leder. Seinere på grunn av ny jobb byttet ut med Tom Therkildsen), Jens P. Heyerdal (trakk seg seinere fra gruppa av personlige årsaker), Geir Axelsen, Annemor Kalleberg, Dag Odnes, Jan Balstad, Per Ø. Grimstad, Gerd Liv Valla, Kari Skrede, Svein Fjellheim, Anikken Huitfeldt, Sten Helland (sekretær). (Ved bytte av leder ble det også foretatt sekretærbytte. Geir Axelsen er nå sekretær for gruppa).

PROSJEKTGRUPPE, VELFERD/FORDELING:

Hill-Marta Solberg (leder), Sylvia Brustad, Kristian Fanghol, Ellen Stensrud, Kristian Ottosen, Jon Hippe, Brit Eide, Beret Bråten (sekretær).

IDEGRUPPA:

Jan Vincent Johansen, Bente Erichsen, Roy Jacobsen, Marianne Gullestad, Øyvind Sørbrøden, Bernt Hagtvedt, Guri Hjeltnes, Liv Rosmer Fisknes, Jostein Gaarder, Geir Lundestad, Øystein Dahle, Arve Throvik, Erik Såheim, Oddmund Søylen, Hilde Solheim, Marit Hoel, Ingebrigt Steen Jensen, Paal Andre Grindrud, Synne Skauen (kun kultur), Stein-Roger Bull, Bendik Rugaas, Kjell Bækkelund, Andreas Skartveit, Claudia Scott, Dag Hareide, Gunnar Skirbekk, Sigmund Strømme, Dag Gjestland, Petter Nore, Ragnar Nordgren, Haakon Blankenborg, Zeynep Karagoz, Kari Kilen, Frøydís Langmark, Matz Sandman, Martin Kolberg, Svein-Erik Brodal.

IDESEMINAR

Det ble avholdt ideseminar med programkomiteen, prosjektgruppene og idegruppa på Thorbjørnrud på Jevnaker 31. januar-1. februar 1994. Med dette var programprosessen i gang.

Debattopplegg på velferd og helse.

På landsstyremøtet 28. febr.-1. mars 1994 ble det presentert et debattopplegg om helsepolitikk med svarfrist 1. mai - og et debattopplegg om viktige sider ved velferds- og fordelingspolitikken «Ny solidaritet» med svarfrist 1. august (svarfristen ble seinere utsatt til 1. oktober da det ordinære landsmøtet ble flyttet fra november 1994 til februar 1995)

I helsedebatten ble det sendt inn i alt 61 svar fra lag, kommunepartier og fylkespartier. På bakgrunn av disse ble det på landsstyremøtet 27.-28. mai 1994 vedtatt en omfattende helsepolitisk uttalelse. Denne ble fulgt opp i Stortingsmelding nr. 50 (93-94) «Samarbeid og styring. Mål og virkemidler for en bedre helsetjeneste».

I velferdsdebatten ble det sendt inn i alt 109 svar. Disse vil danne basis for et Sosialpolitisk Program som behandles på landsmøtet i februar 1995.

Landsmøtet i februar 1995 vil som et ledd i programdebatten gjennomføre et gruppearbeid - der de gir retning i viktige problemstillinger som skal tas opp i program-debattopplegget som vil foreligge rett etter valget i september 1995.

INFORMASJONSVIRKSOMHETEN

Informasjonsvirksomheten ved partikontoret har i perioden vært delt. Informasjonssekretær/regionssekretær har hatt ansvar for interninformasjon, og informasjonssjefen har hatt ansvar for ekstern informasjon kombinert med redaktøransvar for Aktuelt Perspektiv. Etter at informasjonssekretær/regionssekretær gikk over til Stortingsgruppas sekretariat, har stillingen vært ubemannet i perioden oktober '93 til mars '94. Informasjonssjefen sluttet i april '94, stillingen ble da ivare tatt av informasjonssekretær/talerformidler frem til ny informasjonssjef ble engasjert i juni '94. Det ble konstituert ny redaktør i Aktuelt Perspektiv fra og med april '94.

Etter landsmøtet i '92 ble informasjonsvirksomheten i all hovedsak rettet inn mot Stortingsvalget '93. De ukentlige fax-sendingene til partiorganisasjonen ble fra januar '93 omgjort til «Valginfo '93», og hyppigheten i fax-sendingene ble økt utover våren. Informasjonsvirksomheten ble styrket gjennom ansettelse av egen pressesekretær for partilederen. Pressesekretæren ble ansatt i november -92, og arbeidet for å tilrettelegge og planlegge partileders presseutspill i nært samarbeid med informasjonssjefen. (Se forøvrig avsnittet om valgkampen).

Etter valgkampen '93 ble interninformasjonen videreutviklet til å omfatte «uke-fax», «fakta-fax» og «A-info», samt at kvinnesekretæren har gitt ut «kvinne-info» som er sendt kvartalsvis. De faste informasjons-sendingene til fylkespartiene, kvinnebevegelsen, sentralstyret, regjeringen og forbundene gjennom ovennevnte typer informasjon er blitt godt mottatt og har bidratt til å styrke informasjonsflyten i partiet.

I forbindelse med større saker, for eksempel presentasjon av programforslaget Mer Fellesskap, Solidaritetsalternativ for Europa, debatt-heftene Ny Solidaritet, Helsepolitikk og Kjerringråd - om kvinneliv, Statsbudsjettet og fremleggelsen av enkelte Stortingsmeldinger, er det utarbeidet egne informasjonsopplegg med pressekonferanser, telefax og post og i enkelte tilfeller telefonkonferanser og møterunder i fylkene.

VALGKAMPEN 1993

Valgkampen foran Stortingsvalget var preget av at partiet hadde en felles strategi som ble fulgt opp i alle ledd av organisasjonen gjennom hele valgkampperioden. Det ble lagt opp til en offensiv valgkamp for å synliggjøre partiets politikk. Hovedmålene for valgkampen var nedfelt i valgkampplan 1 som ble sendt organisasjonen i begynnelsen av februar 1993. Målene var å vinne/gjennvinne hjemmesittere, tidligere A-velgere som stemte på andre partier, unge velgere og førstegangsvelgerne.

Valgbudskapet tok utgangspunkt i programmet «Mer Felleskap» og hensikten var å skape trygghet og framtidstro i en vanskelig økonomisk situasjon både i Norge og internasjonalt. Det ble understreket at Arbeiderpartiet står for en helhetlig politikk hvor økt sysselsetting og rettferdig fordeling av goder og byrder står sentralt.

Landsstyret konkretiserte valgbudskapet gjennom en sju-punkts handlingsplan kalt «Solidaritetsalternativet». Solidaritetsalternativet og videreføring av den økonomiske politikken for økt sysselsetting og trygge velferden, ble hovedsakene i valgkampen.

I EU-saken var partiets linje at Regjeringen måtte forhandle fram en best mulig avtale for så å la folket avgjøre medlemskaps spørsmålet gjennom en folkeavstemning.

VALGKAMPSENTRAL

I valgkampen ble partikontoret organisert som en valgkampsentral som gjennomførte de planer som ble vedtatt av partiledelse og Sentralstyret. Valgkampsentralen samordnet også arbeidet mellom Stortingsgruppa, Regjeringen og partikontoret. Den var serviceorgan og bindeledd for fylkespartiene, hadde ansvar for å følge debatter i mediene og følge opp eventuelle utspill.

I gjennomføringsfasen hadde valgkampsentralen åpningstid fra kl. 07.00 - 22.30 på hverdager og fra kl. 10.00 - 2.30 på lørdager og kl. 12.00 - 22.00 på søndager. I denne perioden ble det sendt ut daglige telefaks som ga bakgrunnsstoff for aktuelle saker, oversikt over planlagte aktiviteter etc. Valgkampsentralen besvarte i tillegg en rekke henvendelser fra egne tillitsvalgte og fra velgere som ønsket opplysninger. Talerformidling var også en av valgkampsentralens oppgaver og talere ble formidlet til en lang rekke arrangementer.

MATERIELL

Det ble utarbeidet valgkampplan 1 og 2 som inneholdt opplysninger om arbeidet i valgkampen. Logomappe, plakater og løpesedler med temaene sysselsetting, miljø, velferd, om solidaritetsalternativet, om medlemskapsforhandlingene med EU og om eldre.

Aktuelt Perspektiv ga ut 6 spesialnummer i forbindelse med valgkampen. Det ble også laget valghåndbok, «De sier - vi svarer», samt 16 fakta- og argumentnotater om aktuelle temaer. Thorbjørn Jaglands hefte «Ny solidaritet» og Regjeringens politiske regnskap «1000 dager» var også viktige deler av materialet. Partiets Nord-Norgeprogram «Omstilling under trygghet» ble sendt de nordligste fylkene og materiell beregnet på ungdom (Ungdomstrykksak, skolestartbrosjyre, plakater og løpesedler) ble distribuert gjennom AUF. Det ble også laget en egen valgmedarbeiderpin «Jeg er på A-laget» som ble svært etterspurt.

SKOLERING

Programmet «Mer Fellesskap» og Regjeringens langtidsprogram var - sammen med heftet «Valgkampskolen» - hovedelementene i valgkampskoleringen. I tillegg ble selvfølgelig også det materialet som var beregnet på velgerne nøye gjennomgått.

Fylkespartiene hadde ansvar for skolering på fylkes- og kommune-nivå. Den sentrale valgkampskoleringen var todelt: Stortingsrepresentanter, listekandidater og fylkespartiledelsen gjennomgikk valgkampbudskapet på regionvise samlinger i Oslo før påske. De fremste listekandidatene deltok i tillegg på et 3 dagers kurs hvor medietrening og valgstrategi var innholdet. Dette opplegget var svært krevende, men listekandidatene ga uttrykk for at det hadde vært utbytterikt.

Valgkampstrategien ble gjennomført med kun svært små justeringer underveis. Den organiseringen som ble valgt var effektiv for å drive en slik kampanje, og sett i forhold til forsommerens meningsmålinger var valgresultatet på 36,9 % en betydelig framgang.

FAGLIG/POLITISK ARBEID

FAGLIG/POLITISK UTVALG.

Som en konsekvens av Landsmøtevedtaket i mai 1992 ble faglig/politisk utvalg, sentralt nedlagt fra 1.1.1993. Samarbeidskomiteen ivaretar nå utvalgets oppgaver.

NYE RETNINGSLINJER FOR DET FAGLIG/POLITISKE SAMARBEIDET

Sentralstyret vedtok på sitt møte den 24.1.1994 nye retningslinjer for det faglig/politiske samarbeidet.

De nye retningslinjene understreker at det faglig/politiske samarbeidet er en viktig forutsetning for at Arbeiderpartiet og LO skal ha nærkontakt med hverdagslivet i Norge.

Retningslinjene understreker viktigheten av at det framtidige faglig/politiske samarbeidet fortsatt bygges på at vi i fellesskap forsøker å finne løsninger på problemer. Det tas initiativ så tidlig som mulig i en prosess. At vi fører en aktiv interesse for å hjelpe næringer, enkeltpersoner og andre som har problemer med å nå fram i byråkratiet.

Arbeidet organiseres ved at det opprettes samarbeidskomiteer på fylkes- og kommunenivå. Videre at samarbeidskomiteene arrangerer frokostmøter. Til disse møtene bør alle deler av bevegelsen delta.

MØTER I FYLKENE

I forbindelse med gjennomføringen av de nye retningslinjene har det i løpet av perioden blitt gjennomført møter i de fleste fylkene. Til nå har nesten alle fylker tatt i bruk den nye modellen.

FAGLIG/POLITISK KONFERANSE

I tiden 26.-27.4.1993 ble det arrangert en større faglig/politisk konferanse på Olavsgaard Hotell. Til konferansen var ledelsen i LO og forbundene invitert. Fra DnA var partiledelsen, regjeringen og deler av Stortingetsgruppe invitert.

VALGET 1993

Den faglig/politiske valgkampen ble gjennomført i godt samarbeid med LO og forbundene. Også ved denne valgkampen ble bedriftsbesøk og materiell tilpasset fagbevegelsen prioritert.

1.MAI 1993 OG 1994

1993

Hovedparole: Ja til internasjonal solidaritet, nei til fremmedhat. Solidaritet mot arbeidsledighet.

1994

Hovedparole: Fred vårt felles ansvar. Arbeid til alle.

LANDSKOMMUNALUTVALGET

Arbeidsutvalget som oppnevnes av sentralstyret, har slik sammensetning:

Til 18.01.93

Åse Klundelien, leder, Svein Bjørn Aasnes, sekretær, Halvdan Skard, Tore Hansen, Jan Davidsen, Ann Helen Rui, Rune Gerhardsen, Ernst Isaksen, Turid Innstrand, Jan Fridthjof Bernt, Frode Jahren, Marit Lefdal og Karin Irene Stangeland.

Oppnevnt 18.01.93:

Hill Martha Solberg, leder, Svein Bjørn Aasnes, sekretær, Arne Øren, Rune Gerhardsen, Jan Fridthjof Bernt, Anne Marit Bjørnflaten, Jan Davidsen, Ernst Isaksen, Åse Klundelien, Halvdan Skard, Ann Helen Rui, Karin Kjølmoen og Karen Irene Stangeland.

Hill-Martha Solberg trakk seg som leder og medlem i utvalget, og sentralstyret valgte Herdis Meihack Engen som ny leder den 1.11.93. Arne Næsheim overtok som sekretær den 14.03.94, etter at Svein Bjørn Aasnes ble sekretær for kommunalfraksjonen. Ellers ingen endringer.

Til møter i arbeidsutvalget innkalles også lederen av kommunalfraksjonen, sekretær for kommunalfraksjonen, politisk ledelse i kommunaldepartementet og Erik Quist, NEKF.

Arbeidsutvalget har i perioden hatt 8 møter og behandlet 16 saker.

Hovedsaker i beretningsperioden:

- Statlige og kommunale virkemidler i næringspolitikken
- Samordning av de statlige og kommunale arbeidsgiverinteressene
- Flyktningepolitikk
- Forholdet mellom forvaltningsnivåene
- Habilitet
- Landskommunalutvalgets rolle
- SND og fylkeskommunene
- Kommuneøkonomiproposisjonen

KOMMUNENES SENTRALFORBUND (KS)

Arbeiderpartiet har etter Landstinget i Haugesund 9. - 12. juni 1992, 6 av 15 representanter i styret i Kommunenes Sentralforbund. Etter et valgteknisk samarbeid mellom AP/SV/SP ble vår kandidat, Halvdan Skard valgt til leder for KS.

For valgperioden 1992 - 1995 er partiet representert i KS-styret med:

Halvdan Skard, Akershus, Edle Ystmark, Nord-Trøndelag, Håkon Bendiktsen, Troms, Laila Skarheim, Aust-Agder, Marit Lefdal, Sogn og Fjordane og Rune Gerhardsen, Oslo.

Vararepresentanter er: Per Ulriksen, Buskerud, Gunnel Edfeldt, Østfold, Olav H. Nystog, Telemark, Inger Lise Bråge, Oppland, Johan Stølan, Sør-Trøndelag, Sylvi Enevold, Finnmark, Anne Marie Tannæs, Oslo og August Rathke, Hordaland.

Per Ulriksen gikk inn i styret i januar 1994 ved Håkon Bendiktsens bortgang.

Arbeiderpartiet har representanter i Lønns- og personalutvalget og en rekke ad hoc utvalg.

LANDSRÅDET

Landsrådet består av lederne i fylkeskretsene i KS og ett medlem valgt fra hver enkelt fylkeskrets. Arbeiderpartiet har 20 av 57 medlemmer i Landsrådet. Leder i landsrådet er Per Ulriksen.

Landsrådet er et rådgivende organ for KS. KS-styret møter sammen med Landsrådet.

FYLKESKRETSENE

Arbeiderpartiet har for valgperioden 1992 - 95, lederne i 9 fylkeskretser og nestlederne i 7 fylkeskretser.

LANDSTINGET 1994

Landstinget ble holdt på Hamar 29. - 31. august.

Arbeiderpartiet var representert med 93 av i alt 261 representanter.

Partikontoret hadde ansvar for at Arbeiderpartiets gruppe innkalles til gruppemøter og bidra til avholdelse av disse.

Partiledelsen var representert ved partisekretær Dag Terje Andersen.

Fra landskommunalutvalget møtte Herdis Meihack Engen og Arne Næsheim.

Fra Norsk Kommuneforbund møtte Jan Davidsen og Finn Bærland på gruppemøtene og Landstinget.

Fra Stortingsgruppa møtte Roger Gudmundseth, Anneliese Dørum, Eirin Faldet, Rolf Terje Klungland, Rune E. Kristiansen, Leif Lund for fraksjonen i kommunalkomiteen. Fra fraksjonen i sosialkomiteen møtte Sylvia Brustad, fra fraksjonen i komiteen for kirke, utdanning og forskning møtte Kjell Engebretsen og fra fraksjonen i finanskomiteen møtte Erik Dalheim.

Hovedsakene på landstinget var:

- Arbeidsgiverpolitikk mot år 2000
- Kommunesektorens rolle i velferdssamfunnet

Den 14.06.94 ble det avholdt forberedende møte for landstingsgruppa.

ORDFØRERKONFERANSER

I regi av partikontoret ble det den 10. til 11. mai 1994 avholdt ordførerkonferanser i landets fem regioner. Tilsammen var det 291 deltakere på konferansene. Tema for konferansene var «Samme Arbeiderparti - lokalt og nasjonalt» og «EU og kommunene».

SAMARBEIDET MED NORSK KOMMUNEFORBUND (NKF) OG NORSK ELEKTRIKER- OG KRAFTSTASJONSFORBUND (NEKF)

Det har i perioden vært god kontakt med NKF og NEKF, partiets grupper i Kommunenes Sentralforbund, Kommunalutvalgets Arbeidsutvalg og Partikontoret. Samarbeidet er til nytte for alle parter.

KOMMUNALT SAMARBEID I NORDEN

Det har i perioden ikke vært noe kommunalt samarbeid i Norden i regi av partikontoret.

PARTIKONTORET

Svein Bjørn Aasnes hadde frem til november 1993 ansvar for det kommunalpolitiske arbeid på partikontoret. Arne Næsheim overtok disse oppgavene fra mars 1994.

SAMEPOLITISK UTVALG

Den 1. februar 1993 oppnevnte Sentralstyret nytt Samepolitisk utvalg som fikk følgende sammensetning:

Nils Asbjørn Engstad, Hordaland, leder (nå bosatt i Tromsø), May Lisbeth Myrhaug, Oslo, Inger Anne Johansen, Nordland, Mimmi Bæivi, Finnmark, Brynjulf Blixgård, Troms, Tom Kappfjell, Nordland, Inger Marit Bongo, Finnmark og gruppeledere i Sametingsgruppa, Steinar Pedersen, Finnmark.

May Lisbeth Myrhaug har flyttet til Sverige og i hennes sted har lederen i Samisk Sosialdemokratisk Forum i Oslo, Åse Niemi, møtt på utvalgets møter.

Sekretær for utvalget har vært Svein Bjørn Aasnes.

I tillegg møter politisk rådgiver i Kommunal- og arbeidsdepartementet, Sverre O. Johansen, på møtene i utvalget.

Utvalget skal utarbeide forslag til Samepolitisk Manifest og gi Sentralstyret råd i samepolitiske saker.

Følgende møter er blitt holdt:

Fellesmøte mellom Samepolitisk utvalg og Sametingsgruppa i Oslo 13. 02.1993 og 15.02.1993 i Karasjok. På disse møtene ble opplegget til sametingsvalgkampen planlagt.

Samepolitisk utvalg hadde møter i Oslo 14.04.1993 og 18.05.1993 hvor en arbeidet videre med valgkampplanleggingen.

Partikontoret sto ansvarlig for at det ble avholdt nominasjonsmøte i Sør-Norge valgkrets. Møtet ble holdt på sentralstyrerommet 26.05.1993. Nominasjonskomiteen for denne kretsen hadde møter 05.05.1993 og 18.05.1993 i Oslo.

Samepolitisk utvalg og Sametingsgruppa hadde også fellesmøte i Karasjok 04. - 05.10.1993 hvor en summerte opp valgkampen og resultatet av sametingsvalget.

I forbindelse med arbeidet med ny Sametingsplan for perioden 1994 - 1997 var det flere fellesmøter mellom Samepolitisk utvalg og Sametingsgruppa, 14. - 15.04.1994 på SAS-hotel, Alta og 12. - 13.05.1994 på Rica Grand Hotel i Tromsø.

Samepolitisk utvalg hadde også møte 10.03.1993 på Rica Grand Hotel, Tromsø.

SAMETINGSGRUPPA

Landsmøtet i 1990 vedtok at Sametingsgruppa får delta med 1 representant i Landsstyrets møter med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Lederen i Sametingsgruppa, Steinar Pedersen, har møtt på landsstyremøtene i perioden.

Til Landsmøtet ble Sametingsgruppa gitt samme rettigheter som Stortinggruppa: Velge 1 representant for hver påbegynte 10 medlem. Disse har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. På Landsmøtet i 1992 deltok Mimmi Bæivi og i 1994 Margrethe Paave Kristiansen.

Etter valget har Sametingsgruppa følgende sammensetning:

1. Magnhild Mathisen, Varanger
2. Steinar Pedersen, Tana/Deatnu
3. Egil Olli, Karasjok/Karasjohka
4. Jens Petter Olsen, Porsanger
5. Terje K. Haugen, Alta/Kvalsund
6. Eilif O. Larsen, Nord-Troms
7. Margarethe Paave Kristiansen, Midt-Troms
8. Per Solli, Nordre-Nordland
9. Johan Mikkel Sara, Sør-Norge

DNA's REPRESENTANTER I MØTELEDETSKAP OG RÅD

Møtelederskapet: Egil Olli, leder
Magnhild Mathisen, 1.varamedlem

Samisk Næringsråd: Mary Helander, medlem

Samisk Kulturråd: Brunjulf Blixgård, 2.varamedlem

Samisk Språkråd: Magnhild Mathisen, medlem
Brita Carina Hætta, 1.varamedlem

Samisk Kulturminneråd: Kirsten Biti Johansen, leder

Valgkomite: Eilif O. Larsen, medlem
Per Solli, varamedlem

Gruppestyret: Steinar Pedersen, leder
Egil Olli, nestleder
Terje K. Haugen, sekretær

Gjennomsnittsalder og kjønnsfordeling:

	Arbeiderpartiets gruppe:	Sametinget totalt:
Alle	9 representanter 42,0 år	39 representanter 43,8 år
Menn	7 representanter 41,6 år 77,8%	27 representanter 43,6 år 69,3%
Kvinner	2 representanter 43,5 år 22,2%	12 representanter 44,4 år 30,7%

Arbeiderpartiet har den yngste gruppa i Sametinget i denne perioden.

Når det gjelder representanter med mer enn 100 stemmer bak seg, topper DNA's Steinar Pedersen med 202 stemmer. På 7. plass kommer Egil Olli med 160 stemmer. På 8. plass Eilif O. Larsen med 155 stemmer og på 9. plass Magnhild Mathisen med 144 stemmer.

Ole Henrik Magga på 5. plass fikk til sammenligning 161 stemmer.

Arbeiderpartiet tok i valget ett 1.mandat, hele sju 2.mandat og ett 3.mandat. Sammenlignet med stemmeandelen på vel 21 % kommer mandatgevinsten 2 % gunstigere ut, med vel 23 %.

NORDISK SAMARBEID

Det norske Arbeiderparti har i perioden hatt et nært samarbeid med alle de nordiske sosialdemokratiske partiene og de faglige landsorganisasjonene. Det er avholdt jevnlig partisekretærmøter. Partilederne samt parti- og LO-lederne har også hatt flere møter i perioden.

Den nordiske samarbeidskomiteen, SAMAK, hadde sitt årlige møte i Oslo i januar 1993.

SAMAK-møtet i januar 1994 ble holdt i Helsingfors og tok i hovedsak opp EUs utvidelsesforhandlinger.

Det ble i mai 1994 arrangert Nordisk Arbeiderkongress i Helsingør der Nordens plass i Europa samt sysselsettings- og miljøutfordringene i et europeisk perspektiv, ble behandlet.

SAMAK har en fast arbeidsgruppe om utenriks- og sikkerhetspolitikk og har i perioden også hatt arbeidsgrupper på sysselsetting og miljø.

SAMAK-sekretariatet er fortsatt plassert i Oslo. Frode Jahren er nå SAMAKs sekretær.

ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJONALE SOLIDARITETSKOMITE (AIS)

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Solidaritetskomité (AIS) er et fellesorgan for arbeiderbevegelsens solidaritetsarbeid, og har som oppgave å planlegge og koordinere innsatsen. AIS gir støtte til sosialt, politisk og nasjonalt frigjøringsarbeid til fremme av demokrati og menneskerettigheter, støtte til utvikling av frie fagorganisasjoner i samarbeid med LO, støtte til humanitært hjelpearbeid i samarbeid med Norsk Folkehjelp og støtte til opplysnings- og kulturarbeid i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund.

I henhold til AIS' vedtekter skal følgende medlemsorganisasjoner oppnevne representanter til AIS' styre for to år av gangen: LO 3, DNA 2, AUF, Norsk Folkehjelp og AOF én hver.

Esther Kostøl har vært leder for AIS i perioden.

Arbeiderpartiets representanter i AIS' styre har vært: Thorbjørn Jagland og Siri Bjerke fram til juni 1993, Dag Terje Andersen og Frode Forfang fra juni 1993.

Våren 1994 fattet LO en prinsippbeslutning om å omorganisere sitt solidaritetsarbeid slik at det faglige solidaritetsarbeidet rendyrkes. Det betyr at AIS vil bli nedlagt og erstattet av et rent faglig solidaritetsorgan der DNA ikke deltar.

SENTRAL- OG ØST-EUROPA

I løpet av de siste årene er det etablert sosialdemokratiske partier i en rekke land i Sentral- og Øst-Europa. Arbeiderpartiet har etablert kontakt med flere av disse, direkte eller gjennom Sosialistinternasjonalen. Kontakten med de nye søsterpartiene i Estland, Latvia og Litauen har vært spesielt prioritert.

I januar 1993 ble det etablert et «Europeisk Forum for Demokrati og Solidaritet», på initiativ fra de sosialdemokratiske partiene i Vest-Europa. Formålet med Forumet er å skape nære forbindelser mellom sosialdemokratene i Vest-Europa og partier og organisasjoner i Sentral- og Øst-Europa. Arbeiderpartiet er siden juni 1994 representert i Forumets styringskomité. Vår representant er Håkon Blankenborg.

EUROPEISK SAMARBEID

I november 1992 ble De europeiske sosialdemokraters parti (PES) stiftet. PES er en forlengelse av det som tidligere ble kalt «Konføderasjonen av sosialdemokratiske partier i EF». I løpet av de siste årene har PES utviklet seg til å bli det mest sentrale forumet for samarbeid mellom de sosialdemokratiske partiene i Vest-Europa. Fram til mai 1993 var DNA assosiert medlem. På grunn av Norges status som kandidat til medlemskap i EU, ble DNA på et byråmøte 17. mai 1993 midlertidig tatt opp som fullt medlem fram til medlemskapet ble bekreftet på den ekstraordinære PES-kongressen 6. november 1993.

Som fullt medlem av PES har DNA siden juni 1993 vært representert på de halvårlige partiledermøtene. I byrådet, som møtes 5-6 ganger i året har Siri Bjerke og Frode Forfang representert DNA. Jens Stoltenberg deltok i en arbeidsgruppe om sysselsetting som la fram programmet «Sett Europa i arbeid». DNA har også deltatt i utarbeidelsen av PES' manifest foran valgene til Europa-parlamentet i 1994.

DEN SOSIALISTISKE INTERNASJONALEN

Sosialistinternasjonalens kongress ble avholdt 15.-19. september 1992 i Berlin. Her ble Gro Harlem Brundtland valgt til første visepresident.

SI har i perioden holdt rådsmøte to ganger i året.

Et meget stort antall partier har i løpet av de siste årene søkt om medlemskap eller annen form for tilknytning til SI. Det gjelder særlig partier i Sentral- og Øst-Europa og i Afrika.

KVINNEBEVEGELSEN

MAI 92 - NOVEMBER 94

INNLEDNING

Siden forrige beretning har partiets kvinnebevegelse vært igjennom endringer i organisasjonsoppbyggingen. Landskvinnekonferansen i 1992 vedtok at Kvinnebevegelsens arbeid i langt større grad enn før skulle integreres i partiets virksomhet. Vedtaket om organisasjonsmodell ble endelig vedtatt på partiets Landsmøte i november 92. Dette innebærer bl.a. at det er partiets ordinære organer som foretar valg av kvinnepolitiske utvalg i alle ledd i organisasjonen. Endringen medfører at partiet har et økonomisk og administrativt ansvar for de kvinnepolitiske utvalgenes arbeid i alle ledd i organisasjonen. Vedtaket var omstridt, og det sentrale kvinnepolitiske utvalget har brukt mye tid på å informere organisasjonen om vedtaket og å bygge broer mellom de forskjellige syn.

Norges tilknytning til Europa har vært et svært sentralt tema i den politiske debatten i perioden, og kvinnebevegelsen i partiet har hatt debatter om temaet. Et ledermøte behandlet EU saken i forkant av partiets landsmøte, og et overveldende flertall anbefalte et ja til medlemskap i EU.

Debattoppetget «Kjerringråd - om kvinneliv» har vært ute til behandling i organisasjonen, og det har vist seg at det er stor interesse for å diskutere problemstillinger som berører et bredt spekter av saker som angår kvinner.

Nordisk Ministerråd arrangerte for 2. gang Nordisk Forum. I år var forumet lagt til Åbo i Finland, og rundt 85 jenter var påmeldt gjennom partiet.

TV-innsamlingsaksjonen «Kvinner i den 3. verden» har fra 1989 finansiert vårt internasjonale solidaritetsarbeid, men bevilgningene tar imidlertid slutt i løpet av 1994. Det er derfor inngått en samarbeidsavtale med Norsk Folkehjelp, som også vil være vår nye operatør.

LANDSKVINNEKONFERANSEN 1992

Den 31. landskvinnekonferansen ble arrangert i Folkets Hus, Oslo i mai 1992.

Konferansen ble åpnet med et kulturinnslag ved fire unge menn fra Framfylkingen.

Kvinnebevegelsens leder Åshild Hauan åpnet konferansen og minnet de partifeller som var gått bort.

Anita Gradin, leder av Sosialistkvinneinternasjonalen, hilste konferansen på vegne av gjestene. Gjesten fra Thailand var ikke til stede da konferansen åpnet, fordi den ene av dem var blitt fengslet på grunn av fagforeningsarbeid. Iherdig innsats fra bl.a. utenriksminister Thorvald Stoltenberg gjorde at kvinnen ble satt fri og kom til Oslo sterkt forsinket.

Sakslista for konferansen var følgende:

1. Åpning av Landskvinnekonferansen
2. Organisering og gjennomføring av konferansen
  - a) Fullmakter
  - b) Sakslista
  - c) Arbeidsordning
  - d) Valg av møteledere, sekretærer, komiteer
3. Innsendte forslag
4. Beretning for perioden 1990 - 92
5. Regnskap for Thina fondet
6. Tema: Kvinnebevegelsens organisering
«Vi skal reise kjerringa»
Organisasjonskomiteens innstilling
7. Tema: Norge i et nytt Europa
Kvinneres stilling
8. Innstilling fra redaksjonskomiteene
9. Valg
10. Avslutning

Landskvinnekonferansen behandlet de lovmessige sakene og innsendte forslag.

Temaet «Norge i et nytt Europa» ble behandlet både i grupper og i plenum.

Landskvinnekonferansens flertall sluttet seg til omorganiseringa av kvinnebevegelsen i en prøveperiode på 4 år. Omorganiseringa medfører at det kvinnepolitiske arbeidet integreres i partiet i langt sterke grad enn før, og at partiets ordinære organer velger kvinnepolitiske

utvalg. Slike utvalg skal velges på sentral- og fylkesnivå, og retningslinjene sier også at det bør velges tilsvarende utvalg på kommunenivå.

Landskvinnekonferansen vedtok følgende uttalelser:

- Smi våpnene om til plogjern og ta vare på jorden
- Endring av likestillingsloven
- En mer kvinnevennlig kommunevalglov
- Kvinner og økonomi
- Kvinners menneskerettigheter
- En god start på livet

ARBEIDET FRAM TIL LANDSMØTET I NOVEMBER 1992

Det kvinnesekretariatet som ble valgt på Landskvinnekonferansen i 90, fortsatte etter Landskvinnekonferansen i mai 92 fram til partiets landsmøte i november 92.

Kvinnesekretariatet besto i perioden av

Åshild Hauan,	leder
Gro Balas,	nestleder
Britt Schultz,	sekretær
Aase Morin	
Ranveig Frøiland	
Grete Berget	
Sylvia Brustad	
Unni Evang	

Kvinnesekretariatet hadde 4 møter og oppfølging av organisasjonsvedtaket på Landskvinnekonferansen og partiets programarbeid var hovedarbeidsoppgavene i denne perioden.

Det ble i tillegg holdt et landstyremøte hvor utkast til nytt partiprogram «Mer fellesskap» ble behandlet sammen med forslaget til Likestillingsmelding.

Landsmøtet vedtok den nye organisasjonsmodellen for Kvinnebevegelsen. Åshild Hauan, Gro Balas, Britt Schultz, Aase Morin og Ranveig Frøiland gikk ut av den sentrale ledelsen av kvinnebevegelsen. Åshild Hauan hadde vært medlem av kvinnesekretariatet i 3 år som nestleder og 4 år som leder. Britt Schultz hadde vært valgt sekretær i en 10-års periode, og lagt ned et betydelig arbeid for Kvinnebevegelsen.

KVINNEPOLITISK UTVALG

Landsmøtet valgte et kvinnepolitisk utvalg, som i landsmøteperioden har bestått av

Sylvia Brustad   leder
Lene Løken   nestleder
Rigmor Aasrud Jahren   sekretær
Grete Berget
Unni Evang
Rikke Lind
Laila Roel
Walborg Fossan
Inger-Grethe Solstad
Inger-Anne Ravlum
Astrid Marie Nistad

SEKRETARIAT

Etter omorganiseringen har arbeidet med kvinnesaker i sterkere grad enn før vært knyttet sammen med den øvrige politiske virksomheten på partikontoret. Den valgte sekretæren har allikevel fortsatt ansvaret for sekretariatsfunksjonen for kvinnepolitisk utvalg og felles møter mellom det sentrale utvalget og lederene i fylkene.

Rigmor Aasrud Jahren ble valgt som sekretær på Landsmøtet i 1992. I tillegg har Astri Aas-Hansen vært tilsatt som rådgiver for Sylvia Brustad fra 1. april 1994, knyttet til Stortingsgruppas sekretariat. Kjersti Sommerset har vært engasjert 30 % som prosjektsekretær for kvinnebevegelsens solidaritetsarbeid. Hun har hatt svangerskapspermisjon fra 31.8.92 til 9.5.93 og fra 2.8.94. Tonje Westby vikarierer for tiden i stillingen.

Sekretær-, regnskaps-, post og resepsjonstjenester o.l., dekkes av den administrative staben på partikontoret.

UTVALGETS ARBEID

Kvinnepolitisk utvalg vedtok på et av sine første møter målsetninger for sitt arbeid.

Kvinnepolitisk utvalg skal jobbe sammen med partiet om de mål som er fastsatt i strategisk plan og i partiprogrammet. Vi vil også jobbe spesielt med følgende:

- * Gi valgkampen kvinneprofil gjennom politiske saker, og ved å synliggjøre kvinner
- * Utvikle nettverk på alle nivåer
- * Rekruttere flere til politisk arbeid
- * Fordelingspolitikk/offentlige overføringer/likelønn
- * Utforming av 90-åras kvinnebilde
- * Videreføre det internasjonale engasjementet

Det ble laget underpunkter på hvert av disse punktene.

UTVALGETS MØTER

Utvalget har hatt 22 møter hvorav to har vært telefonmøter. En rekke saker er behandlet.

Dette har blant annet vært:

Barnehagerådslag / barnehageloven
 Likestillingsmeldinga
 Likelønn
 Forbud mot toppløs servering
 Deltidsarbeid
 Asyl - og innvandringspolitikk
 Regionalmeldinga
 6-årsreformen
 Studiefinansiering
 Abortloven
 Bioteknologi
 Endring av valgloven
 Arbeidsvilkår for kvinnelige politikere
 Statsbudsjettet 94 og 95
 Forhandlingsresultatet med EU
 Programarbeidet
 Oppfølging av vedtak på Landskvinnekonferansen
 Strategisk plan for 95
 Oppfølging av organisasjonsvedtaket
 Valgkampen
 Nordisk Forum
 Kvinner Kan-messa
 Studieopplegget «Politikk og forandring på kvinners vis»
 Retningslinjer for solidaritetsarbeid
 Rachel Greppeheimen

ARBEIDSGRUPPER

Følgende arbeidsgrupper har vært i arbeid i perioden:

«Økonomi / fordelingspolitikk»

Inger-Anne Ravlum - leder
Synnøve Nymo
Marianne Andreassen

Gruppen har bl.a. arbeidet med Kleppe II utvalgets innstilling «Mer sys-selsetting - mindre overføringer», og utarbeidet et forslag til uttalelse om innstillingen.

«Mål for kvinnepolitisk utvalgs arbeid»

Inger-Grethe Solstad - leder
Rikke Lind
Rigmor Aasrud Jahren

Gruppen laget forslag til arbeidsmål for kvinnepolitisk utvalg i landsmøte-perioden.

«Manifest for kvinner og barn med flerkulturell bakgrunn»

Astrid Marie Nistad - leder
Rubina Rna
Ann Magritt Hauge
Siri Hov Eggen
Inger Lise Gjørsv

Gruppen arbeider med utarbeidelse av et manifest for kvinner og barn med flerkulturell bakgrunn, og arbeidet vil bli sluttført i løpet av 1995.

«6-års reformen»

Unni Evang - leder
Grethe Fossum
Ane Tømmerås

Gruppen har fulgt arbeidet med 6-års reformen

«Studiefinansiering»

Laila Roel - leder
Astri Aas-Hansen
Rikke Lind

Gruppen har fulgt arbeidet med endringer i studiefinansiering og stu-

dentvelferd og utarbeidet et forslag til uttalelse om den framtidige studiefinansieringa.

«Forbud mot toppløs servering»

Rikke Lind - leder
Anne Marit Godal
Unni Evang

Gruppa har utarbeidet et forslag til svar på Kommunaldepartementets høringsbrev om forbud mot toppløs servering.

NORDISK FORUM 94

Inger-Grethe Solstad
Ingunn Nordervall
Aud Overå Fyhn
Hilde Klæbo
Berit Moen
Anniken Huitfeldt, AUF
Jorunn Christensen, LO

Gruppa har planlagt aktiviteter og laget materiell som ble brukt under Nordisk Forum '94 og på «Kvinner Kan»-messe på Sjølyst.

KOLAPROSJEKTET

Styringsgruppa har bestått av to representanter for hver av de nordnorske fylkene.

Lisbeth Sandtrøen, Sylvi Enevold fra Finnmark
Ann-Sissel Enevold, Walborg Fossan fra Troms
Kjersti Schjold Evjen, Liv Lund Skarvik fra Nordland
Mimmi Bæivi, Sametingsgruppa

Kvinnepolitisk utvalg i Troms har arbeidet med en del av prosjektet og har hatt ei styringsgruppe med

Walborg Fossan
Ann-Sissel Emaus
Ann Kristin Engstad
Aud Overå Fyhn

Eva Olsen har vært utvalgets sekretær.
Representanter fra Nordland og Finnmark har kunnet tiltre gruppa.

Landskvinnekonferansen vedtok å nedsette ei prosjektgruppe for å arbeide med "Miljø og livskvalitet i Nordområdene". Prosjektgruppa har koordinert oppfølging av dette vedtaket.

INTERNASJONAL SOLIDARITETSGRUPPE

Kjersti Schjold Evjen - leder
Liv Ingebretsen
Ragna Berget Jørgensen
Rikke Lind
Astri Aas-Hansen

Tonje Westby - sekretær

Gruppa ble opprettet sommeren 94 og har som arbeidsoppgave å koordinere kvinnebevegelsens solidaritetsarbeid.

ORGANISASJONS- OG STUDIE-ARBEIDET

ORGANISASJONEN

Kvinnebevegelsens organisasjonsform ble endret for en prøveperiode på 4 år på forrige Landskvinnekonferanse/ Landsmøte. Endringen medfører at det kvinnepolitiske arbeidet skal integreres i partiet i langt sterke grad enn tidligere. Det medfører bl.a. at alle valg på kvinnepolitiske utvalg skal skje i partienes ordinære organer, og at partiet har det økonomiske og administrative ansvaret for det kvinnepolitiske arbeidet i alle ledd i organisasjonene.

Landskvinnekonferansen var delt i synet på omorganiseringen, og kvinnepolitisk utvalg prioriterte den første tiden å besøke fylker og kommunepartier som ønsket informasjon om organisasjonsvedtaket. I tillegg var dette også tema på en konferanse hvor alle fylkessekretærene deltok, også i et møte med de nye fylkessekretærene har det kvinnepolitiske arbeidet vært tema.

Kvinnepolitisk utvalg sendte ut et spørreskjema både til lederne i de kvinnepolitiske utvalgene i fylkene og til fylkespartiene midt i perioden. Målet med dette var dels å se om organisasjonsvedtaket hadde hatt positiv eller negativ effekt på aktiviteten og for å se hvordan fylkespartiene hadde tatt inn over seg den nye organisasjonsformen. Svarene viste at aktivitetene varierte svært fra fylke til fylke, det samme gjorde fylkespartienes oppfølging av vedtaket og informasjon overfor kommunepartiene.

STRATEGISK PLAN

Strategisk Plan har etterhvert utviklet seg til å bli et viktig prioriteringsredskap for partiorganisasjonen, og kvinnepolitisk utvalg har deltatt aktivt i utarbeidelsen av de konkrete underpunktene til de prioriterte områdene. Partiet valgte for 1994 spesielt å prioritere skolering og motivering av kvinner for politisk arbeid.

STUDIEVIRKSOMHET

De tradisjonelle «Kvinner Kan»-kursene er fortsatt etterspurt og AOF har foretatt opptrykk av nye hefter for å dekke etterspørselen.

Det nye kurset «Politikk og forandring på Kvinners vis» var nytt i 1992, og det har vært arrangert en egen samling av kursledere som skulle lære opp nye kursledere. Her deltok Walborg Fossan og Åse Sælensminde sammen med Siri Ulvin, Britt Schultz og Rigmor Aasrud Jahren fra partikontoret. Det har blitt gjennomført 4 regionale kurs for å skolere kursledere til dette kurset hvor hvert fylke har hatt anledning til å ha med inntil 5 personer hver. Kursene har vært finansiert av AOF midler.

ORGANISASJONSUTVIKLING

Partiet har gjennomført en omfattende lederskole for å bevisstgjøre ledere på endringsprosesser, samhandling og utvikling av organisasjonen på alle ledd. Kvinnepolitisk utvalg sentralt og lederne i de kvinnepolitiske utvalgene i fylkene, har vært deltakere på disse samlingene som har blitt holdt i hver region. Det har blitt holdt 5 samlinger hver på 3 kursdager. Tilsvarende opplæring skjer nå på fylkes- og lokalplan. Medlemmer av de kvinnepolitiske utvalgene vil være naturlige deltakere i denne opplæringen.

THINA-FONDET

Thina Thorleifsens Studiefond gir tilskudd til kursvirksomhet i kvinnebevegelsen.

Kontingenten er kr 100,- og baserer seg på frivillige tilskudd. Tilgangen på midler til fondet er svært begrenset, og det har i perioden vært gitt tilskudd til Kolaprojekter og på studiearbeid i forbindelse med EU-saken.

INFORMASJONSARBEID

Kvinnebevegelsens informasjonsarbeid er samordnet med partiets øvrige informasjons- virksomhet, og all informasjon kanaliseres til organisasjonen gjennom fylkespartiene.

Kvinnepolitisk utvalg erfarte imidlertid at det var mange ute i organisasjonen som ikke fikk informasjon om det arbeidet som ble gjort. Høsten 1993 ble derfor den første Kvinneinfoen laget, og målet er å sende ut en enkel informasjon fra det sentrale kvinnepolitiske utvalget 5 - 6 ganger i året.

Aktuelt Perspektiv har også presentert stoff fra kvinnebevegelsen arbeid, og er en viktig kilde til å spre informasjon om det arbeidet som gjøres.

SYNLIGGJØRING

BRUK AV MEDIA

Et av målene for kvinnepolitisk utvalgs arbeid er å synliggjøre kvinnebevegelsen bedre.

Det har derfor vært en bevisst holding til å bruke mediene, og det har resultert i omtale i en rekke aviser og fjernsyn.

DELTAKELSE PÅ KVINNER KAN-MESSE

Kvinner Kan-messa var en nyskapning i Norge våren 94. Formålet med messa var å vise bredden i kvinners interesser, og vi deltok med egen stand på Sjølyst de 4 dagene messa pågikk. Omlag 20.000 deltagere besøkte messa, og mange besøkte vår stand hvor de fikk informasjon om kvinnebevegelsen og partiets virksomhet.

MATERIELL

Til «Kvinner Kan»-messa og Nordisk Forum '94 ble det laget en plakatserie, et hefte og en løpeseddel med tittelen «100 års kamp for et rettferdig samfunn». Materiellet gir et kort innblikk i de viktige historiske hendelsene sett i et kvinneperspektiv og de sakene som er aktuelle å arbeide med i framtida. I tillegg er det laget et postkort, klistremerker, T-skjorter, pannebånd og hatter.

POLITISK ARBEID

KJERRINGRÅD - OM KVINNELIV

Kvinnepolitisk utvalg utarbeidet våren 94 et nytt debattopplegg, «Kjerringråd - om kvinneliv», hvor et bredt spekter av saker som påvirker kvinners liv ble tatt opp. Debattopplegget skal ende opp i et nytt kvinnepolitisk program som behandles på Landskvinnekonferanse i januar 95. Heftet er bygd opp omkring temaene:

- Kvinner innflytelse
- Kvinner tilknytning til arbeidslivet
- Kvinner forhold til velferdsstaten
- Kvinner rett til å bestemme over egen kropp

«Kjerringråd - om kvinneliv» inneholder både faktastoff, analyser og politiske diskusjoner.

I starten av arbeidet ble det arrangert et seminar hvor 6 temaer ble belyst av forskere og andre fagfolk som hadde nytt og interessant materiell om mange kvinnepolitiske problemstillinger.

Debattopplegg ble sendt ut i organisasjonen i begynnelsen av mai, og ble svært godt mottatt. «Kjerringråd - om kvinneliv» har vært temaer på en rekke konferanser både i fylkene og kommunepartiene, og det kom inn mange svar på de spørsmålsstillingene som ble tatt opp. Også andre organisasjoner har vist interesse for debattopplegget.

«Kjerringråd - om kvinneliv» har vært godkjent av AOF til bruk i studieringer.

Flere har deltatt i forskjellige arbeidsgrupper under utarbeidelsen av debattopplegget og programutkastet. Det har vært Lene Løken, Inger-Anne Ravlum, Ingunn Yssen, Signe Horn, Inger-Grethe Solstad og Rigmor Aasrud Jahren. Forskeren Marit Hoel og statssekretær Marianne Andreassen har i tillegg deltatt med verdifull kunnskap under arbeidet. Partiets utredningssekretær, Beret Bråten, har hele tiden vært sekretær for arbeidet.

BARNEHAGELOVEN

Foran ledermøtet tidlig i 1993 ble det sendt et omfattende notat om problemstillinger som skulle diskuteres i forbindelse med at departementet skulle legge fram et forslag til ny barnehagelov. Leder møtet ga en uttalelse om hvilke hovedsaker det burde legges vekt på i en ny barnehagelov. Høringsutkastet til ny barnehagelov ble sendt ut til fylkespartiene og de aller fleste fylkene hadde egne konferanser om

temaet og ga uttalelser til barnehageloven. Kvinnebevegelsen mente at fleksible åpningstider, muligheter til døgnåpne barnehager, kommunal styring og muligheter for at andre enn kun førskolelærer skulle kunne lede grupper i barnehage var viktige.

EU

På forrige Landskvinnekonferanse var Norges forhold til et nytt Europa tema, og landskvinnekonferansen anbefalte at Norge søkte medlemskap. Det ble i en uttalelse satt fram en del krav til de forhandlingene som skulle føres dersom landsmøtet også anbefalte medlemskap. EU-saken har vært temaer på møter og konferanser ute i fylkene i perioden, og forhandlingsresultatet ble presentert på et ledermøte i mai 94 og et ekstraordinært ledermøte i kvinnebevegelsen rett foran partiets ekstraordinære landsmøte i juni anbefalte et ja til norsk medlemskap i EU.

ANDRE SAKER

Arbeidet med likelønnsaken, likestillingsloven, regionalmeldinga, arbeidsmiljøloven, asyl- og flyktningepolitikken, helsemeldinga, har, ved siden av statsbudsjettene, vært de politiske sakene som utvalget har arbeidet med i perioden.

Det har blitt avgitt følgende uttalelser fra kvinnepolitisk utvalg:

- uttalelse om Kleppe II utvalgets innstilling
- reduksjon av dagpenger for delvis ledige
- nedkomststønad for enslige forsørgere
- uttalelse om studiefinansieringa
- studentbarnehager
- statsbudsjettet 94
- uttalelse om forfatteren Taslina Nasreen
- utgifter til bøker
- avslag på abort for en 15 år gammel jente i Irland
- stans toppløs-serveringa
- toppløs servering - hjemling av lovforbud
- kvoteringsbestemmelsene må følges
- statsbudsjettet 1995
- arbeidstid - turnus og skiftarbeid
- endringer i likestillingsloven

LEDERMØTER

Vedtektene sier at det skal holdes kontaktmøter mellom lederene i de kvinnepolitiske utvalgene i fylkene og det sentrale kvinnepolitiske utvalget.

Det har i perioden vært holdt 4 slike ledermøter, og frammøte har vært svært godt.

Ledermøtet i februar 93 behandlet følgende saker:

- gjennomføring av organisasjonsvedtaket
- valgkampen
- barnehagerådslaget
- Nordisk Forum

Det ble vedtatt uttalelser om den nye barnehageloven, om solidarisk lønnspolitikk og om reduksjon i overføring- og trygdeordningene.

Ledermøtet i oktober 93 behandlet følgende saker:

- statsbudsjettet 94
- programarbeidet
- kvinnepolitikk i 90 åra
- landskvinnekonferansen

Det ble gitt uttalelser om ny barnehagelov og statsbudsjettet 94.

Ledermøte i mai 94 behandlet følgende saker:

- arbeidet med helse- og velferdsnotatene
- presentasjon av EU-forhandlingen
- kvinnepolitisk manifest
- internasjonalt solidaritetsarbeid
- endring av tidspunkt for landskvinnekonferansen

Det ble gitt uttalelse om selvbestemt abort - en kvinnesak, flyktningebarn og helsepolitikk for et nytt årtusen.

Et ekstraordinært ledermøte i juni ga uttalelse om EU saken.

VALGKAMPEN 93

Ledermøtet i februar 93 ga signaler om at valgkampen måtte gjennomføres som en integrert del av partiets valgkamp, og de kvinnepolitiske

utvalgene i fylkene ble oppfordret til å arbeide i valgkamputvalgene i fylkes- og kommunepartiene.

Partikontoret utarbeidet en rekke løpesedler og materiell til bruk i valgkampen, ingen av disse var rettet spesielt inn mot kvinner. Spesielt kvinnerettet materiell var etterspurt og i seinere valgkamper bør det vurderes å produsere slik materiell.

I tillegg ble det utarbeidet en rekke temanotater og et av disse omhandlet likestillingspolitikk.

Vi tok initiativ til en egen aksjon på universiteter og høyskoler, og til denne aksjonen ble det laget en egen løpeseddel. Også Grete Waitz-løpet som ble arrangert på våren var en synliggjøring av at Arbeiderpartiet har mange aktive kvinner. Omlag 70 kvinner fra partiet løp sammen gjennom løypa med Gro Harlem Brundtland i spissen, noe som fikk god omtale i media i ettertid.

Nominasjonene foran Stortingsvalget viste at omlag halvparten av partiets kandidater var kvinner, og i 7 av 19 fylker hadde en kvinne førsteplassen på lista. Valgresultatet ga Arbeiderpartiet en oppslutning på 37 %, det ga 67 representanter på Stortinget. 33 av disse er kvinner. Fordelingen av kvinner og menn som komite/fraksjonsledere fyller også opp vedtektsens 40 % regel. Kirsti Kolle Grøndahl ble den første kvinne valgt til Stortingspresident.

NORDISK FORUM 94

Nordisk Ministerråd arrangerte for andre gang et Nordisk Forum. Det første forumet ble arrangert i Oslo i 1988, og i 94 ble forumet lagt til Åbo i Finland. Britt Schultz var leder av den norske arbeidsgruppa for forumet og hun satt også i den nordiske styringsgruppa som planla og arrangerte forumet.

Kvinnepolitisk utvalg satte ned en arbeidsgruppe som planla og koordinerte våre aktiviteter på forumet. Det ble bl.a. laget en plakatserie, et hefte og løpesedler til en stand som vi hadde på utstillingsområdet. Inger-Grethe Solstad ledet denne gruppa.

Vi arrangerte sammen med de andre sosialdemokratiske kvinnene i Norden to meget bra besøkte seminarer, et om velferdstaten hvor Sylvia Brustad deltok fra oss, og et om Eu hvor Grete Knudsen var norsk deltaker. I tillegg hadde vi et stort demonstrasjonstog med 500 - 600 deltakere som gikk fra Folkets Hus til Salutorget i Åbo. Der ble det arrangert torgmøte hvor Dameteateret med Grete Knudsen, Berit Brørby Larsen, Ranveig Frøiland, Eirin Faldet og Rita Westvik underholdt og Mona Sahlin holdt appell.

Vi organiserte en felles påmelding fra partikontoret, og omlag 60 stykker bodde på et hotell i utkanten av byen.

SAMARBEID

Kvinnepolitisk utvalg har tatt initiativ til flere fellessamlinger med kvinnene i Stortingsgruppa, politisk ledelse i departementene og partikontoret. Det har vært felles seminarer, møter og sosiale arrangementer. Frammøte varierer, og det ser ut til at aktiviteter som fellesopplegg rundt Grete Waitz-løpet er det som gir best oppslutning.

Det har vært holdt en rekke møter med medlemmer i Stortingsgruppa og politisk ledelse i departementene, og det har vært holdt 2 møter med AUF.

Det har også i denne perioden vært holdt tverrpolitiske møter med de andre partienes kvinneorganisasjoner. Saker som har vært tatt opp har vært endringer i utlendingsloven, Nordisk Forum '94, Kvinner Kamessa, SIKS og arbeidet med forberedelsene til Kvinnekonferansen i Beijing, og valg av medlem til rådgivende komite for Kvinnekonferansen.

ANDRE SAKER

Kvinnebevegelsen og partiet deltok i Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon «Kvinner - krigens skjulte ofre» som har finansiert flere prosjekt i det krigsherjede eks-Jugoslavia. Partiorganisasjonen bidro med ca kr 100.000 til aksjonen.

I forbindelse med at den guatemalske kvinnen Rigoberta Menchu fikk Nobels fredspris arrangerte vi en middag for de guatemalske kvinnene. Inger Lise Gjørnv fra Kvinnebevegelsen og Ester Kostøl fra LO/AIS besøkte Guatemala i januar 92 og Rigoberta Menchu gjestet Landskvinnekonferansen i mai 92. Gjørnv foreslo Menchu til Nobelprisen.

Vi har hatt besøk av en rekke representanter fra kvinne- og likestillingsorganisasjoner fra andre land i løpet av perioden.

INTERNASJONALT ARBEID

NORDISK SAMARBEID

Sosialdemokratiske kvinner i Norden arrangerer hvert år en styrekonferanse hvor aktuelle temaer bli tatt opp. Konferansen i 1993 var

lagt til Stockholm hvor de baltiske landenes situasjon var satt på dagsorden. 2 representanter fra hvert av de baltiske landene deltok på møtet. Sylvia Brustad, Lene Løken, Rigmor Aasrud Jahren, Astrid Marie Nistad og Inger-Anne Ravlum deltok fra Norge. I 1994 var København tilholdssted for møte, og arbeidet i KSSE og Verdenskvinnekonferansen i Kina, var temaer ved siden av Nordisk Forum 94. Her deltok Sylvia Brustad, Rigmor Aasrud Jahren, Walborg Fossan, Unni Evang og Astri Aas-Hansen.

Kvinnesekretærene møtes 2 - 4 ganger i året, og i denne perioden har planlegging av fellesaktiviteter på Nordisk Forum '94, forberedelser til det sosiale toppmøte i København og verdenskvinnekonferansen, vært hovedarbeidsoppgavene ved siden av forberedelser av arbeidet i SIW / PES. Det har vært holdt møter både på Færøene og Island for å få til bedre kontakt med de sosialdemokratiske kvinnene der. I tillegg til sekretærmøtene har det blitt holdt åpne møter hvor likestillingspolitikk har vært tema, og møter med partilederne.

Unni Evang har besøkt den finske kvinnekongressen, Rigmor Aasrud Jahren (93) og Beret Bråten (94) har vært på kongressen til S-kvinnor i Sverige. Inger-Grethe Solstad, Unni Evang og May Elin Jacobsen har vært på kvinnekongressen i Danmark.

EUROPEISK SAMARBEID

De sosialdemokratiske partiene i EU-landene har dannet en egen sammenslutning, Party of European Socialists, PES. Norge har som søkerland vært opptatt som medlem i partiet siden 17. mai 1993. Partisammenslutningen har en egen kvinnekomite, som koordinerer felles aktiviteter. Inger-Anne Ravlum, Inger-Grethe Solstad og Rigmor Aasrud Jahren har møtt på møter i denne kvinnekomiteen.

SOSIALISTKVINNEINTERNASJONALEN

Lene Løken, Rigmor Aasrud Jahren og Inger-Anne Ravlum har representert kvinnebevegelsen på møter i SIW.

Ritt Bjerregaard er nordisk visepresident.

FN

Lene Løken var observatør under FNs hovedforsamling høsten 94

KVINNER KAN-KURS

Det har blitt arrangert Kvinner Kan-kurs i Polen hvor Lene Løken og Rigmor Aasrud Jahren innledet, og i Latvia hvor Ingunn Nordervall var kursleder. Unni Evang har holdt kurs på Færøyene. Kursmateriell er oversatt til de respektive lands språk.

SOLIDARITETSARBEID

INTERNASJONALT UTVALG

Sommeren 1994 ble det nedsatt et internasjonalt utvalg under kvinnepolitisk utvalg. Utvalgets mandat består i å ha et spesielt ansvar for oppfølgingen av de internasjonale solidaritetsprosjektene som kvinnebevegelsen er engasjert i. Utvalget skal også fungere som et bindeledd mellom kvinnepolitisk utvalg og fylkene. Utvalget har hatt 2 møter i 1994, samt et møte i tilknytning til fadderseminaret som ble avholdt i Oslo i september 1994. Utvalgets arbeidsoppgaver har bestått i utarbeidelse av strategidokument for det internasjonale solidaritetsarbeidet til kvinnebevegelsen, diskusjon på framtidig operatørorganisasjon og forberedelser av fadderseminaret.

TV-AKSJONSPROSJEKTENE

De senere årene har kvinnebevegelsens internasjonale solidaritetsarbeid vært konsentrert rundt de 9 prosjektene kvinnebevegelsen fikk støtte til gjennom TV-aksjonen i 1989; «kvinner i den tredje verden». Arbeidet med TV-aksjonsprosjektene har virket engasjerende og skolerende på mange fylker. Prosjekter som får støtte fra TV-aksjonsmidler skal avsluttes i løpet av 5 år. 1994 har derfor vært det siste året vi har fått midler fra TV-aksjonen. Som samarbeidspartnere eller operatørorganisasjoner for disse TV-aksjonsprosjektene har vi hatt LO og Norsk Folkehjelp.

Det har vært ansatt én person på deltid for å koordinere prosjektarbeidet lokalt og for å holde kontakten med TV-aksjonen og operatørorganisasjonene. Kjersti Sommerset er ansatt i stillingen, men gikk ut i svangerskapspermisjon i august 1994. Tonje Westby har vikariert i stillingen fra august.

KOLAPROSJEKTET

Landskvinnekonferansen 1992 ga sin tilslutning til at det skulle arbeides med kampanjen «Forurensnings- og atomkontroll på Nordkattolten». De kvinnepolitiske utvalgene i de nordnorske fylkene utpekte representanter til ei styringsgruppe. På grunn av lange avstander og få midler til administrasjon, har det vært vanskelig å få styringsgruppa til å fungere. Troms tok imidlertid et initiativ til å jobbe med en del av prosjektet. Og gjennom allerede etablerte kontakter i de faglige miljøene, ble 9 kvinner invitert til den Nordnorske landsdelskvinnekonferansen. Også til Nordisk Forum '94 var to russiske kvinner med. 2 kvinner var også på Troms sin årskonferanse.

Kontakten har vært knyttet til kvinnegruppa «Kongress», og det har vist seg at kvinnene i Russland etterspør opplæring i grunnleggende organisasjonskunnskap framfor arbeid med faktiske politiske saker. Kvinnegruppa «Kongress» har etablert et nettverk som støtter kvinner som søker arbeid, ønsker etterutdanning og juridisk hjelp. Ei gruppa fra Norge besøker Murmansk i desember og konkrete samarbeidsprosjekt vil bli vurdert deretter.

FADDERORDNINGEN

Gjennom arbeidet med TV-aksjonsprosjektene ble «fadderordningen» opprettet. Denne ordningen delegerer en del ansvar for prosjektarbeidet til fylkene. Dette for å forankre det internasjonale arbeidet lokalt og skape en nærhet til prosjektene. Dette har fungert bra og det var derfor riktig å videreføre denne arbeidsformen også etter at TV-aksjonsmidlene ble avsluttet. Utfordringen ble hvilke prosjekter som skulle videreføres med annen type finansiering og hvilke nye prosjekter fylkene ønsket å engasjere seg i. I denne prosessen var det viktig å ha et felles styringsredskap og felles mål for det internasjonale solidaritetsarbeidet. Det ble derfor utarbeidet et strategidokument som definerte målsetningene og hvilke kriterier som bør følges ved utvelgelse av fremtidige prosjekter.

Ved utgangen av 1994 er det 13 fylker som har engasjert seg i et prosjekt. Enkelte vil videreføre «gamle» prosjekter, mens enkelte har gått inn på nye. Som ny operatørorganisasjon har kvinnebevegelsen valgt Norsk Folkehjelp. Dette fordi de har stedlige representanter i svært mange land og stor erfaring fra prosjektarbeid. For 1995 er det søkt finansiell støtte til enkelte prosjekter i NORAD gjennom en rammeavtale under Norsk Folkehjelp. Dette vil gjøre den finansielle siden av prosjektarbeidet enklere og mer oversiktlig.

PROSJEKTBEØK

Direkte kontakt mellom kvinner i våre fadderfylker og kvinner knyttet til prosjektene i prosjektlandet er viktig. Kvinnebevegelsens internasjonale solidaritetsarbeid tar sikte på å være noe mer enn tradisjonell bistand hvor aktiviteten er å samle inn penger. Den direkte utvekslingen av erfaringer, kultur og kunnskap har vi blant annet fått til gjennom prosjektreiser. I mars 1993 var Marit Aasen Heggdal, (Oslo) og Nina Mjøberg (Buskerud) på prosjektreise til Thailand for å besøke kvinnekomiteene i de to landsorganisasjonene TTUC og Labour Congress of Thailand. Oktober 1993 var Vigdis Reppen (Sogn og Fjordane), Åsta Magni Hauge (Sogn og Fjordane), Gunhild Brandal (Møre og Romsdal), Liv Ingebrigtsen (Møre og Romsdal) og Laila Roel (kvinnepolitisk utvalg) på prosjektreise til El Salvador for å besøke sine samarbeidsorganisasjoner COMADRES og COFENASTRAS. Høsten 1994 var Inger-Grethe Solstad, (Telemark), Åse Sælensminde, (Hordaland), Aud Storrøsten (Hedmark) og Frøydis Gaare (Sør-Trøndelag) i Nicaragua for å besøke sin samarbeidsorganisasjon AMNLAE.

INTERNASJONALT SEMINAR

Det har etterhvert blitt en tradisjon å arrangere et årlig internasjonalt seminar for fylkene. Tilbakemeldingene har vært positive og et behov for erfaringsutveksling, inspirasjon og nye ideer har gjort at et nasjonalt seminar har vært nyttig.

I august 1992 ble det arrangert et internasjonalt seminar i Oslo med ca. 30 deltakere. Det ble gått gjennom status for prosjektarbeidet, den nye bistandsmeldinga og arbeidet i fylkene.

Det ble også arrangert internasjonalt seminar i oktober 1993 i Oslo. Deltakerantallet var 42 fra hele landet. Temaene som ble tatt opp var: Hva er «fadderarbeid», Kvinnepolitisk utvalgs internasjonale arbeid, prosjektrapporter, folkelig deltakelse i bistandsarbeidet og erfaring fra prosjektarbeidet.

Det internasjonale seminaret i 1994 ble arrangert i september i Oslo. Det var 38 deltakere. Temaene på seminaret var: reiserapport fra Nicaragua, presentasjon av Norsk Folkehjelp, arbeid med strategidokument og erfaringer med fadderarbeidet.

SKOLERING

I tilknytning til prosjektarbeidet i fylkene er skoleringsarbeidet viktig. Det at fylkene får kunnskap om landet de er engasjert i og det interna-

sjonale solidaritetsarbeidet generelt, har derfor vært prioritert. Kvinnepolitisk utvalg har bidratt med informasjonsmaterieil, utvelgelse av prosjekter, materieil til kurs og studieringer og innledere.

RACHEL GREPP-HEIMEN

Rachel Grepp-heimen er et mødre hjem som eies av Arbeiderpartiets Kvinnebevegelse. Heimen ble åpnet i 1967, og ga i begynnelsen tilbud til kvinner som fødte barn utenfor ekteskap. Tilbudet har gradvis endret seg til å bli en institusjon for vanskeligstilte kvinner som trenger hjelp i forbindelse med graviditet og fødsel, og institusjonen har etter hvert fått beboere som krever mye oppfølging og hvor barnevernet svært ofte er koblet inn. Det er plass til 21 mødre og det er knyttet 12 stillinger til heimen.

Heimen er en del av Oslo kommunes institusjonsplan, og er organisert som en egen stiftelse. Styret består av 4 representanter valgt på Landskvinnekonferansen, samt en av de ansatte. Oslo kommune og beboerne har ifølge vedtektene også plass i styret. Oslo kommune ønsker ikke å benytte sin plass, og beboerne møter også sjelden.

Styret er driftsansvarlig og har arbeidsgiveransvaret, mens Oslo kommune har det faglige ansvaret. Den framtidige organiseringa av stiftelsen har vært drøftet gjentatte ganger både i styret og i kvinnepolitisk utvalg. Det er enighet om at det bør søkes løsninger som gjør at kvinnebevegelsen ikke lenger har driftsansvaret. Styret utpekte derfor et utvalg som skulle vurdere hvordan dette kunne løses. Dette utvalget har bestått av Berit Brørby Larsen, Britt Schultz og Rigmor Aasrud Jahren. Partiets økonomi- og administrasjonssjef Knut Martin Johansen har bistått gruppa i arbeidet, som i tillegg har innhentet juridisk bistand.

Det har vært ført forhandlinger med Oslo kommune om salg av eiendommen. Bygningen er taksert til 14.7 mill kroner, og tomten er festet av Oslo kommune. Festekontrakten legger begrensninger på bruken av tomta og formålet. Kvinnepolitisk utvalg ønsker at driften av mødre hjemmet skal bestå, og at salgsinntekter settes inn i et fond hvor avkastningen brukes til å hjelpe vanskeligstilte kvinner fra hele landet. Forhandlingene har ikke ført fram, og andre alternativ drøftes.

Landskvinnekonferansen valgte Berit Brørby Larsen som styreleder for Rachel Grepp-heimen. Øvrige styremedlemmer er Britt Schultz, Karin Teigen og Anne Odenmark. Kvinnepolitisk sekretær Rigmor Aasrud Jahren har også møtt i styremøtene.

Turid Dankertsen sluttet som styrer sommeren 1993, og Elisabeth Elvaas har vært ansatt som styrer siden 1993.

DNA'S STORTINGSGRUPPE

TILLITSVALGTE OG ANSATTE

GRUPPA OG STYRET

Stortingsgruppas styre hadde pr. 01.07.92 følgende sammensetning:

Leder: Gunnar Berge, nestleder: Tom Thoresen, sekretær: Åshild Hauan, medlemmer: Brit Jørgensen, Grete Knudsen, Jørgen Kosmo, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, varamedlemmer: Helen Bøsterud, Haakon Blankenborg, Inger Lise Gjørsv, Erik Dalheim. President Kirsti Kolle Grøndahl og innpisker Rikard Olsvik tiltrer styret.

På gruppemøtet 10.09.92 fikk styret følgende sammensetning:

Leder: Kjell Borgen, nestleder: Tom Thoresen, sekretær: Åshild Hauan, medlemmer: Brit Jørgensen, Jørgen Kosmo, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, Helen Bøsterud, varamedlemmer: Haakon Blankenborg, Inger Lise Gjørsv, Erik Dalheim, Ingeborg Botnen, Hallvard Bakke. President Kirsti Kolle Grøndahl og innpisker Rikard Olsvik tiltrer styret.

1. april 1993 ble Jørgen Kosmo utnevnt til forsvarsminister og gikk dermed ut av gruppestyret. Haakon Blankenborg ble fast medlem av styret, og det ble ikke valgt nytt varamedlem.

På gruppemøtet 12.10.93 ble følgende gruppestyre valgt:

Leder: Thorbjørn Jagland, nestleder: Tom Thoresen, sekretær: Berit Brørby Larsen, medlemmer: Karl Eirik Schjøtt-Pedersen, Haakon Blankenborg, Hallvard Bakke, Sylvia Brustad, Brit Hoel, Oddbjørg Starrfelt. President Kirsti Kolle Grøndahl og innpisker Marie Brenden tiltrer styret.

TILLITSVALGTE I STORTINGET OG AVDELINGENE

Ved konstitueringen høsten 1992 hadde Arbeiderpartiet følgende tillitsvalgte i Stortinget og avdelingene:

Stortinget:

Visepresident:	Kirsti Kolle Grøndahl
2. varapresident:	Erik Dalheim
Sekretær:	Ingeborg Botnen

Lagtinget:

Varasekretær: Karin Lian

Odelstinget:

President: Inger Lise Gjørv
1. varapresident: Tom Thoresen
Sekretær: Berit Brørby Larsen

Ved konstitueringen høsten 1993 hadde Arbeiderpartiet følgende til-
litsvalgte i Stortinget og avdelingene:

Stortinget:

President: Kirsti Kolle Grøndahl
1. varapresident: Reidar Sandal
Sekretær: Marie Brenden

Lagtinget:

Varasekretær: Anne Helen Rui

Odelstinget:

Visepresident: Gunnar Skaug
2. varapresident: Eirin Faldet
Visesekretær: Berit Brørby Larsen

SEKRETARIATET:

Pr. 30.06.94 hadde sekretariatet følgende sammensetning:

Sekretariatsleder: Martin Kolberg, informasjonsleder: Svein Dybing, kontorleder: Anne Haldorsen, økonomisk rådgiver: Kjetil Houg, juri-
disk rådgiver: Ole Steen-Olsen (deltid), politiske rådgivere: Sten R.
Helland, Siri Ulvin, Katinka Greve, Marianne Rieber-Mohn, Trond E.
Thorvaldsen, Arild Trøan, Kari Wilhelmsen, Håvard Aagesen, Astri Aas-
Hansen, Svein Bjørn Aasnes, pressesekretær: Tore Røssehaug, kontor-
sekretærer: Ingerd Eng, Line Engebretsen, Vera Eriksen, Kari Vørner
Hagen, Tone M. Hansen, Turid Hellgren, Birgitte Jakobsen, Bente Kris-
toffersen, Turi Monrad, Marina Rove Nilsen, Emsy Saoudi, Kirstin B.
Sefa, Tove Thorstensen, Torill Wivegh, Gro Aakervik.

STORTINGSGRUPPAS FAGLIG/POLITISKE UTVALG

I forbindelse med nytt reglement for Arbeiderpartiets stortingsgruppe, som ble vedtatt på gruppemøte 12.05.93, ble gruppas faglig/politiske utvalg lagt ned.

Reglementet sier følgende om faglig/politisk virksomhet: "Styret har det overordnede ansvaret for gruppas faglig/politiske virksomhet. Hver fraksjon velger en faglig/politisk kontaktperson, som sammen med fraksjonen har ansvaret for kontakten med fagbevegelsen på de feltene som fraksjonens ansvarsområde omfatter. I tillegg velger hver fylkesfraksjon en faglig/politisk fylkeskontakt.

STORTINGSGRUPPAS VIRKSOMHET

I løpet av våren 1993 ble Stortingsgruppa redusert fra 63 til 62 representanter, i og med at Inge Staldvik meldte overgang til SV.

Det gode valget høsten 1993 ga den nye Stortingsgruppa 67 representanter. Halvveis i inneværende stortingsperiode kan en oppsummere slik: På tross av borgerlig flertall på Stortinget har Arbeiderpartiet stort sett flertall for sine saker.

EU-saken førte imidlertid til et hardere klima i Stortinget i perioden. Til tider har det vært «alle de andre mot oss». De andre partiene har stort sett prioritert egne markeringer framfor ansvar og felles løsninger. I hovedsak har likevel Arbeiderpartiet fått til et bredt flertall for viktige saker.

Med hensyn til enkeltsaker som har vært behandlet i perioden vises det til beretningen fra Regjeringen.

REGJERINGENS VIRKSOMHET

REGJERINGENS SAMMENSETNING

Regjeringen Harlem Brundtland består av:

Gro Harlem Brundtland,	statsminister
Bjørn Tore Godal,	utenriksminister
Gunhild Øyangen,	landbruksminister
Gunnar Berge,	kommunal- og arbeidsminister
Thorbjørn Berntsen,	miljøvernminister
Kjell Opseth,	samferdselsminister
Gudmund Hernes,	kirke-, utdannings- og forskningsminister
Åse Kleveland,	kulturminister
Sigbjørn Johnsen,	finansminister
Grete Faremo,	justisminister
Grete Berget,	barne- og familieminister
Grete Knudsen,	handelsminister
Kari Nordheim-Larsen,	bistandsminister
Werner Christie,	helseminister
Jan Henry T. Olsen,	fiskeriminister
Jørgen Kosmo,	forsvarsminister
Nils Totland,	arbeids- og administrasjonsminister
Jens Stoltenberg,	næringsminister
Hill-Marta Solberg,	sosialminister

15. november 1991 gikk Eldrid Nordbø og Madz Sandman ut av regjeringen og ble erstattet av:

Bjørn Tore Godal,	handelsminister
Grete Berget,	barne- og familieminister

Den 4. september 1992 gikk Kjell Borgen, Oddrun Pettersen, Ole Knapp, Tove Strand Gerhardsen, Kari Gjestebø og Tove Veierød ut av Regjeringen. Samtidig ble arbeidsavdelingen i Arbeids- og administrasjonsdepartementet overført til Kommunaldepartementet. Olje- og energidepartementet og Næringsdepartementet ble besluttet slått sammen fra 1. januar 1993. Finn Kristensen bestyrte Næringsdepartementet i tillegg til Olje- og energidepartementet til 1. januar 1993. I Sosialdepartementet ble det utnevnt to statsråder, en med ansvar for trygd- og sosialsaker og en statsråd for helsesaker.

Som nye regjeringsmedlemmer ble utnevnt:

Gunnar Berge,	kommunal- og arbeidsminister
Grete Knudsen,	sosialminister
Werner Christie,	helseminister

Jan Henry T. Olsen,	fiskeriminister
Oddny Aleksandersen,	administrasjonsminister
Kari Nordheim - Larsen,	bistandsminister
Grete Faremo,	justisminister

Fra 1. januar 1993 overtok Finn Kristensen Nærings- og energidepartementet. 2. april 1993 gikk Thorvald Stoltenberg av som utenriksminister og Johan Jørgen Holst overtok. Jørgen Kosmo ble utnevnt til ny forsvarsminister. 7. oktober 1993 gikk Finn Kristensen ut av regjeringen og Jens Stoltenberg overtok som nærings- og energiminister. Samme dato gikk Oddny Aleksandersen ut av regjeringen, og Nils O. Totland overtok som arbeids- og administrasjonsminister. 13. januar 1994 døde utenriksminister Johan Jørgen Holst. I perioden 13.1. - 24.1. fungerte handelsminister Bjørn Tore Godal også som utenriksminister. Han overtok som utenriksminister 24. januar. Samme dag overtok Grete Knudsen som handelsminister, og Hill-Marta Solberg ble utnevnt til statsråd i Sosialdepartementet med ansvar for sosialsaker.

ØKONOMISK POLITIKK

Den viktigste oppgaven i perioden har derfor vært å legge forholdene til rette for en varig økning i sysselsettingen i tråd med Regjeringens mål om full sysselsetting.

Regjeringens politikk har bygget på «Solidaritetsalternativet» slik det er trukket opp i partiets arbeidsprogram og i Langtidsprogrammet for 1993-1997:

- Sterke statsfinanser og lav pris og kostnadsvekst som viktige forutsetninger for å få flere i arbeid.
- Aktiv bruke av finanspolitikken for å stimulere den økonomiske aktiviteten, samtidig som budsjettutviklingen er forsvarlig i et flerårig perspektiv.
- Et inntektspolitisk samarbeid med partene i arbeidslivet for å bidra til en lav pris- og kostnadsvekst i årene framover.
- En aktiv arbeidsmarkedspolitikken som skal bidra til at arbeidsmarkedet fungerer mest mulig effektivt og øke mulighetene for å få de arbeidsledige i arbeid.
- Hovedtrekkene i skattesystemet har ligget fast.
- En omfattende strukturpolitikk for å styrke økonomiens virkemåte.
- En aktiv konkurransepolitikk, en næringspolitikk som stimulerer næringsvirksomhet i alle deler av landet, en bedre organisering av offentlig sektor, og reduksjoner i overføringene for å gi rom for økt innsats mot arbeidsledighet er elementer.
- Tilpassing av rammevilkårene for norsk næringsliv, bl.a. ved å sikre adgangen til eksportmarkedene.

Regjeringen har ført en stø kurs i den økonomiske politikken, og det langsiktige arbeidet for å sikre grunnlaget for varig økning i sysselsettingen har gitt resultater:

Arbeidsledigheten har falt betydelig gjennom 1994, og registrert arbeidsledighet er pr. medio november på 4,5 pst. Det er nå nesten 11 000 færre ledige enn på samme tid i 1993. Sysselsettingen kan øke med så mye som opp mot 40 000 personer i 1994.

Den innenlandske prisstigningen er lav. Økningen i konsumprisindeksen fra 1993 til 1994 anslås til omlag 1 1/4 pst. Prisstigningen i Norge har vært lavere enn hos våre handelspartnere siden 1989.

Lav kostnadsvekst gjennom flere år har bidratt til å styrke den kostnadmessige konkurransevnen i industrien med om lag 12 pst. fra 1988 til 1993. I 1994 anslås at den kostnadmessige konkurransevnen bedres med ytterligere 1 3/4 pst.

Industriproduksjonen tar seg opp etter flere år med svak utvikling.

Norges utenriksøkonomi er solid. Overskuddet på driftsregnskapet overfor utlandet anslås til rundt 20 mrd. kroner i 1994.

Rentenivået har falt kraftig gjennom 1993. Bankenes gjennomsnittlige utlånsrenter ble redusert med 4,9 prosentenheter, fra 13,8 pst. til 8,9 pst. ved utgangen av året. I 1. halvår 1994 falt renten ytterligere med 0,8 pst. enheter. Fallet i renten har imidlertid trolig stoppet opp i 2. halvår.

Underskuddet på statsbudsjettet (før lånetransaksjoner) anslås til 20,9 mrd. kroner i 1995, mot 32,7 mrd. kroner i 1994.

Kommunesektorens økonomi er betydelig styrket. Fra 1988 til 1994 har kommunesektoren hatt en reell økning i sine samlede inntekter på om lag 18 pst. Rentefallet har også styrket kommunenes økonomi. Sysselsettingen i kommunene har i perioden 1988-94 økt med om lag 19 pst. målt i timeverk. Tallet på kommunalt ansatte har i samme periode økt med henimot 80 000.

Forholdene ligger nå til rette for ytterligere vekst i sysselsettingen, redusert arbeidsledighet og produksjonsvekst.

Høsten 1992 foregikk omfattende spekulasjoner mot norske kroner på grunn av uroen i de europeiske valutamarkedene. I desember 1992 suspenderte Regjeringen de faste svingningsmarginene for kronekursen, og kroneverdien falt noe. Fra og med 1993 har kronekursen vært stabil - i tråd med de retningslinjer som ble trukket opp for pengepolitikken.

For å styrke næringslivet foreslo Regjeringen en rekke ekstraordinære tiltak i Salderingsproposisjonen for 1993. Tiltakene omfattet bl.a. en reduksjon av arbeidsgiveravgiften med 2,4 prosentenheter, som ga en kostnadsbesparelse for næringslivet på over 5 mrd. kroner, en økning av verftsstøtten med 108 mill. kroner, tiltak for skogbruket med en

ramme på 135 mill. kroner, tiltak for Nord-Troms og Finnmark på 50 mill. kroner og gjeninnføring av AMS (aksjesparing med skattefradrag).

Den næringspolitiske pakken ble finansiert ved en økning av satsen for merverdiavgiften med 2 prosentenheter og en økning av toppskatten med 0,7 prosentenheter på 2. trinn av toppskattetabellen.

SYSSELSETTING

Regjeringen har bygget på en aktiv, langsiktig og konsekvent linje i sin politikk for å styrke grunnlaget for sysselsettingen:

Siden 1989 har handlefriheten i finanspolitikken vært utnyttet for å begrense arbeidsledigheten.

Næringslivets rammevilkår er bedret gjennom et inntektspolitisk samarbeid og moderate lønnsoppgjør, gjennom betydelige skatte- og avgiftslettelser og tiltak som bedrer egenkapitaltilgangen.

Regjeringen har foretatt omprioriteringer på budsjettet for å styrke sysselsettingen. Investeringene i infrastruktur og kapasiteten i utdanningssektoren er økt vesentlig. Fra høsten 1988 til høsten 1994 er antall studieplasser i høyere utdanning økt fra om lag 103.000 til om lag 165.000. Det høye antallet studieplasser videreføres for 1995. Antallet på arbeidsmarkedstiltak er økt fra om lag 8.000 i 1988 til 60.000 i 1994.

Regjeringen har i Nasjonalbudsjettene for 1994 og 1995 lagt fram egne sysselsettingsbudsjett. Sysselsettingsbudsjettene gir en oppdatert analyse av utviklingen på arbeidsmarkedet, med anslag for utviklingen i sysselsetting, arbeidsstyrke og ledighet på kort sikt.

Regjeringen har i løpet av de siste årene tatt flere initiativ for å styrke det internasjonale samarbeidet for økt vekst og sysselsetting. Finansministrene og handelsministrene i OECD-landene besluttet etter initiativ fra Norge å iverksette en toårig sysselsettingsstudie. Studien ble lagt fram og drøftet på OECDs ministermøte i juni 1994, og skal følges opp i tiden framover. Etter norsk initiativ innledet EU- og EFTA-landene i 1993 et samarbeid om vekst og sysselsetting. EU presenterte i desember 1993 en hvitbok med langsiktig strategi for vekst, økt konkurransedyktighet og sysselsetting. På bakgrunn av dette vedtok Det europeiske råd (stats- og regjeringssjefer) en aksjonsplan for redusert ledighet som nå følges opp.

SKATTE- OG FORDELINGSPOLITIKKEN

Skatteoppleggene i de årlige budsjettene har i hovedsak vært basert på en videreføring av det skattesystemet som ble etablert fra og med skattereformen i 1992.

Regjeringen har ført en aktiv fordelingspolitikk. I Revidert nasjonalbudsjett for 1993 og i Nasjonalbudsjettene for 1994 og 1995 foreslo Regjeringen flere tiltak som til sammen utgjør «solidaritetsmilliarden». For arbeidsgivere som gir lønnstakere svært høy lønnsbetaling og andre lønnsytelser er det fra 1993 innført en ekstra arbeidsgiveravgift på 10 prosentpoeng på lønnsinntekter over 16G. Formuesskatten er økt fra 1994 for skatteyttere med høye formuer. I forslag til statsbudsjett for 1995 foreslo Regjeringen å innføre en ekstra sats ved beregning av inntekt (fordelsbeskatning) av dyre boliger.

Regjeringen har i denne perioden også arbeidet med en mest mulig gjennomgående beskatning av frynsegoder.

Høsten 1994 la Regjeringen fram en evaluering av den såkalte delingsmodellen for personlig næringsdrivende og aktive eiere i aksjeselskap. Prioritering av arbeidet mot økonomisk kriminalitet er videreført og bygd ut i perioden gjennom egne handlingsplaner. Mellom annet er det i samarbeid med partene i arbeidslivet igangsatt en kampanje mot svart arbeid.

BANKKRISEN

Arbeidet med å avverge krisen i bankene som ville fått dramatiske følger for norsk økonomi er videreført. Bankkrisen er nå over og situasjonen i bankene positiv.

Som en følge av bankkrisen eier staten nå Fokus bank, mens staten har flertallet i DnB og CBK. Fokus Bank skal reprivatiseres, mens staten vil eie mer enn 50 % av aksjene i DnB og CBK i inneværende Stortingsperiode (1993-97). Spørsmålet om det statlige eierskapet ut over 1997, vil bli lagt fram for Stortinget på nytt.

ARBEIDSMARKEDSPOLITIKKEN

Regjeringens aktive arbeidsmarkedspolitikk har som overordnet mål å sørge for et effektivt fungerende arbeidsmarked, hvor ledige jobber besettes raskt og effektivt uten at lønns- og kostnadspress oppstår. Etter flere år med svak utvikling tok sysselsettingen seg opp gjennom 1993 og 1994, og denne oppgangen ser ut til å fortsette også i 1995.

I 1993 ble det gjennomført om lag 60.000 plasser under arbeidsmarkedstiltakene for ordinær arbeidskraft. Omfanget i 1994 vil bli noe lavere.

Sysselsettingstiltaket KAJA (Kompetanse, arbeidstrening og jobb-skapning for arbeidsledige) ble innført fra 1. november 1993. Vikar-plass for arbeidsledige startet opp 1. juli 1993 på bakgrunn av erfaringene med forsøksordningen av utdanningsvikariater. Arbeidsmar-kedsetaten har videre inngått et samarbeid med NHO og LO med sikte på å forbedre og markedsføre arbeidsmarkedstiltaket Praksisplasser («fadderordningen»). Samarbeidsopplegget med partene skal vare fram til årsskiftet 1995/96.

Det er foretatt en betydelig opptrapping i satsingen på attføring, og tiltaksnivået for yrkeshemmede har økt betydelig de senere år. I 1992 var det gjennomsnittlig 13.400 personer på arbeidsmarkedsetatens spesielle tiltak for yrkeshemmede. For 1994 ventes dette tallet å stige til 18.700.

For å ivareta den økte innsatsen på attføringsfeltet, ble arbeidsmarkeds-etaten i perioden 1993-94 tildelt 585 nye stillingshjemler. For 1995 legges det opp til, innenfor etatens samlede stillingsmasse, en økning av innsatsen for yrkeshemmede tilsvarende 200 stillinger.

Etableringen av en landsdekkende rådgivningstjeneste; Arbeidslivs-tjenesten, er også et viktig element i denne nye satsingen på yrkes-rettet attføring. For å styrke attføringsvirksomheten i arbeidsmarkedsbedriftene, er det fra 1.1.94 innført et nytt støtte- og styringssystem som blant annet innebærer at bedriftene skal ha minst like mange plasser til aktiv attføring som til varig sysselsetting. Fore-løpige resultater viser at bedriftene nå gjør en bedre attføringsjobb.

NÆRINGSPOLITIKKEN

Regjeringen etablerte i 1993 et bredt sammensatt «Forum for verdi-skaping», der representanter for hovedorganisasjonene i arbeidslivet, eierinteresser, finansinstitusjoner og forskningsinstitusjoner deltar sammen med berørte statsråder. Forumet ledes av statsministeren.

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) har vært i drift si-den 1. januar 1993. SND gir en effektivisering av det statlige virkemiddelapparatet i næringspolitikken. Fondet har fått nye virke-midler til disposisjon - blant annet en egenkapitalordning som kan benyttes til aksjeinvesteringer. Det er innført en ny innvesteringstil-skuddsordning for sentrale strøk. Dermed får også bedrifter utenfor det distriktspolitiske virkeområdet tilgang på et fullverdig finansieringstilbud fra SND.

I 1994 ble Invest in Norway Bureau (INNOR) opprettet i SND for å markedsføre Norge som et investeringsland. I 1994 ble det også iverksett et program for økt satsing på eksport fra små og mellomstore bedrifter. Programmet gjennomføres av SND og Norges Eksportråd i samarbeid.

I april 1992 opprettet Regjeringen Etablerertelefonen i Narvik, for å skape større oversikt over de offentlige ordningene som etablerere møter. I september 1994 ble tilbudet utvidet med to nye linjer - Bedrifts-telefonen og Europatelefonen. Disse tre grønne linjene inngår i det som samlet kalles Narviktelefonene. Siden 1992 har mer enn 15.000 innringere vært i kontakt med tjenesten.

Fra 1. januar 1994 har Norge gjennom EØS-avtalen vært en del av det felles indre markedet mellom EU- og EFTA-landene. Dette har påvirket næringspolitikken på en rekke områder. Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å etterleve et felles regelverk for statsstøtte. Det er også innført visse prosedyrer for melding og rapportering av offentlig støtte.

EØS-avtalen innebærer at et marked for offentlige anskaffelser på over 5000 milliarder kroner nå er åpnet for norske bedrifter og leverandører. Regjeringen har satt i gang flere prosjekter for at norsk næringsliv skal kunne utnytte disse mulighetene.

Fra 1. januar 1995 vil også skipsbygging være omfattet av EØS-avtalen. I 1994 ble det i regi av OECD ferdigforhandlet en avtale om avvikling av skipsstøtten. Avtalen trer i kraft fra 1. januar 1996.

Arbeidet med standardisering er en viktig del av det økonomiske samarbeidet i Europa. I 1994 ble Norsk EDIPRO etablert. De siste årene har Direktoratet for måleteknikk blitt tilført økte ressurser. Etaten får nytt bygg i 1996.

Regjeringen har lagt fram et forslag til lov om erverv av næringsvirksomhet. Denne loven vil modernisere og ruste opp konsesjonsregelverket for bedriftsovertakelser, og gi myndighetene bedre styring med oppkjøp av norske bedrifter. Samtidig blir de ansattes rettigheter styrket.

Næringslovutvalget har fremmet en rekke forslag til forenklinger i næringslovgivningen. Blant annet er etableringsloven opphevet. Det er også foreslått tiltak for å redusere saksbehandlingstiden i forvaltningen.

Norsk landbruksbasert næringsmiddelindustri opplever endringer i sine rammebetingelser. I 1994 la Regjeringen fram et program for støtte til omstillingstiltak i denne industrien med en ramme på totalt 900 mil-

lioni kroner. Tiltakene skal rettes inn mot lønnsomhet og sysselsetting. Det skal også legges vekt på distriktshensyn.

Dekkfabrikken Viking-Askim ble nedlagt fordi det ikke var mulig å få inn nye eiere. I 1992 ble det bevilget 70 mill. kroner til et personalselskap, for å bygge opp kompetanse og lette mulighetene for overgang til annet arbeid. Det ble også stilt 50 mill. kroner til disposisjon for selskapet VBU Bedriftsutvikling for å bidra til nye arbeidsplasser i Askim.

I Sør-Varanger har Stortinget stilt i alt 400 millioner til rådighet for omstilling, og for å skape nye arbeidsplasser. Avviklingen av pelletsproduksjonen ved A/S Sydvaranger vil innebære at bemanningen reduseres fra 670 i 1991 til ca. 200 i 1996. Innen årsskiftet 1994/95 vil det være etablert i alt 120 nye statlige arbeidsplasser, der Trygdeetatens innkrevingsentral utgjør 105 arbeidsplasser. Totalt regner Regjeringen med at private og statlige arbeidsplasser som er realisert eller vedtatt realisert vil gi ca. 250 arbeidsplasser i Sør-Varanger.

Omstillingen og nedtrappingen ved Norsk Jernverk i Mo i Rana førte til behov for å etablere nye arbeidsplasser. En bevilgning på 500 mill. kroner ble stilt til disposisjon i 1988. Målet var ca. 2800 - 3000 nye arbeidsplasser, inkludert de resterende arbeidsplassene i stålproduksjonen og Rana Gruber. Omstillingene er nå inne i en avslutningsfase og målene er i hovedsak nådd. Ved utgangen av 1993 var det etablert 2700 arbeidsplasser, inkludert de resterende i stålproduksjonen og Rana Gruber.

KOMMUNALFORVALTNINGEN

Kommune- og fylkesøkonomien er styrket. Kommuneforvaltningen hadde i 1992 en reell inntektsvekst på 4 prosent, i 1993 var veksten 1 1/5 prosent, mens den for 1994 kan anslås til 2 prosent.

Den nye kommuneloven om styringssystemet i kommuner og fylkeskommuner og om statlig tilsyn og kontroll med kommunalforvaltningen, trådte i kraft fra 1. januar 1993. Målet er å styrke og videreutvikle det kommunale og fylkeskommunale folkestyret og gjøre kommuner/fylkeskommuner mer effektive i tjenestesteytingen til sine innbyggere.

Den nye loven gir kommuner/fylkeskommuner større frihet til å organisere sin virksomhet ut fra lokale behov og forutsetninger, og det statlige tilsyn/kontroll med kommunesektoren som er nedfelt i lovgivningen, nedtones innenfor de rammer behovet for nasjonal styring av disse oppgavene setter.

Den tradisjonelle distriktspolitikken erstattet med en helhetlig region-

politikk. Målet er å legge opp til en politikk som bidrar til å utløse det potensiale som finnes i de ulike delene av landet til nasjonens beste. I forlengelsen av dette vil Regjeringen legge fram en ny storbymelding: «Om levekår og boforhold i storbyene». Dette innebærer ikke noen endring i vår prioritering av utkantområder og da særlig Nord-Norge.

Fra 1. januar 1994 er det geografiske virkeområdet for de distriktspolitiske virkemidlene endret for å prioritere de områdene av landet som har de svakeste forutsetningene for næringsutvikling.

BOLIGPOLITIKKEN

Husbanken er bevart som et sentralt virkemiddel i en sosial boligpolitikk og som virkemiddel i motkonjunkturpolitikken, bl.a. for å motvirke lave sysselsettingstall i byggebransjen. Mer enn 90 pst. av nye boliger i perioden er finansiert gjennom banken. I tillegg har Husbanken også spilt en viktig rolle ved etablering i eksisterende bolig og ved utbedring av boliger. Rentenivået i Husbanken er betydelig redusert både for nye og eldre lån. I 1995 blir startrenten på 4% og topprenten på 6% for nye lån.

I 1992 ble lov om gjeldssanering vedtatt og Husbanken er tillagt administrasjonen av tiltak og tilskuddsordninger for å motvirke problemene. I tillegg er det bevilget 100 mill kroner til boligkooperasjonen for å demme opp for økonomiske problemer i boligbyggelagene.

Husbankens bostøtteordning er blitt stadig mer målrettet mot de som har en kombinasjon av lave inntekter og etter forholdene høye boutgifter. I 1995 justeres regelverket slik at beboere i alle kommunale utleieboliger kan få bostøtte uavhengig av om boligen er finansiert i Husbanken eller ikke.

Regjeringen la i desember 1994 fram en egen stortingsmelding om levekår og boforhold i storbyene. Det statlige byfornyelsestilskuddet er økt fra 30 mill kroner i 1993 til 90 mill kroner i 1995.

Regjeringen opprettet i 1994 en ny låneordning i Husbanken for kommunale omsorgstjenester som sykehjem, omsorgsboliger og service-lokaler.

Regjeringen fremmet i 1994 forslag for Stortinget med endringer i plan- og bygningsloven for å sikre kvaliteten på det som bygges gjennom bl. a. klarere ansvarsregler, godkjenning av utøvere og mer effektiv kontroll.

ARBEIDSMILJØ- OG SIKKERHET

Innen arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet vil eller er følgende viktige saker fremmet:

Innføring av regler om skriftlig arbeidsavtale og endringer i arbeidsmiljølovens regler om masseoppsigelse.

Arbeidsmiljøloven er endre etter den første samlede gjennomgangen av loven siden den ble vedtatt i 1977. Endringene gir bedre permisjonsrettigheter for småbarnsforeldre, utvider de tillitsvalgtes myndighet når det gjelder arbeidstidsbestemmelsene og styrker stillingsvernet for arbeidstakere på vesentlige områder som fortrinnsrett, midlertidig ansettelse og usaklig oppsigelse / bruk av kontraktører.

Permitteringsloven ble endret fra 1.1.94 og gir arbeidsgiver større muligheter til å permittere arbeidstakerne uten å betale lønn. Perioden uten lønnsplikt er nå 52 uker i løpet av en 18 måneders periode. (Tidligere 26 uker i løpet av 12 måneder.)

Det er innført en Lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. - for å sikre utenlandske arbeidstakere lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkår norske arbeidstakere har.

Forskrift om internkontroll trådte i kraft fra 1. januar 1992. Forskriften pålegger alle virksomheter å sette i verk rutiner og tiltak som sikrer systematisk oppfølging av myndighetenes krav til helse, miljø og sikkerhet, samt legger opp til en ny og mer effektiv tilsynsmetode.

MILJØPOLITIKKEN

Norge har ratifisert FN-konvensjonen om biologisk mangfold som har som mål vern og bærekraftig bruk av biologisk mangfold på økosystem-, arts- og genetisk nivå, og en rettferdig fordeling av fordelene ved utnyttelse av genressurser. Som en oppfølging av konvensjonen er det utarbeidet sju sektorplaner, som etter offentlig høring vil bli satt sammen til en nasjonal handlingsplan i første halvdel av 1995.

En ny genteknologilov er vedtatt og trådte i kraft 1. mars 1994. Loven skal sikre miljø- og helsemessig sikker framstilling og bruk av genmodifiserte organismer, samtidig som etiske og samfunnsmessige hensyn og hensynet til en bærekraftig utvikling skal ivaretas.

Handlingplanen for friluftsliv mot år 2000 er fulgt aktivt opp med revisjon av fylkesvise handlingprogram i samarbeid med kommunene og

en rekke større konkrete tiltak. Det er tilrettelagt flere hundre nye friluftsområder nær tettsteder, ved vassdrag og på kysten, bl.a. som skjærgårdsparkområder mot Skagerrak. Ny skjærgårdspark i Kragerø er etablert. Ca. 3500 daa nye friluftslivområder er dermed sikret for allmennheten.

Verneplanene for Midt-Norge og for Øst-Norge er vedtatt og utgjør et produktivt areal på ca. 75% av den totale planen på 295 km² produktiv barskog.

Et eget statlig naturoppsyn vil styrke og samordne dagens oppsynsordninger innen forvaltningsområdenes friluftsliv, innlandsfiske, laks, motorferdsel i utmark og vassdrag, naturvern og vilt. Dette er et ledd i behovet for bedret naturforvaltning og bekjempelse av miljøkriminalitet.

Det er iverksatt en ny lov om lakse- og innlandsfiske mv. Loven gir et svært godt grunnlag for en moderne forvaltning av fiskebestandene og deres leveområder.

Regjeringen har vedtatt rikspolitiske retningslinjer (RPR) for viktige områder som planlegging av kyst- og sjøområder i Oslo-fjorden, samlet areal og transportplanlegging og for vernede vassdrag.

Det er innført retursystemer for flere nye avfallsfraksjoner bl.a. blybatterier, hvitt papir, brunt papir, bildekk, drikkekartong og spillolje. Kommunene må nå utarbeide egne avfallsplaner og skal gjennom avfallsgebyrer kreve full inndekning av kostnadene ved avfallsbehandling. Miljøvernmyndighetene kan også pålegge kommunene å innføre kildesortering.

Det er vedtatt strengere regulering av spesialavfallet. Kommunene får ansvar for å sikre at det eksisterer tilbud om mottak av spesialavfall fra husholdninger og fra virksomheter med opptil 400 kg spesialavfall årlig. Flere grupper spesialavfall skal samles inn og den årlige grensen for leveringsplikt senkes til 1 kg pr. avfallsgruppe.

En ny avtale om reduksjon av svovelutslippene i Europa og Canada er undertegnet. Denne nye avtalen er et viktig skritt for å redusere den sure nedbøren i Europa til et nivå hvor naturen ikke påføres skader.

Arbeidet med nasjonale handlingsplaner mot kilmaendringer og NO_x-utslipp er igangsatt. Det vil bli foreslått virkemidler og tiltak for å redusere utslipp og øke opptak av CO₂ og andre klimagasser, samt NO_x-utslipp. En foreløpig presentasjon av enkelte hovedelementer i handlingsplanene ble gitt i miljøvernpolitisk redegjørelse 8. april 1994.

BARN OG UNGE

I 1992 og 1993 er antall barnehageplasser økt med 35.800. For 1994 ligger det an til en utbygging av nærmere 14.000 plasser.

Foreldrepermisjon ved fødsel er utvidet til 52 uker med 80 % lønnskompensasjon fra 1. april 1993. Tre uker er forbeholdt tiden før fødsel og 4 uker av foreldrepermisjonen er forbeholdt far. Enslige forsørgere disponerer alle 52 ukene, og mor disponerer alle ukene dersom far ikke er yrkesaktiv. Engangsstøtten til kvinner som ikke har rett til lønnet permisjon er økt fra 17.790 til 23.275 fra 1. april 1993.

Det er nedsatt et utvalg som skal vurdere fedrenes selvstendige rett til å opptjene fødselspenger.

Tidskonto-ordningen som gir mulighet for å ta ut deler av foreldrepermisjonen som nedsatt arbeidstid, ble satt i verk 1. juli 1994.

Fra 1993 er det innført obligatorisk mekling for foreldre med barn under 16 år som har til hensikt å oppløse ekteskapet. Meklingen er ment å sikre barnas interesser.

Den 3-årige programperioden for Nasjonalt utviklingsprogram for barnevernet ble avsluttet i 1993.

Det foretas nå en bred gjennomgang av barneloven for å vurdere om loven i tilstrekkelig grad tar hensyn til dagens samlivsmønster, bl.a. vil regelverket for barnebidrag vurderes nærmere.

UTDANNING

Det er vedtatt obligatorisk skolestart for 6-åringer og 10-årig grunnskole. Det forutsettes at skolestart for 6-åringer kan skje fra 1997, etter at Stortinget har fått seg forelagt kostnadsoverslag ved reformen.

En forutsetning for innføring av 6-årsreformen er at skolefritidsordningen er tilstrekkelig utbygd. Antallet barn med plasser i skolefritidsordninger er økt fra 38.645 i 1992 til 49.352 i 1994. Ved utgangen av 1993 hadde 80% av kommunene etablert skolefritidstilbud som omfattet 28% av landets elever i 1.-3.- klasse. Det er åpnet for familie-fritidsordninger.

All ungdom er sikret rett til 3-års kompetansegivende opplæring fram til yrkeskompetanse eller studiekompetanse etter at Reform-94 trådte i kraft 1. august 1994. Det er etablert en oppfølgingstjeneste for ungdom som ikke er i opplæring eller arbeid. Antallet læringer er økt og en rekke nye fag er lagt under Lov om fagopplæring. Det er igangsatt

et arbeid for å skaffe tilveie det nødvendige antallet lærlingeplasser i samarbeid med partene.

Antallet søkere til høyere utdanning har økt og for å møte dette er antallet studie-plasser vokst fra 154.220 i 1992 til ca. 165 000 studie-plasser i 1995. Opptakskapasiteten er økt mest innenfor helse-sosial- og lærerutdanningen.

For å sikre en bedre arbeidsdeling, spesialisering og integrering av høyere utdanning er Norgesnett under etablering. Reformen innebærer også at 98 høyskoler er slått sammen til 26 statlige høyskoler fra 1. august 1994.

En ny lov om universiteter og høyskoler ligger til behandling er i Stortinget.

Stipendandelen i studiefinansieringen er økt til 24 % fra 1995. Renten på studielån for nyutdannede har gått ned fra 9.5 % i 1992 til 7.5 % i 1995.

FORSKNING

De tidligere forskningsrådene er slått sammen til Norges Forskningsråd. Forskningsrådet skal være et sentralt forskningspolitisk organ med ansvar for å fremme grunnleggende og anvendt forskning på alle felt. Den store veksten i antallet studenter har medført at forskningskapasiteten har blitt økt ved universiteter og høyskoler. Gjennom EØS-avtalen deltar Norge i EUs 4. rammeprogram for forskning. Dette gir norske forskere tilgang til hele bredden i EUs forskningsprogrammer.

KULTURPOLITIKK

Det er gjennomført omfattende endringer i funksjonsdelingen mellom stat og kommune på kultursektoren for å sikre økt formidling av kunst og kultur på nasjonalt så vel som på regionalt plan.

Regjeringen har utarbeidet en nasjonal handlingsplan for den videre utvikling innen formidling av billedkunst og kunsthåndverk, og en handlingsplan for estetisk kvalitet i offentlig miljø og etablert Norsk Form Senter.

Regjeringen har satset på styrket formidling av kulturopplevelser og kulturaktiviteter til barn og unge både i arbeidet ved de faste institusjonene på kulturområdet og gjennom en økt satsing på prosjekter. Satsningen på musikkverksteder for ungdom med interesse for rock,

jazz og folkemusikk har vært meget vellykket, og videreføres på et høyt nivå.

Det utarbeides en handlingsplan for styrking av de estetiske fag og kulturdimensjonen i grunnskolen.

For å oppfylle målsettingen i Regjeringens idrettsmelding om idrett for alle, med barn og ungdom som viktigste målgruppe, er støtte til nærmiljøanlegg samt rehabilitering av eksisterende anlegg prioritert. Det er også øremerket midler til tiltak i storbyene, idrett for arbeidsløse, barne- og ungdomsidretten samt rekruttering av kvinner som ledere og trenere.

Regjeringen har styrket innsatsen mot doping innen idretten på nasjonalt så vel som på internasjonalt plan.

Regjeringen la i 1993 frem en stortingsmelding med en helhetlig gjennomgang av mediepolitikken, «Media i tida».

Høsten 1993 ble det opprettet to nye riksdekkende radiokanaler, NRKs Petre og den kommersielle allmennkringkastingskanalen P4.

Regjeringen har fremlagt en handlingsplan mot vold i media. Et offentlig utvalg har utredet eierforhold i media og vurdert mulige former for regulering for å motvirke uønskede eierskapsformer.

I tråd med prioriteringene i Kulturmeldingen har Regjeringen styrket innsatsen for norsk filmproduksjon, økonomisk og organisatorisk. De statlige filminstitusjonene er samlet innenfor rammene av Det Norske Filminstitutt. Filmens Hus er under etablering i Oslo og det er opprettet et audiovisuelt produksjonsfond som skal styrke norsk film- og fjernsynsproduksjon og nærkringkastingssektoren i Norge.

OL på Lillehammer ble gjennomført innenfor vedtatte økonomiske rammer og ble en stor suksess. Arrangementet var en enestående markering av norsk natur, kultur, næringsliv og av det norske samfunn. Betydelige innsparinger og merinntekter i OL-budsjettet medfører at etterbruksarbeidet i OL-regionen tilføres om lag 400 mill. kroner.

HELSE- OG SOSIALPOLITIKK

For å stimulere til en mer rasjonell og fornuftig oppgavefordeling mellom sykehus i det enkelte fylke og mellom nivåene i helsetjenesten, er det bevilget øremerkede tilskudd til omstillingstiltak i fylkeskommunene.

For å stimulere til en bedre utnyttelse av eksisterende behandlings-

kapasitet på tvers av fylkesgrenser, er det siden 1992 bevilget øremerket tilskudd til økt behandling av pasienter i somatiske sykehus.

Regjeringen la våren 1993 fram en melding om «Utfordringer i det helsefremmende og forebyggende arbeidet», med tre innsatsområder: Forebygging av psykososiale problem, av belastningslidelser og av ulykker.

Det er vedtatt en ny lov om vern mot smittsomme sykdommer.

Det er lagt fram en handlingsplan om forebygging av belastningslidelser, som ni departementer og tre andre statlige etater samarbeider om.

Det er vedtatt en egen lov om medisinsk bruk av bioteknologi.

Tilbudet til psykiatriske pasienter i kommunene styrkes med 100 millioner i 1995 til øremerket tilskudd til nye stillinger, flere dagtilbud og tettere samarbeid med arbeidsmarkedsetaten.

Regjeringens Handlingsplan for funksjonshemmede er videreført for 4-årsperioden 1994-97. Planen inneholder omlag 90 forskjellige tiltak.

Det er gjennomført en særskilt satsing på nye tiltak for de eldste eldre. Bl.a. ved et nytt oppstartingsstilskudd til kommunene til bygging av nye sykehjemsplasser eller omsorgsboliger og til ombygging fra flersengsrom til enerom i aldersinstitusjonene. Geriatrien er styrket bl.a. med økte midler.

Botilskuddsordningen for pensjonister er økt og ordningen er utvidet til å omfatte pensjonister med inntekt lik minstepensjon pluss 30 %.

Det er lagt fram stortingsmelding om tiltak for rusmiddelmissbrukere. Et Norgesnett av regionale kompetansesentre er under etablering for etterutdanning og evaluering i omsorgen for rusmiddelmissbrukere.

Ot.prp. om endring av alkoholloven er fremlagt; inndraging av skjenkebevilling ved omsetning av narkotika på skjenkested.

For å få større trygde- og skattemessig likebehandling av samboerpar og ektepar, vil minstepensjonistektepar få samme sats i sært tillegg som ugifte samboere. Nye pensjonist-samboere, som tidligere har vært ektefeller eller har felles barn, får samme trygderettslige status som ektepar.

EUROPAPOLITIKKEN

Norge søkte om medlemskap i Den europeiske union 25. november 1992. Forhandlingene om medlemskap begynte i april 1993 og varte ett år. Avtalen mellom Norge og EU ble undertegnet på Korfu 24. juni 1994. Avtalen tok hensyn til de nasjonale særtrekkene og sikret muligheten for å videreføre en aktiv regionalpolitikk, varige støtteordninger for landbruket, vår andel av og en forsvarlig forvaltning av fiskeresursene. Fra sommeren 1994 har Norge deltatt i EU-samarbeidet som aktiv observatør. I folkeavstemningen den 28. november 1994 sa imidlertid et flertall på 52,2 % av velgerne nei til medlemskap.

UTENRIKS- OG BISTANDSPOLITIKK

Regjeringen har deltatt aktivt i arbeidet med å utforme en europeisk og transatlantisk utenriks- og sikkerhetspolitikk som fanger opp de betydelige endringer som har funnet sted i de seinere år i Europa. En utvidelse av det vestlige samarbeidet til å omfatte de sentral- og øst-europeiske land, inklusive Russland, har stått sentralt.

Norge har støttet den dyptgripende omforming NATO har gjennomgått for å kunne bidra til innpassing av østlandene i det euro-atlantiske sikkerhetspolitiske samarbeid, hovedsakelig gjennom Det nordatlantiske samarbeidsråd (NACC) og Partnerskap for Fred (PFP). Dette samarbeidet bidrar på en konkret og praktisk måte til reformprosessen i de nye demokratier og til styrkede bånd på tvers av de tidligere blokk-grensene i Europa.

Regjeringen har tatt initiativet til opprettelsen av Barentssamarbeidet mellom de norske, svenske, finske og russiske fylkene i regionen, samt urfolkene. De nordiske land, Russland, Europakommisjonen, så vel som flere observatørland deltar nå i dette samarbeidet på nasjonalt nivå.

Barentssamarbeidet er også en viktig politisk ramme for støtten til reformlandene i øst gjennom Regjeringens Handlingsprogram for Øst-Europa, som omfatter blant annet økonomisk støtte til næringsrettede prosjekter, demokratistøtte og planer for miljøarbeid på Kola. Handlingsplanen gjør det også mulig for Norge å bidra aktivt til det regionale samarbeidet i Østersjøregionen.

Regjeringen har støttet aktivt opp om internasjonale bestrebelser på å oppnå en fredelig løsning på konflikten i det tidligere Jugoslavia. En betydelig norsk kontingent deltar i FNs fredsbevarende styrker (UNPROFOR), og det er gjennomført den største satsingen noen sinne på humanitært hjelpearbeid overfor flyktninger og internt fordrevne i området.

I tråd med flere landsmøtevedtak har Regjeringen satt mye inn på å fremme fred i krigs- og konfliktområder. Utenriksdepartementet og FAFO la forholdene til rette for Oslo-avtalen mellom Israel og PLO. Siden har Regjeringen vært sentral i det internasjonale arbeidet for å hjelpe i gang den palestinske selvstyreadministrasjonen i Gaza og på Vestbredden. Norge var også vertskap i juni 1994 da regjering og gerilja i Guatemala undertegnet foreløpige fredsavtaler. Regjeringen har også aktivt støttet opp under Thorvald Stoltenbergs meklerinnsats for FN i det tidligere Jugoslavia.

Bistandsarbeidet er opprettholdt på et nivå over 1% av bruttonasjonalinntekten, noe som fortsatt gir Norge en ledende posisjon i internasjonalt bistandsarbeide. Det legges vekt på en nødvendig balanse mellom økonomisk og sosial utvikling. Viktige målsettinger som bedre miljø og naturressursforvaltning, kvinnenenes stilling og menneskerettigheter/demokrati-utvikling står sentralt i arbeidet.

FORSVARET

Forsvaret er inne i den største omstillingsprosess som er gjennomført siden den andre verdenskrig. Omstillingen følger av behovet for å dimensjonere Forsvaret etter de oppgaver, sikkerhetspolitiske endringer og økonomiske rammevilkår som vi nå står overfor. Målsettingen er at Forsvarets nye organisasjon skal være på plass år 2012. Sentrale oppgaver i dette arbeidet er å styrke materiellinvesteringer og redusere driftsomkostningene.

Omstillingen av Forsvaret berører en rekke arbeidstakere og lokalsamfunn. Omstillingen vil i første rekke bli gjennomført ved frivillig og naturlig avgang. Det er opprettet en ressursorganisasjon for arbeidstakere som eventuelt blir overflødige som en følge av omstillingen. Ressursorganisasjonen skal sikre at den enkelte får maksimal støtte for å få nytt virke i statlig eller privat virksomhet. Berørte lokalsamfunn vil støttes i arbeidet med å skape nye arbeidsplasser.

LANDBRUKSPOLITIKKEN

Regjeringen har styrket distriktsjordbruket ved å snu inntektsutviklingen i næringen til fordel for distriktsjordbruket, spesielt produksjon av sau og melk. Dette er en riktig fordelingspolitikk, fordi det er i denne delen av landbruket det er heltidsarbeidsplasser i områder hvor det er vanskeligst å finne alternative arbeidsplasser.

I de siste jordbruksoppgjørene har et klart Stortingsflertall støttet opp om lavere korn- og kraftforpriser for å få ned kostnadsnivået i jordbruket. En ser nå resultater av denne politikken. I 1991 gikk kostnadene

i jordbruket ned for første gang på mange år. Etter 1991 har kostnadene gått ytterligere ned.

Lavere kraftforpriser har gjort det mulig å få til en prioritering av distriktsjordbruket (kjøtt, melk) som har kraftfor som innsatsvare, samtidig som jordbruksoppkjørets ramme er blitt redusert. Dette innebærer en prioritering av sysselsettingen i sårbare områder, der mange - særlig i melkeproduksjonen - har jordbruket som hovedinntektskilde. Kornproduksjonen foregår hovedsakelig på deltidsbasis i mer sentrale strøk. En reduksjon i lønnsomheten får derfor ikke nevneverdige konsekvenser for bosetting og sysselsetting.

Det er også tatt initiativ til en offensiv satsing på flere områder for å styrke landbrukets muligheter, bl.a. gjennom konkurransestrategiene for norsk mat og tiltak for å utvikle alternativ sysselsetting. Bevilgningene over Landbrukets Utbyggingsfond og Bygdeutviklingsfondet til utviklingstiltak er økt og fondet er innført i alle fylker. I konkurransestrategiene er alle deler av produksjonskjeden fra jord til bord representert i arbeidet med å utvikle fortrinn og sikre en konkurransedyktig kvalitetsproduksjon av matvarer i Norge. Et program for kvalitetsstyring i hele verdikjeden i en egen merkeordning for norske kvalitetsprodukt, og et program for lønnsom eksport, er sentrale deler av denne strategien.

EØS-avtalen gir adgang til tollfrie kvoter på EU-markedet for 6 produkter som vil være konkurransedyktige (moreller, jordbær, plommer, brokkoli, blomkål og kinakål). Norge kan tilby dem etter at EUs egen sesong er slutt, og derved oppnå en god markedsposisjon. En del prøvesalg er gjennomført, og erfaringene så langt tyder på stor interesse for kvalitetsprodukter av bl.a. moreller og jordbær. Det ligger allerede inne ordrer for 1995 som kan innebære en dobling av 94 eksporten.

Sluttstrek for de reelle forhandlingene i Uruguayrunden i GATT ble satt 15. desember 1993. Regjeringen har fremmet en proposisjon til Stortinget om GATT-avtalen med sikte på stortingsbehandling i høst.

Allt tyder nå på at avtalen vil kunne tre i kraft fra 1.1.95. Avtalen vil innebære en økt konkurranse og en økt stimulans til omstilling og effektivisering i jordbruket og foredlingsindustrien.

FISKERIPOLITIKKEN

Det er arbeidet med utforming av en helhetlig strategi for å utløse potensialet for økt verdiskapning i fiskeri- og havbruksnæringen.

Regelverket for torskefisket i vernesonen ved Svalbard har blitt presisert for å stoppe irregulært fiske.

Havbruksoffensiven (1991-1993) har resultert i at den tekniske tilstanden og de driftsmessige- og miljømessige forholdene ved oppdrettsanleggene er vesentlig bedret. Medisinbruken har gått ned med over 80 %. Arbeidet med sykdomsforebyggende tiltak har gitt resultater og sykdomssituasjonen er i dag under rimelig god kontroll.

Det er satset på forskning og utvikling av nye marine arter, både gjennom oppdrett og havbeitforsøk, bl.a. med kveite, hvor en har kommet lengst i utviklingen mot kommersielt oppdrett.

Det har vært foretatt en rekke lovendringer, bl.a. i lov om prisregulering ved import av fisk og fiskevarer er vedtatt. Lov om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer endret slik innkrevde avgiftsmidler kan brukes til dekning av utgifter både ved innenlands og til felles markedsføring av norsk fisk.

For å sikre at all fangst som blir ilandført i Norge er lovlig fisket og at fangsten er tatt i samsvar med ønsket beskatningsmønster er det foretatt endringer i lov om Norges fiskerigrense. Det er også foretatt endringer i lov om saltvannsfiske for å forbedre ressurskontrollen.

Utkast til ny deltakerlov er sendt på høring i november 1994. Fem tidligere lover foreslås samlet i en lov, noe som vil gjøre regelverket lettere tilgjengelig og mer oversiktlig. Forslaget til ny deltakerlov vil videre styrke vernet mot kvotehopping.

SAMFERDSELSPOLITIKK

Samferdselsbedriftene har gjennomgått betydelige omstillinger for å sikre et godt tjenestetilbud over hele landet, trygge arbeidsplasser for framtida og hindre privatiseringsframstøt. Luftfartsverket er omdannet til forvaltningsbedrift mens Norges Statsbaner og Postverket har fått utvidede fullmakter som forvaltningsbedrifter. For å sikre den samfunnsmessige styringen og gi selskapet vilkår på linje med det som gjelder konkurrentene, er Televerket omdannet til heleid statsaksjeselskap fra 1. november 1994.

Fra 1. januar 1995 blir Postgiro slått sammen med Norges Postbank under navnet Postbanken. Et hovedmål med sammenslåingen er å sikre og styrke bank- og betalingstilbudet i hele landet.

Et nytt overordnet styringssystem for Statens Vegvesen skal forbedre den politiske styringen og i større grad vektlegge de store linjer i vegpolitikken.

Fra 1. april 1994 er det åpnet for at norske flyselskaper kan konkurrere innenlands, med midlertidig unntak for bl.a. de rutene Widerøes Flyveselskap trafikkerer. Konkurransen har gitt et bedre flytilbud og flere rabattbilletter. For å sikre flytilbudet i alle deler av landet, kan myndighetene kjøpe flytransport-tjenester.

Norsk jernbaneplan 1994-97 og Norsk veg- og vegtrafikkplan 1994-97 innebærer en sterk satsing på videre utbygging av et moderne veg- og jernbanenett. Utbyggingen av transportinfrastrukturen har gitt et bedre og mer miljøvennlig transporttilbud i alle deler av landet, lavere transportkostnader for næringslivet og økt sysselsetting.

Trafikksikkerhetstiltak langs vegnettet er trappet betydelig opp de siste årene; gjennom utbygging av gang- og sykkelvegnettet, kollektivtiltak i storbyene, støyreducerende tiltak langs vegnettet og utbedring av ulykkessteder/-punkter. Staten har overtatt ansvaret for bygging og vedlikehold av gang- og sykkelveger langs riksvegene.

Med EØS-avtalen er regler for kjøretøykontroll og kjøre- og hviletid skjerpet.

KRIMINALITET

«To-instansbehandlingen» i rettsapparatet for straffesaker er vedtatt og skal gjennomføres fra 1.8.95. Reformen gir taltalte mulighet til å få prøvet skyldsspørsmålet to ganger, og vil medføre en betydelig styrking av rettsikkerheten.

Soningskøen er avviklet. Skien nye kretsfengsel ble åpnet i august 1993. I tillegg bygges nytt fengsel på Ringerike, og det planlegges nytt fengsel i Trøndelag for innsatte med store adferdsavvik. Våren 1994 startet rehabilitering av Oslo kretsfengsel.

Det er utarbeidet en handlingsplan mot narkotika, som inneholder en rekke tiltak for bl. a. å hindre innførsel, omsetning og bruk. Samarbeidet mellom politi, påtalemyndigheten og kontrollmyndighetene har gitt gode resultater i kampen mot svart økonomi. Det er opprettet et bredt sammensatt konkurransråd for en prøveperiode på to år, og det er vedtatt nye lovregler om straff for hvitvasking av penger og bankenes rapporteringsplikt. Ved Økokrim er det etablert en særskilt enhet som skal følge opp bankenes innrapportering og etterforske hvitvasking av penger.

Det nasjonale forebyggings-programmet «Trygghet og nærhet i hverdagen» er fulgt opp gjennom flere prosjekter. Det er vedtatt forbud mot å bære kniv o.l. på offentlig sted. Alle større byer har i 1994 gjennomført tiltak for å bekjempe gatevold.

Innsatsen mot barnepornografi, seksuell utnyttelse av barn og såkalt barnesex-turisme er styrket.

Kriminalitetsorfrenes stilling er styrket ved en rekke lovendringer. Ofrenes rett til informasjon og innsyn i saksdokumentene er styrket. Bistandsadvokatordningen er bygget ut. Ofrene har fått bedret sin erstatningsrettslige stilling.

INNVANDRINGS- OG FLYKTNINGEPOLITIKK

Det er lagt frem en stortingsmelding om en helhetlig flyktningepolitikk. Med hovedvekten på å gi beskyttelse til flest mulig, legge til rette for tilbakevending i trygghet, og bidra til gjenoppbygging.

Når det gjelder asylsøkere og flyktninger, har utviklingen de siste to årene - også med hensyn til det innenlandske flyktningearbeidet - vært preget av de pågående konfliktene i det tidligere Jugoslavia. I 1993 var det en kraftig økning i antallet asylsøkere, med en tilstrømning på til sammen 12.876 personer. I 1994 har tilstrømningen avtatt sterkt, samtidig som regjeringen tok initiativ til en landsomfattende «bosettingsdugnad» av ca. 12.000 flyktninger i kommunene.

Etter anmodning fra FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) har Norge fra og med 1992 lagt opp til en mer fleksibel disponering av kvoten for overføringsflyktninger, bl.a. ved at et økt mottak i et år kan føre til et redusert mottak påfølgende år. Totalt i perioden 1992-94 sa Norge seg villig til å ta imot ca. 3.200 flyktninger fra krigsområdene i Bosnia-Hercegovina gjennom UNHCR. Andre nasjonaliteter utgjorde i perioden 1992-94 til sammen ca. 1.850 overføringsflyktninger.

Regjeringen har i 1993 og 1994 bevilget totalt 10,1 millioner kroner til Ungdomskampanjen mot rasisme som ble gjennomført i et samarbeid mellom samtlige politiske ungdomsorganisasjoner. Selve gjennomføringen av kampanjen foregikk hovedsakelig i 1994.

Statsministeren tok i 1993 initiativ til en europeisk handlingsplan for bekjempelse av rasisme, fremmedfrykt, antisemittisme og intoleranse overfor Europarådets Parlamentarikerforsamling. Idéen om en slik handlingsplan endte opp i Wien-erklæringen som ble avgitt av medlemslandenes statsoverhoder på Europarådets toppmøte i oktober 1993. I tillegg til en europeisk ungdomskampanje mot rasisme, som skal foregå i 1995, har Wien-erklæringen resultert i nedsettelse av en ekspertkomité som skal vurdere medlemslandenes lovgivning, politikk og andre tiltak for å bekjempe rasisme, samt en styrking av Europarådets generelle engasjement på dette feltet.

KIRKEN

Antallet prester i Den norske kirke er økt med 37 i perioden 1992-95. Antall kateketer er økt med 23 og antallet soknediakoner med 40 i samme periode. Sjømannsmisjonen er styrket med 6 mill. i perioden. Gjenoppbyggingen av Erkebisppegården i Trondheim er startet opp. Norges første kvinnelige biskop ble utnevnt i februar 1993.

SAMEPOLITIKK

Fra norsk side er det i tråd med samiske ønsker, tatt initiativ til å starte arbeid med en nordisk samekonvensjon. Fra 1994 har sametingene i Norge, Sverige og Finland fått observatørstatus i Nordisk Råd.

Regjeringen har siden 1993 iverksatt et omstillingsprogram for Indre Finnmark for å legge forholdene til rette for en bedre og mer balansert bruk av reinbeiteressursene i Finnmark, og skape grunnlag for alternativ sysselsetting for de familier som må eller ønsker å forlate rein-driften.

Det har utviklet seg et nært og godt samarbeid mellom Sametinget og Regjeringen. Den fortsatte utvikling av Sametinget, både som folkevalgt organ for den samiske befolkning og som organ for myndighetsutøvelse, er under kontinuerlig utvikling.

ANDRE SAKER

Det er vedtatt ny konkurranselov og ny pristiltakslov, og Prisdirektoratet og Statens pristilsyn omorganisert til Konkurransetilsynet. Målet er å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser, ved at sanksjon- og håndhevingssystemet er blitt mer effektivt og ved at loven er blitt mer oversiktlig og lettere tilgjengelig for de næringsdrivende.

For å effektivisere innkjøpsvirksomheten er det etablert et 3-årig program for statlige innkjøp. Samtidig skal programmet bidra til å utvikle mer konkurransedyktige norske leverandører på offentlige markeder i Europa.

Norsk Arbeidsgiverforening for Virksomheter med Offentlig tilknytning (NAVO) er etablert som en selvstendig virksomhet. Ca 25 virksomheter er i dag medlemmer. Det nye «Televerket AS» skal også bli medlem av NAVO.

AKTUELT PERSPEKTIV

Aktuelt Perspektiv har hatt en god utvikling fra og med siste halvår av 1993, etter en bekymringsfull tilbakegang det foregående halvannet år. Godkjent opplag for 1992 sank til 14.051 eksemplarer. Bates Dialog ble derfor engasjert til en salgskampanje og den førte til at opplaget for 1993 økte til 17.259 eksemplarer. Opplaget for 1994 er ventet å ligge vesentlig høyere. Vi har nå etablert vår egen lille salgsorganisasjon på provisjonsbasis som viser gode resultater.

Med en årsomsetning på 6,9 millioner kroner viste resultatet for 1992 et overskudd etter finansinntekter på vel 1 million kroner. I 1993 var omsetningen på 8 millioner kroner med et årsunderskudd på vel 1 million kroner som ble dekket av egne fonds. Underskuddet skyldes i hovedsak en investering på 1,7 millioner kroner i ovennevnte salgskampanje og at man valgte å føre regnskapet i tråd med forsiktighetsprinsippet.

Aktuelt Perspektiv har fortsatt kontrakt med A-pressens Osloredaksjon (APOR) for sideframstilling, og med Akershus Arbeiderpresse for trykking av avisa.

Avisa har i alt 9 ansatte som utgjør 8 årsverk. Av disse har kontorsiden halvannet årsverk. Redaktør Pål Nordenborg har fra 01.04.1994 permisjon fra sin stilling på grunn av et engasjement i Uteriksdepartementet. Ingrid Sagranden er konstituert som redaktør i hans fravær.

Aktuelt Perspektiv kommer med 48 utgaver i året og fra og med 1993 bare med tabloidaviser. Magasinet ble nedlagt da det viste seg vanskelig å få aktuelle personer til å påta seg den relativt arbeidskrevende oppgaven med å fungere som redaksjon for fire slike utgaver i året.

DET NORSKE ARBEIDERPARTI'S LOTTERI- VIRKSOMHET

1992

Det norske Arbeiderparti's Lotterivirksomhet er en fortsettelse av Arbeiderbevegelsens Lotteribyrå ANS. Driften startet 1. mai 1992.

ROSELOTTERIET

Roselotteriet nr. 5 startet opp 15.08.92 med en salgstid frem til 01.05.93. Lotteriomgangen hadde en tillatt omsetning på 12 millioner kroner, eller 600.000 lodd à kr 20,-. Det ble benyttet skrapelodd, og loddene ble solgt ene og alene gjennom telefonsalg. Salget over telefon foretas ved salgssavdelingen i Hunndalen, og er rettet mot tidligere loddkjøpere og medlemmer i partiet.

Resultatet ved årsslutt viser at vi har lykket godt med telefonsalget, og at det er denne salgsform/-metode man bør og må satse på videre. Fra lotteri nr. 5 er det ikke foretatt aktivt organisasjonssalg. Man er heller i ferd med å bygge opp en stabil og stadig voksende kundemasse bestående av enkeltpersoner med abonnement og/eller enkeltkjøp.

Det er foretatt en kritisk og konstruktiv gjennomgang av kostnads-siden ved telefonsalget og lotteridriften generelt, noe som har gitt en bedre inntjening.

ADMINISTRASJONEN

Pr. 31.12.92 er det tre ansatte ved administrasjonen i Hunndalen. I tillegg er det ansatt ca. 25 telefonselgere ved salgssavdelingen samt to gruppeledere som leder selgerne på kveldstid. Alle disse er kun engasjert i forhold til lotteriprojekt nr. 5.

1993

ROSELOTTERIET

Lotteriomgang nr. 5 ble avsluttet 01.05.93, samtidig som Roselotteriet nr. 6 startet opp. Lotteri nr. 5 viste et resultat i tråd med budsjett og forventninger.

Lotteri nr. 6 hadde en salgsperiode fra 01.05.93 til 31.12.93, og med en total tillatt omsetning på 550.000 lodd à kr 20,-.

1. september 1993 startet vi opp ved vår nye salgsavdeling på Lillehammer. Som et ledd i det vekstpotensiale vi har i partiets medlemsmasse og vårt ønske om økt omsetning, var det sentralt og riktig med en utvidelse av salgsorganisasjonen/-apparatet. Man har ved etableringen av Lillehammer-avdelingen kapasitet til totalt 22 telefonselgere pr. kveld. Kapasiteten ved avdelingen i Hunndalen er 12 selgere, og 10 selgere ved Lillehammer-avdelingen.

Ved årsslutt er lotteriets aktive kundemasse, med kjøp i lotteri nr.5 og/eller lotteri nr.6, bestående av hele 30.000 enkeltpersoner.

Resultatet pr 31.12.93 viser et godt overskudd. Dette med bakgrunn i at både lotteriomgang nr. 5 og nr. 6 har gått som forventet/budsjettet.

ADMINISTRASJONEN

Pr. 31.12.93 er det tre fast ansatte ved administrasjonen i Hunndalen. Ved hver av salgsavdelingene er det ansatt avdelingsledere på engasjement for ett år.

Ved utgangen av året var ca. 30 telefonselgere og to gruppeledere engasjert ved salgsavdelingen i Hunndalen og 15 telefonselgere samt to gruppeledere ved Lillehammer-avdelingen. Alle telefonselgere og gruppeledere er engasjert i forhold til hvert enkelt lotteriprojekt.

ARBEIDERNES UNGDOMSFYLKNING

AUFS VISJON

Vår visjon er at enkeltmennesker sammen skal skape et fritt og rettferdig samfunn, hvor økologi settes foran økonomi, og menneskelige verdier foran materiell velstand.

AUFS ORGANISASJONSIDE

Vi vil med utgangspunkt i enkeltmedlemmet ta ansvar for hverandre og skape aktiv deltakelse og demokrati i AUF. Vi vil ha utadvendte arbeidsformer for å vise vår politikk i praksis, og bevisstgjøre og provosere ungdom til engasjement for å nå vår visjon. På et selvstendig grunnlag vil vi være kritiske til det bestående og reise morgendagens spørsmål.

Landsmøtet i 1992 vedtok mål for landsmøteperioden, som sentralstyret og fylkeslaga forpliktet seg til å følge i perioden. I tillegg sluttet landsmøtet seg til fellesmål med LOs ungdomsutvalg på det faglige området.

MÅL 1: ARBEID

Alle under 25 år skal ha meningsfylt arbeid eller utdanning. AUF skal ha bidratt til nytenking for framtidsetta arbeidsplasser, og til en økonomi som skaper arbeid til alle.

Fagligpolitisk: Innen utgangen av 1995 ha fjernet arbeidsledigheten blant ungdom under 25 år.

MÅL 2: MILJØ

AUF skal få gjennomslag for at det årlig skal behandles ressursregnskap på Stortinget, i fylkeskommuner og kommuner innen neste landsmøte. Gjennom praktisk politisk arbeid skal vi påvirke til økt innsats for en økologisk balanse og en solidarisk politikk overfor u-landene.

Fagligpolitisk: Innen utgangen av 1995 ha svar på hvordan arbeiderbevegelsen kan løse konflikten mellom arbeid og miljø.

MÅL 3: LIVSKVALITET

AUF skal få gjennomslag for at det årlig skal behandles livskvalitetsmelding på Stortinget, i fylkeskommuner og kommuner innen neste

landsmøte. Vi vil endre holdningene slik at menneskelige verdier og livskvalitet blir styrende for politikken på alle plan.

Fagligpolitisk: Få ungdom til å engasjere seg for en rettferdig fordeling mellom generasjoner og mellom ungdom.

MÅL 4: ANTI-RASISME

AUF skal kjempe aktivt mot all form for rasisme og nynazisme.

MÅL 5: ORGANISASJON

AUF skal få flere, aktive og godt skolerte medlemmer i selvstendige lokallag, samt jobbe for økt samarbeid mellom lokalt, fylkes- og sentralt nivå.

Fagligpolitisk: Ha levert et stadig økende antall tillitsvalgte til LO og AP, som representerer en politisk og organisatorisk fornyelse.

MÅLARBEIDET

Sentralstyret og det sentrale kontoret har jobbet ut fra måla og lagt handlingsplaner for å nå måla. Sentralstyret har i stor grad vist ansvar i å prioritere mål foran andre politiske saker.

Fylkeslaga har også i stor grad jobbet svært målrettet. Det er allikevel en del å hente ved større samordning og at fylkene forholder seg til det vi i fellesskap har prioritert.

Konklusjonen må uansett bli at samarbeidet med fylkeslaga på dette har gått svært bra og en har kommet til en samarbeidsform som er god både for AUF-sentralt og fylkene.

EVALUERING AV HOVEDMÅLENE FOR LANDSMØTEPERIODEN

MÅL 1: ARBEID

Alle under 25 år skal ha meningsfylt arbeid eller utdanning. AUF skal ha bidratt til nytenking for framtidsetta arbeidsplasser, og til en økonomi som skaper arbeid til alle.

Fagligpolitisk: Innen utgangen av 1995 ha fjernet arbeidsledigheten blant ungdom under 25 år.

SYSSELSETTINGSPOLITIKKEN

AUFs sentralstyre arbeidet med forslag til nytt program for DNA og laget endringsforslag. Særlig ble det arbeidet med nye forslag til sysselsettingsdelen. Dette resulterte i gjennomslag for mange av våre forslag, og et godt program på sysselsetting. Blant annet fikk AUF programfestet en forpliktende målsetting om arbeid eller opplæring til alle under 25 år.

AUF vedtok på landsstyremøte i mai 1993 et nytt sysselsettingsmanifest.

AUF tok også initiativ til et utvalg mellom DNA, LO, AUF og Regjeringa for å følge opp landsmøtevedtak og landsstyrevedtak i DNA om arbeid eller opplæring til alle under 25 år som har gått ledig mer enn seks måneder. Trond Giske deltok fra AUF. Dette utvalget la fram en plan for hvordan Regjeringen kunne gjennomføre programmet i forhold til ungdomsledigheten. De aller fleste tiltaka ble innarbeidet i Statsbudsjettet. Dermed er AUFs mål for denne perioden på arbeid nådd. Vi må følge opp for å sikre at alle får dette tilbudet videre.

AUFs LÆRLINGEAKSJON

AUF har tilsammen reist 117 interpellasjoner til ordførere og fylkesordførere om å ta inn flere lærlinger i kommunene. I tillegg har flere fylker kartlagt hvor mange lærlinger det er i offentlig sektor og hva mulighetene er. Dette har resultert i at flere har blitt tatt inn i lærlingeplass.

AUF har også lokalt arbeidet sammen med LOs ungdomsutvalg med lærlingekampanje særlig retta mot privat sektor.

AUF gjennomførte våren 1993 en postkortaksjon med følgende krav til Arbeidsminister Gunnar Berge:

- Lovfestet rett til videregående utdanning eller opplæring.
- Ungdomsgarantien om arbeid eller utdanning utvides til å omfatte alle under 25 år.
- Partene i arbeidslivet må oppfylle målsettingen om 20.000 lærlingeplasser.

UNGDOMSLØNNINGER

Inn mot valgkampen ble ungdomslønninger kjørt fram som hovedsak fra Unge Høyre og etterhvert Høyre og NHO. Dette ble en kjempedebatt for oss. Vi kom på offensiven i debatten og ikke minst ute på skolene

fikk vi brei oppslutning. AUF laga en egen løpeseddel på temaet og fikk slått Unge Høyre skikkelig tilbake. Regjeringen nedsatte et utvalg for blant annet å utrede ungdomslønninger. Både LO og AUF var invitert til å sitte i utvalget men takket nei. Bakgrunnen er at vi begge mener lønnsfastsetting er en sak for partene i arbeidslivet, og dessuten at det ikke er grunn til å angripe ungdomslønningene.

REFORM 94

AUFs gamle krav om lovfestet rett til 3 års videregående opplæring ble vedtatt i perioden. Vår kamp for dette og for reformer i den videregående skolen blir nå belønnet gjennom Reform 94. AUF har også både gjennom valgkampen og ellers forsvart reformen og argumentert for den.

Skoleutvalget har fulgt opp reform 94 politisk. AUF laget også i valgkampen en løpeseddel om Reform 94.

MÅL 2: MILJØ

AUF skal få gjennomslag for at det årlig skal behandles ressursregnskap på Stortinget, i fylkeskommuner og kommuner innen neste landsmøte. Gjennom praktisk politisk arbeid skal vi påvirke til økt innsats for en økologisk balanse og en solidarisk politikk overfor u-landene.

Fagligpolitisk: Innen utgangen av 1995 har svar på hvordan arbeiderbevegelsen kan løse konflikten mellom arbeid og miljø.

RESSURSREGNSKAP.

Sentralstyret nedsatte etter landsmøtet et utvalg for å arbeide med ressursregnskap. Konklusjonen var at det pr. i dag ikke finnes noen fullt ut forsvarlig måte å foreta dette på i kommuner og fylker. Det ville i såfall måtte innebære at det ble satt en pris på hvert eneste tre og hver eneste elg, og utvalget mente ikke det er en fornuftig måte å arbeide på. Det viktigste er at det foretas konsekvensanalyser i forhold til miljø ved hver eneste utbygging/inngrep i naturen. På den måten vil det være mulig å kartlegge miljø-konsekvenser før politiske vedtak fattes.

Regjeringa vil følge opp dette ved å lage en statusrapport på miljø og analyse på miljøkonsekvensene i Regjeringens langtidsprogram. Flere fylker og kommuner har vedtatt ressursregnskap. Det samme har de fleste fylkespartier og en del kommunepartier.

SOSIALDEMOKRATISK FRAMTID

AUFs arbeid med ideologi og ny politikk er bakgrunnen for at sentralstyret satte ned et eget utvalg som skulle jobbe med «Sosialdemokratisk framtid»-prosjektet.

AUF arrangerte «Sosialdemokratisk Framtid»-konferanse 1.-3. oktober 1993, med 350 deltagere fra hele landet som ei hel helg diskuterte ideologi og framtidspolitikk.

I tillegg ble det gitt ut et debattheft - «Sosialdemokratisk Framtid», som har blitt en av de mest brukte studieheftene. Også DNA-lag og AOF benytter seg av studieheftet.

ESY-MØTET

AUF arrangerte 2.-3.juli en europeisk miljø-konferanse i Oslo hvor Statsminister Gro Harlem Bruntland var hovedtaler. Dette er den første store konferansen innen IUSY som har de europeiske medlemsorganisasjonene som ramme. Konferansen samlet 120 deltagere fra 20 land. Gjennom 2 hele dager diskuterte konferansen miljø og utvikling.

MILJØUTVALGET - OLJE

AUF har våren 1994 markert seg særlig på olje-politikken. Gjennom blant annet AUFs stortingsrepresentant i miljø og energi-komiteen Gunn Karin Gjøl som aktivt jobbet mot Regjeringas oljemelding. Presset på Regjeringa for å begrense åpning for prøveborring på nye felt, førte til noe bedre resultat. Men AUF er ikke fornøyd, og vil følge opp APs oljepolitikk framover.

SKOLESTARTAKSJON MED MILJØ SOM TEMA

Skolestartaksjonen høsten 1994 ble en miljøaksjon. Løpeseddel og plakater med miljø som tema ble spredd på skolene i forbindelse med skolestart. Aksjonen reiste temaet søppel, produksjon og forbruk.

BARENTSUTVALGET

I januar 1993 ble den «Euro-arktiske Barentsregionen» etablert på ministermøte i Kirkenes. Dette danner bakgrunnen for at AUFs Barentsutvalg ble nedsatt i sentralstyret våren 1993. Formålet med Barentssamarbeidet er å sikre stabilitet, bidra til økt samhandling og en forsvarlig utnytting av naturressursene i denne regionen. Det er

den siste biten AUF er mest bekymret for. De rikeste naturressursene i Europa befinner seg i nettopp dette området.

Utvalget har laget en oversikt og handlingsplan for miljøet i Barentsregionen. Planen ble lagt fram i forbindelse med miljøvernministermøte i Bodø 14. juni i år. Utvalgets leder deltok også på en større konferanse i Arkhangelsk i mai 1993, sammen med Utenriksdepartementet. Formålet er å få kontakt med samarbeidspartnere og på sikt støtte oppbyggingen av sosialdemokratisk ungdomsorganisering i området. Utvalget har også etablert kontakt med først og fremst SSU i Sverige, men også med SNK i Finland, med mål om et mer utstrakt samarbeid.

MILJØPROGRAM

Landsstyret vedtok at miljøprogram skulle behandles på landsmøtet. Dette har medført mye studiearbeid og diskusjoner på miljøpolitikk i lag og fylkeslag.

AUF VIKTIG MILJØPOLITISK PÅDRIVER

AUFs rolle i miljøpolitikken er viktig. AUF er ikke redd for å si fra og ta nye debatter. På DNAs landsmøte fikk vi viktige vedtak både på miljø, men ikke minst på bistand. AUF fikk landsmøtet med på å endre DNAs program til å opprettholde bistand på samme nivå. Dessverre fulgte ikke Regjeringa opp dette i statsbudsjettet. AUF arbeidet for å endre dette i Stortinget. Resultatet av budsjettforliket ble høyere bevilgning til bistand.

MÅL 3: LIVSKVALITET

AUF skal få gjennomslag for at det årlig skal behandles livskvalitetsmelding på Stortinget, i fylkeskommuner og kommuner innen neste landsmøte. Vi vil endre holdningene slik at menneskelige verdier og livskvalitet blir styrende for politikken på alle plan.

Fagligpolitisk: Få ungdom til å engasjere seg for en rettferdig fordeling mellom generasjoner og mellom ungdom.

LIVSKVALITETSMELDING

Landsmøtet i AUF i 1992 vedtok at det var et sentralt mål for AUF å få innarbeidet begrepet livskvalitet i alle landets kommuner. For å hjelpe

AUF-lag rundt i kommunene i gang ble det nedsatt et utvalg av AUFs sentralstyre som laget et forslag til hvordan livskvalitetsundersøkelser kan foretas i kommunene. Forslaget til hvordan en livskvalitetsundersøkelse kan foretas ble sendt ut fra AUF-sentralt våren 1993.

LIVSKVALITET

Livskvalitet dreier seg også om ungdomslønninger, studiefinansiering og sosialdemokratisk framtid-debatten. Dette er saker AUF har brukt mye tid på i perioden.

FORDELINGSPOLITIKK

Landsstyret vedtok at et av AUFs landsmøteprogram skal være ungdomspolitisk fordelingsprogram. Dette har igangsatt debatten i fylkeslaga og vil resultere i et omfattende ungdomspolitisk fordelingsprogram på landsmøtet.

MÅL 4: ANTI-RASISME

AUF skal kjempe aktivt mot all form for rasisme og nynazisme.

AUF har nådd landsmøtets mål om å kjempe aktivt mot all form for rasisme og nynazisme. Det har vært avholdt to store landsomfattende aksjoner i perioden og fylkes- og lagsaktiviteten har vært svært bra.

1. MAI 1993

1. mai 1993 ble erklært som en kampdag mot rasisme. Alle AUFs talere og appelanter la vekt på rasisme. Partiets hovedparole ble også antirasistisk.

DU MÅ IKKE SOVE 93

I mai 1993 ble aksjonen «Du må ikke sove» gjennomført med vekking av omlag 50 ordførere. Aksjonen lanserte 5 krav til myndighetene og fikk god mediaoppmerksomhet.

UTØYA - ANTIRASISTISK SONE

I Juni 1993 ble Utøya erklært som antirasistisk sone og sommerleiren hadde en antirasistisk profil - med utsmykninger, buttons og debatter.

ANTIRASISTISK UKE 94

AUF gjennomførte i april 1994 en landsomfattende «antirasistisk uke» hvor alle fylkene gjennomførte antirasistiske tiltak.

UNGDOMSKAMPANJEN MOT RASISME

Ungdomskampanjen Mot Rasisme (UMR) ble gjennomført i tidsrommet 28. april til 29. mai 1994. På kampanjen deltok alle de politiske ungdomsorganisasjonene. Kampanjen bestod i en stor turne som reiste fra Bodø og rundt (nesten) hele landet.

AUF deltok i planlegging og gjennomføring av kampanjen.

AUF var den eneste politiske ungdomsorganisasjonen som hadde folk med under hele turneen. I tillegg møtte mange AUFere opp på de ulike stedene hvor arrangementene ble holdt.

Det ble utarbeidet: løpeseddel, postkort, russekort, «seigmenn-pins» og t-skjorter. Dette ble lagt ut til salg til fylkene.

Russekortene med bl.a. Arne Myrdal og Carl I. Hagen vakte størst oppmerksomhet.

Totalt ble det vervet omlag 400 AUF- medlemmer under kampanjen.

MÅL 5: ORGANISASJON

AUF skal få flere, aktive og godt skolerte medlemmer i selvstendige lokallag, samt jobbe for økt samarbeid mellom lokalt, fylkes- og sentralt nivå.

Fagligpolitisk: Ha levert et stadig økende antall tillitsvalgte til LO og AP som representerer en politisk og organisatorisk fornyelse.

AUFS ORGANISASJON

I AUFS arbeid med organisasjon har vi lagt vekt på landsmøtemålets prioritering av aktivitet, studievirksomhet og utadretta tiltak. Det politiske arbeidet er knyttet til det organisatoriske. Vi har derfor brukt mye ressurser på lederskoleringa i perioden. Lederskole har vært arrangert sentralt hvert år, med lokallederskole som en del av opplegget. Vi har også prioritert å lage løpesedler og annet materiell for utadretta aktivitet.

Samarbeidet mellom de ulike leddene har blitt bedre, og kontakten og tilbakemeldingene hjelper alle parter i å forbedre aktiviteten.

Den lave bemanningen på AUF-sentralt er selvsagt en stor begrensning, det samme er dårlig økonomi. Vi har i perioden hatt lite penger og få ansatte, men utnyttet de få ressursene vi har hatt maksimalt.

Fylkenes økonomi begrenser også aktiviteten. Økonomistyringa i fylkene har blitt bedre, noe som framover kan føre til et enda mer aktivt arbeid fra fylkene.

MEDLEMMER

AUF har i perioden hatt en kraftig opprydding og omlegging i kontingentsystemet. AUF har gått fra å ha et gammelt og dårlig system til å ha medlemsregisteret hos DNAs medlemsavdeling. Etter innkjøringsproblemer i starten fungerer det nå svært bra. Dette medfører at vi gjennom direkteinnkreving har inne over 40 % av kontingenten før sommeren kommer. Det etterlater en mye mindre og enklere jobb til lag og fylkeslag i høstinnspurten.

Vi har også fått et godt system på utsending til nye medlemmer og informasjon til interreserte. Dette går også gjennom DNAs medlemsavdeling. Det har vært en kjempeinteresse for AUF gjennom løpesedler og AUF-lytterblanketter som har ført til kapasitetsproblemer, men dette er et hyggelig problem.

Medlemstallet har i perioden gått ned. Hovedsakelig skyldes nok dette opprydding i medlemskartoteket. AUF har i tillegg fått merke mindre oppslutning i medlemstall på linje med ungdomsorganisasjonene generelt. Dette må ikke være noe hinder for oss i å gå på videre for å øke medlemstallet. Vi har i perioden snudd aktiviteten til mer utadretta arbeidsformer som framover vil gi flere medlemmer som resultat. Bare i år har vi pr. 15.9 mottatt 2471 henvendelser om informasjon og medlemskap i AUF. Dette er en kraftig forbedring fra de to foregående år.

MEDLEMSTALL	1992	12.285
	1993	9.416

LEDERSKOLERING

Lederskolering sentralt og lokalt har vært en hovedprioritering for å styrke organisasjonen. Det er gjennomført lederskole både i 1993 og 1994 med tilsammen 54 sentrale deltagere og omlag 800 lokale deltagere. De fleste av de som har deltatt i denne skoleringa er rekruttert til lederposisjoner på ulike nivåer.

Det er arrangert to skolekurs for skolelederne i fylkene, ett våren -93 og ett våren -94.

SKOLEARBEIDET

Skoleutvalget har prioritert å motivere fylkeslagene til å oppdatere skolekontaktnettene, opprette aktivgrupper og delta i skolepolitiske dis-

kusjoner. Skolekontaktene har mottatt skolekontaktsendinger fra AUF sentralt.

Det er gjennomført skolestartaksjoner både høsten 1993 og 1994. Dette har vært to av de viktigste bidragene i fylkeslagenes og AUFs rekrutering av nye medlemmer.

LOKALLAGSARBEIDET

Det ble gjennomført besøksrunde for å starte og reorganisere lokallag vinteren 1994. I tillegg ble det også laget en egen verveløpeseddel.

AUF har også laget et studiehefte i lokallagsarbeid.

Skoleringsarbeidet har også retta seg mot lokallagsarbeid og skoling av lokallagsledere.

AUF-lytter kampanjen våren 1994 ble en suksess. 15.000 ungdommer fra hele landet svarte på AUFs undersøkelse om ungdom og demokrati. AUF fikk i forbindelse med denne undersøkelsen 2054 henvendelser om informasjon om AUF.

Det har også vært prioritert å lage materiell slik at lokallag og skolekontakter har redskap i sin utadvendte aktivitet.

VALGKAMPEN 1993

Målet for valgkampen var å vinne flertall for Arbeiderpartiregjering og å få 8 ungdommer inn på Stortinget. Dette målet må sies å være nådd når AP gjorde et veldig godt valg som ga grunnlag for å fortsette i Regjering og at vi fikk inn 10 AUFere på Stortinget. AUFs ungdomsprofil samt at både Ja og Nei-sida i partiet stod sammen om budskapet at folkeavstemningen avgjør, var svært viktige bidragsyttere til valgresultatet.

AUF konsentrerte seg om budskapet at AP var det eneste partiet med mange ungdommer på listene.

Skolevalgkampen gikk bedre enn forventet takket være dyktige folk på skolene, men ikke minst at vi kunne kjøre Unge Høyre på ungdomslønninger.

LØVEBAKKEN AUF

Løvebakken AUF som består av AUF'ere i APs stortingsgruppe har siden siste landsmøte gjennomgått store forandringer. Trond Jensrud takket for seg etter lang og tro tjeneste. På grunn av innsatsen til de mange AUF'erne rundt i landet fikk vi inn mange av våre ungdomskandidater ved valget høsten 1993.

Løvebakken AUF består i dag av:

Tomas Norvoll, Nordland
Gunn Karin Gjul, Sør-Trøndelag
Karita Bekkemellem Orheim, Møre og Romsdal
Olav Akselsen, Hordaland
Ane Tømmerås, Østfold
Rolf Terje Klungeland, Vest-Agder
Jon Olav Alstad, Nord-Trøndelag
Sylvia Brustad, Hedmark
Anders Hornslien, Oslo
Per Skau, Oslo

I tillegg møter med jevne mellomrom de AUF'erne som er første vara til Stortinget fra sine fylker.

Under valget gikk vi ut med et eget «arbeidsprogram» for Løvebakken AUF, der vi fremhevet endel av de ungdomssakene vi ønsket å arbeide for å få gjennomslag for. Som det eneste politiske partiet med reelle ungdomskandidater fra flere fylker, klarte AP denne gangen å bli et alternativ for ungdom. Et alternativ som flere unge valgte denne gangen. Etter det gode valget samlet vi alle AUF'erne som fikk jobb på Stortinget og utarbeidet en målsetting for arbeidet til Løvebakken AUF. Samtidig ble Gunn Karin valgt som sjef for gjengen.

Det ble utarbeidet følgende målsetting:
Løvebakken AUF skal være et sosialt og politisk knutepunkt hvor vi støtter hverandre. Vi skal synliggjøre AUF og AP som ungdomsparti, og etablere Løvebakken AUF som begrep. Vi skal vinne gjennomslag for AUFs politikk og øke den politiske interessen blandt ungdom. Vi skal drive debatt og nytenking, og være et redskap for AUF lokalt og sentralt.

Den formelle kontakten med AUF har stort sett vært via Olav som har vært representant i sentralstyret. Det har vært møter mellom AUF-ledelsen og Løvebakken i tillegg til ett fellesmøte med sentralstyret. Vi har et håp om at vi kan bedre denne kontakten gjennom fellesmøter med sentralstyret og AUF-ledelsen.

LIKESTILLING

AUF har i perioden lagt stor vekt på likestilling. Det er arrangert to jentesamlinger i forbindelse med landsstyret og en debatt i landsstyret om likestilling. Sekretærkonferansen har også tatt opp likestilling. Lederskolen er gjennomført med 50% av hvert kjønn, samt tatt opp likestilling som tema.

Det er også lagt stor vekt på kvinnelige ledere i utvalg i perioden.

AUFs likestillingsutvalg ble opprettet sommeren 1993. Målet for utval-

get er å få øket andelen av jenter i tillitsverv i AUF gjennom bevisstgjøring og skoloring. Likestilling må gjennomsyre alt AUFs arbeid.

Det er likestillingskontakter i alle fylkeslag. Det er gjennomført regionale jentesamlinger. Tema på samlingene har vært jenter i AUF, hersketeknikker og tale&debatt-teknikk. I løpet av året vil alle fylker har avholdt jentesamling.

Utvalget har også økt bevisstheten om likestilling i fylkeslag gjennom foredragsvirksomhet.

AUF har vært vertskap for kvinnekontaktmøte for Europa i juli 1994, og deltatt på kvinnekurs i IUSY-regi i Strasbourg.

SOMMERLEIR PÅ UTØYA

Det er tradisjonen tro gjennomført to sommerleire i perioden i samarbeid med LOs ungdomsutvalg og forbunda. Utøyleiren er kjempeviktig for motivering og rekruttering av AUFere til aktivt arbeid. Det er også gledelig at forbunda har funnet en naturlig plass på leiren og år for år øker sin deltagelse og aktivitet. Til tross for mindre budsjettammer har vi klart å skape gode leire. Deltagelsen på leirene er også på tur opp både fra fylkene og ikke minst forbunda.

INFORMASJON/MEDIA

AUF har hatt en høy profil i media både sentralt og i fylkene. Aktiv jobbing med synliggjøring av AUF og vår politikk har styrket AUFs profil i ungdomsgruppa. Fylkeslaga har fulgt opp i lokalmedia svært godt. AUF i Oppland fikk utdelt prisen «Årets linselus» 1993 for flest oppslag.

PRAKSIS

Er utgitt av AUF Media A/S. Økonomien har medført at avisa nå utkommer kun 5 ganger i 1994. I 1993 kom avisa ut 8 ganger. Den redaksjonelle linja er omlagt til å rette seg mer målretta inn mot lesergruppen og formatet er lagt om. Fra landsmøtet og til april 1994 var Knut Henning Adamsen ansatt som redaktør. I april tok Trond Eliassen over redaktørstolen.

UTØYA

Utøya er drevet av driftsselskapet Utøya A/S med daglig leder Monica

Bøsei i spissen. Selskapet har to fast ansatte og driver i balanse med et vedlikeholdstilsjudd fra AUF-sentralt. Vedlikeholds nivået på øya burde vært høyere for å holde øya i hevd. Aktiviteten har økt fra år til år.

ORGANISASJONSPROFIL

AUF SALG ANS skiftet like etter landsmøtet navn til Organisasjonsprofil ANS. Fra å gå underskudd er det snudd til overskudd i perioden. Dette takket være daglig leder Ole Magnus Stensrud og hans medarbeidere. Selskapet går nå i balanse og forventes framover å forbedre resultatet. Salg av AUFs materiell skjer gjennom selskapet.

UNGDOMSSEKRETÆRORDNINGA

Arbeidet med Davidsenkomiteen fra høsten 92 til januar 94 har tatt mye tid og krefter. Evaluering av barne- og ungdomsarbeidet i bevegelsen og ikke minst sekretærordninga tok lang tid. Debatten om AUF som LOs ungdomsorganisasjon som ble reist i forrige periode førte til at LO-kongressen vedtok at AUF ikke skulle være LOs ungdomsorganisasjon lenger. Dette har videre ført til at LO har vedtatt å trekke seg ut av den felles sekretærordninga.

Det har siden dette ble klart blitt arbeidet med ny sekretærordning for AUF. Fra 1. januar 1995 legges fellesordninga ned, og AUF må selv ta ansvar for sin ordning.

Dette har selvsagt stor innvirkning på AUFs økonomi og muligheter framover.

ØKONOMI

Perioden har vært preget av svært stram økonomi. Fra siste landsmøte har kravet til overskudd vært svært stort for å greie utgiftene til renter og avdrag på lån og ikke minst tap på fordringer. Økonomien er pr 31.12.93 slik at vi har tatt tap og høyde for alt tap som kan ligge i regnskapene. Vi står derfor godt rustet til å ta de utfordringer som ligger foran oss. Imidlertid er vi helt avhengig av økte tilsjudd fra DNA for å greie og finansiere en ny sekretærordning. Vi er også avhengige av gjeldssanering fra LO. Hvis dette ikke skjer er AUF konkurs. Viljen til å finne løsninger ligger både i LO og DNA. Framtida bør derfor gi oss muligheter, selv om økonomien vil bli stram.

INTERNASJONALT

AUF har i perioden hatt en høy profil i det internasjonale arbeidet. Vi har hatt en innsamlingsaksjon til El Salvador, som ga 1,1 million i tilskudd til demokratiseringsarbeid blant ungdom foran valgene i El Salvador. AUF har nå dratt i gang en innsamlingsaksjon og prosjekter i Midt-Østen.

AUF har hatt FNSU-sekretariatet i perioden. Vi har vært ledende i arbeidet med European Socialist Youth, gjennom både deltagelse, arrangert konferanse med 120 deltagere fra 20 land og nå tatt på oss sekretariatsfunksjonen.

AUF har arrangert to Øst-Europakurs med henholdsvis 24 og 20 deltagere de to siste sommerene. Deltagerne er plukket ut av våre søsterorganisasjoner i Øst-Europa. Kursene ga deltagerne innføring i demokrati, organisasjon, ideologi og den norske velferdsstaten.

Turid Birkeland satt som visepresident i IUSY fram til kongressen i Montevideo november 1993. På kongressen ble Rita Ottervik valgt til ny visepresident i IUSY.

MØTER

Sentralstyret har avholdt 26 møter i perioden. Landsstyret har hatt møter mai og oktober 1993 samt mars, juli, oktober 1994. Det har vært sekretærkonferanser i jan, mai, november 93 og mars, juli 94.

FASTE ANSATTE PÅ AUF-SENTRALT I PERIODEN

Politisk sekretær - Tonje Westby

Organisasjons og informasjonssekretær - Eli Anne Hole

Økonomi og adm.leder - Vidar Korneliussen/Bente Myhre Kråbøl

Kontorsekretær - Hanne Haverstadløyken

UNGDOMSSEKRETÆRER I PERIODEN

Willy Hustad Olsen, Jahn Raudajoki, Ulf Tore Isaksen og Roger Skarvik i Finnmark.

Bjørn Johansen i Troms

Frode Alfheim og Børje Furunes i Nordland

Jon Rune Wist, Jon Olav Alstad og Ingvill Malvik i Nord-Trøndelag

Tore Sandvik i Sør-Trøndelag

Alfred Lehren og Hege Gagnat i Møre og Romsdal

Morten Hagen, Jo Petter Ravlum og Jann Harald Røst i Sogn og Fjordane
Sigurd Grytten og Jan Kristoffer Mathiassen i Hordaland
Eirik Aarek, Geir Moen, Geir Løland i Rogaland
Irma Borlaug i Vest-Agder
Per Åge Nilsen og Freddy De Ruiten i Aust-Agder
Aslak Eriksrud og Tom Strømstad Olsen i Telemark
Linda Mathisen i Vestfold
Inger-Christin Torp og Stein Erik Frøne i Østfold
Ole Edvart Bjørnstad, Hege Samuelsen og Morten Hagen i Hedmark
Iver Erling Støen og Roy Kristiansen i Oppland
Dag Harald Johansen og Jo Petter Ravlum i Buskerud
Håvard Stenby og Heidi Røneid i Akershus.
Gøril Bratteli Jamholt og Anders Greiff Mathisen i Oslo

SENTRALSTYRETS SAMMENSETNING

Sentralstyret har i perioden bestått av:

Trond Giske, leder
Beret Bråten, nestleder
Rita Ottervik, sekretær
Monica Bøsei
Anniken Huitfeldt
Magne Svendsen
Tove Lise Granli
Iver Erling Støen
Olav Akselsen
Anne Marit Bjørnflaten
Øystein Moen
Snorre Wickstrøm
Erlend Broli
Trond Jensrud

SLUTTORD

AUF har hatt to aktive år som har vært preget av aktiv jobbing med våre hovedmål. Særlig har arbeidet med ungdomsledighet og anti-rasisme tatt tid, men også gitt resultater. AUF som organisasjon har markert seg som en antirasistisk organisasjon som gjør noe. Vi har også nådd vårt mål om at alle under 25 år skal få tilbud om opplæring eller arbeid.

EU-saken har skapt stort engasjement på begge sider, sentralstyret har håndtert dette på en bra måte. Dette har medført at hele organisasjonens hovedfokus har vært rettet mot måla i perioden.

Sentralstyret har tatt et stort ansvar for AUFs aktivitet og utført mye arbeid. Dette har vært helt nødvendig i den bemanningssituasjonen AUF er i. Fylkene har også hatt stor forståelse for dette og bidratt til at helheten har blitt svært bra.

Arbeidet med økonomien og ungdomssekretærordninga har tatt svært mye tid. AUFs økonomiske situasjon kan ikke vedvare. Det legger for store bånd både på aktivitet og arbeidskapasitet. Økonomirutinene er svært gode og driftsøkonomien god. Derimot er gjelda og usikkerheten om finansiering av ny ungdomssekretærordning de store utfordringene.

Samarbeidet med de andre organisasjonene i bevegelsen har vært god i perioden.

Periodens høydepunkt med 10 AUFere på Stortinget er historisk. Vi har med det et helt annet utgangspunkt for å markere oss utad, men også i vår interne jobbing. Det er opp til AUF som organisasjon og fullt utnytte det faktum at vi har 10 medspillere på Stortinget.

Det norske Arbeiderparti